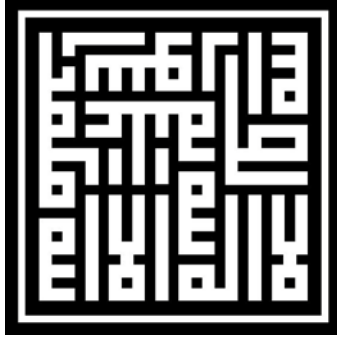

AHMED HULÛSÎ

BİLİNCİN
ARINIŞI

BİLİNCİN ARINIŞI

AHMED HULÛSİ

www.ahmedhulusi.org

Allâh'ın ahlâkıyla ahlâklanın!

Hz. Muhammed (a.s.)

3

Sen insanca düşünüyorsun, Allâh gibi değil!

Hz. İsa (a.s.)

**Bilmediklerinden etkilenmediğin gibi
algıladıklarından da etkilenme!**

Ahmed HULÛSİ

İÇİNDEKİLER

SUNU -----	6
HALİFETULLAH-----	8
“İNSANSI”LAR ve “İNSAN”LAR -----	18
ADEM’İN DÜNYASI -----	26
NEFS NEDİR?-----	52
“NEFS”İN MERTEBELERİ-----	60
VELÂYET TÜRLERİ ve MERTEBELERİ -----	72
NÜBÜVVET TÜRLERİ-----	76
VELÂYET KEMÂLÂTI-----	78
“EDEP” ÜZERİNE -----	98
BİLİNCİN ARINIŞI -----	100
NEFSİN PERDELERİ-----	104
“MÜLHİME" GİRDABI! -----	126
KİYÂMET ALÂMETLERİNİN BÂTINDA ZUHÛRU -----	134

◆ BİLİNCİN ARINIŞI

SUNU

Değerli Dostum,

Bu kitapta değişik bir bakış açısıyla sunmaya çalıştığım Tasavvuf'un bazı temel bilgileri 1989 yılında Antalya`da yaptığımız sohbetlerden oluşmaktadır..

6

Tasavvuf'un "Vahdet" müşahedesinin tesbit ettiği realiteleri bu kitapta olabildiğince net bir şekilde açıklamaya çalıştık. Tasavvuf sahasında nakletmeye çalıştığım bilgiler ilk defa benim açıkladığım gerçekler değil; bizden önce de bir kısım değerli araştırmacı ve Ehlullah tarafından keşfolunmuş bilgilerdir... Ne var ki bunlar fazla yaygın bilgiler değildir !

Taklidi değil, tahkiki amaç edinen ehil kişiler, muhakkak ki bizim bu naklettiklerimizin değerini takdir ederler..

Gerçekte varolan "*tek yapının*" = "*hakikatın*" geçmişte sezgiye veya "*vahye*" dayalı bir şekilde algılanıp; "*mecâzî*" bir şekilde, benzetme yollu, semboller yollu dile getirilmesine; *1990`larda* en son şeklini alan bilimsel bakış açısının aynı gerçekte buluşması, elbetteki ehli için büyük bir zevkle temâşa edilecek bir kemâlât ve güzelliiktir !

Tasavvuf ehli arasında "HAKİKAT" diye anlatılan şeylerin dahi gerçekte sadece bir "mecâz" olduğunu; o mecâzların neye işaret ettiğini ise, o alanda yaşamı olan herkesin bilebileceğini, daha önce yazmıştık.. Burada yaptığımız açıklamaları da elbette her kâmil kişi bilir, yaşar; bizim de kendi bildikleri gerçekleri kaleme almış olduğumuzu farkeder..

Biz bu bilgileri, tasavvufa eğilimi olan kişilerin, konu hakkında genel bilgisi olsun; tanıdıkları kâmillerden bu işin ötesindeki, yazmadığımız sınırları öğrenmelerine basamak teşkil etsin; diye kaleme aldık.. Ehil olan mürşidi kâmilleri bulan, bunların gerisini de ondan talebeder... Bizden ancak bu kadarı !

7 Zira önemli olan isimler veya kelimeler değil, onlar ile işaret edilen kavramlardır.

Allâh bizleri, görünüş ve kelimelerle bloke olup taklitçi yaşamaktan korusun; indindeki gerçekleri müşahade edip, tahkik ehli olarak basîretle ömür sürmeyi kolaylaştırsın... Amin.

Ahmed Hulûsi
13 Eylül 1995
Antalya

(Not: Okuyucularımızdan gelen talep üzerine, 2003 yılında 5. baskısı yapılan kadar "TEK'in SEYRİ" isimli kitabımız içerisinde yer alan ve Tasavvuf'un bazı temel konularını ele alan kısımları, BİLİNCİN ARINIŞI adıyla ayrı bir kitap olarak burada yayınlanmıştır.)

1

HALİFETULLAH

Allâh, "insan"ı, veryüzünde "halife" olarak yaratmıştır.

8

Bu Kur`ân-ı Kerîm'de açıklanan kesin gerçektir !.

Acaba biz insan olduğumuza göre "Halife" oluşumuzun bilincinde miyiz?

Ne yönümüzle ve ne kadarıyla "ALLÂH" adıyla işaret edilenin "Halifesi"yiz acaba?...

Yeryüzünde ne kadarıyla "halifesi"yiz, "ALLÂH" ismiyle işaret edilenin?

"Halife" ne demektir?... " ne demektir?... " ne demektir?...

Bunun yaşamı nasıl olur?... Nasıl "Halife" olduğunun bilincine erer kişi?... "Halife"lik bilincine eren kişinin yaşamı ve yaşama bakış açısı nasıl olur?..

Herhalde bu türden daha pek çok soru aklımıza takılabilir..

İşte bu konuya bir miktar açıklık getirmek amacıyla aşağıdaki bilgi kısıntılarını size takdime çalışacağım.. Başarılı olursam,

elbette ki lûtuf ve inâyet Allâh`u Teâlâ'nın kereminden; hata ve kusurlar da terkebimin kapasitesinin yetersizliğinden !

Allâh kolaylaştırır !..

Kur`ân-ı Kerim, insanın yeryüzünde "**Halife**" olarak "**meydana getirilişini**" "**Bakara**" Sûresinde 30. âyetten başlayan bölümde şöyle anlatır:

"Ve düşün ki Rabbin melâikeye;

-Ben yer yüzünde muhakkak bir Halife meydana getireceğim" dediği vakit, onlar da "orada fesat edecek ve kanlar dökecek bir mahlûk mu yaratacaksın, biz hamdinle tesbih ve seni takdis edip dururken" dediler.

-Herhalde ben sizin bilemeyeceğiniz şeyleri bilirim !.

buyurdu; ve Adem'e bütün esmâyı tâlim eyledi !.

Sonra O, âlemini melâikeye gösterip;

-Haydi dâvânızda sâdıksanız bana şunları isimleri ile haber verin buyurdu...

-Subhansın ya Rab !. Bizim için senin bildirdiğinden başka ilim ne mümkün... Alîm ve Hakîm olan Sensin, dediler...

-Ey Adem !.. Bunları onlara, isimleri ile haber ver, buyurdu.. Bu emir üzerine, Adem onlara isimleri ile onları haber verince de buyurdu ki:

-Demedim mi size Ben?... Her hâlûkârda semâların ve yerin gaybını bilirim ne açığa çıkarıyorsanız, ne gizliyorsunuz !..

Ve o vakit, melâike`ye,

-Adem`e secde edin", dedik. Derhal secde ettiler. Ancak, İblis dayattı. Kibrine yediremedi. Zaten gerçeği örtenlerdendi...

Ve dedi ki:

-Ya Adem !. Sen ve zevcen Cenneti mesken edinin. İkiniz de orada, dilediğiniz yerde bol bol yiyin !. Fakat, şu ağaca yaklaşmayın ki, haddi aşan zâlimlerden olmayasınız...

Bunun üzerine, Şeytan onları, oradan kaydırıldı...İkisini de buldukları nimet mahallinden çıkardı... Biz de:

-Haydi !. dedik. Bazınız bazınıza düşman olarak inin; size yerde bir zamana kadar nasip alma var.

Derken Adem, Rabbından bir takım kelimeler telâkki etti, yalvardı. O da tövbesini kabul buyurup ona yine baktı... Gerçek ki Allâh, Tevvab ve Rahim`dir...

Dedik, inin oradan hepiniz !.

Sonra, benden size bir hidâyetçi gelir de kim o hidâyet edicinin izinden giderse, onlar için bir korku yoktur ve mahzun olacak da değillerdir..."

Evet !.

Bu âyetlerde, **"insan"**ın **"halife"** olarak meydana getirilmesinden; bir kısım melâikenin Adem`e secde etmesinden; **İblis`in** bu secdeyi yapmamasından; daha sonra, Adem`in kendisine yasaklanan şeyi yapmasından dolayı eşi ile birlikte Cennetten inmesinden söz ediliyor. Bu konuda çok değerli bilgileri **"AKIL ve İMAN"** ile **"Hz. MUHAMMED NEYİ OKUDU"** isimli kitaplarda nakletmiştik.. Okumamış olanların mutlaka oradan okumalarını tavsiye ederim..

Burada ise aynı olayın bir başka yönü üzerinde durmaya ve bu vesileyle de bu güne kadar eldeğmemiş bazı yeni hususlara değinmeğe çalışacağım...

Evet konumuz "**yeryüzündeki Halife**" !..

"**Halife**" olması !.. Neden?... Nasıl?...

"**Hak Dini Kur`ân Dili**" isimli eserde, **Elmalı`lı Hamdi Yazır** şöyle açıklıyor:

"**Ben mutlaka yeryüzünde bir halife yapacağım, bir halife tâyin edeceğim demişti ki, O bana izâfeten, bana niyâbeten mahlûkatın üzerinde birtakım tasarrufata sahip olacak, benim nâmıma ahkâmını icrâ ve temfiz eyleyecek...**" (1. cilt 299. sayfa)

11

Şimdi bu konuyu baştan alalım...

"**Allâh, Adem`i yer yüzünde bir halife olarak meydana getirdi.**"

Kur`ân `dan evvel gelmiş olan kitaplardan **Tevrat`ta da Tekvin** bahsinde şu hususa değinilir. "**Allâh, kendi sûretinde Adam`ı yaptı.**"

Adem`den Tevrat`ta "Adam" şeklinde bahsedilir... Keza, **İncil`de de...**

Bununla birlikte, **Buhari`de, Müslim`de, İbn-i Hanbel`de** bu konuda bir açıklama vardır. Hazreti **Rasulullah** Aleyhisselâm şöyle buyuruyor:

"**Allâh, Adem`i kendi sûreti üzere yarattı.**"

"**Allâh sûreti üzere meydana getirilen**", Adem`in var oluşunun gayesi, bu Âyet-i Kerime`de açıklandığı üzere, "**yeryüzünde Halife**" olmasıdır...

"**Halife**" olması, Adem`in, **Allâh sûreti** üzere yaratılması ile ancak mümkündür ki, biraz önce bahsolunan **Rasûl** açıklamasında da buna;

"**Allâh Adem`i kendi sûreti üzere meydana getirdi**"

şeklinde işaret edilmiştir.

"**Allâh sûreti üzere...**"

diye ifade edilen tanımlamadan ne anlayacağız?...

12

Biliyoruz ki, Allâh, şekilden, maddeden, sûretten münezzehtir ! Bu sûretin, ne olduğu hakkında çok tafsilatlı bir izahı, "**Özün Seyri**" isimli bölümde bulacaksınız.

Burada bahsedilen "**sûret**" Cenâb-ı Hakk`ın **Esmâ-i ilâhisi** ile meydana getirilmiş olan "**İNSANÎ mânâ**"dır.

Adem`in, "**Allâh`ın sûreti üzere var olması**" demek, "**ilâhi isimlerin mânâları ile varlığı var olması**" demektir.

Yani, Adem, "**Allâh`ın isimlerinin mânâlarını ortaya koymakla "Hilâfet" görevine seçilmiş**", **o görev için meydana getirilmiş** demektir.

Nitekim, **Nur Sûresi`nin 55. âyetinde** de:

"**Allâh, sizden, inanıp iyi işler yapanlara kendilerini yeryüzünde Halife yapacağını vaadetti**"

denilmektedir...

En`âm sûresi`nin 155. âyetini şöyle açıklamaktadır:

"O, sizi, yeryüzünün halifeleri yaptı."

İnsan, "**Halife**" olarak yeryüzünde mevcuttur !

Ancak, bu "**Hilâfet**" görevine lâîk olan, kendisinde mevcut olan bu "**Hilâfetin**" mânâsını anlayıp, **idrâk** edip, yaşayabilen zâtlar kimler?...

Elbetteki bu konu, üzerinde çok önemle durulması gereken bir konu..

"İnsanı"lar türünden olan "**bedeni**" yönünden değil; kendisinde meydana getirilen "**İNSANÎ**" mânâ yâni "**Halife**" özelliği ile ilk "**insan**" olmaktadır **Adem** ! Bize açılan gerçeğe göre!

13

"İnsan", yani "**Adem**", yani ilk "**insan**"dır !. "**Adem evlâdı**" ise kendisindeki "**Hilâfeti**" sezen, hisseden, anlayan, **idrâk** eden ve bunun gereğini yaşayabilendir !

Esasen burada iki ayrı mânâ söz konusu:

Birinci mânâ; **fitraten halife** olarak meydana getirilmiş olan Adem ve neslinin, farkında olmadan veya farkederek bu görevi yerine getirmekte olduğudur !.. Yani, her insan esasen, kendi kapasitesi oranında bu **fitrî "Hilâfet"** görevini yerine getirmektedir.

Çünkü her insan, **Allâh isimlerinin bileşiminden** meydana gelmiş olduğu için, yaşamının her anında bu **esmâ bileşiminin gereğini** yerine getirmede; böylece de o esmâ bileşimi yönünden; daha doğrusu kendisindeki mevcut isimler formülünün oluşturduğu program yönünden "**hilâfet**" görevini yerine getirmektedir...

"Adem`e bütün isimleri tâ'lim etti" (2-31)

Âyetinde, bize göre, "**isimler**" sözcüğü ile işaret edilen anlam "**Esmâullah**", yâni "**Allâh`ın isimleri**"dir ! Çünkü, insan var olana kadar mevcut olan bütün varlıklar, sadece belirli **Allâh isimlerinin mânâlarıyla** var olan varlıklardı.

Meselâ; bir kısım melekler, "**Subbûh**" ve "**Kuddûs**" isimlerinin mânâlarını izhâr için vardır... Bir kısım melekler, "**Cebbâr**" ve "**Kahhâr**" isimlerinin mânâlarını izhâr için vardır.

Bunlar gibi sayısız melekler, yani bizim gözümüzün göremediği sayısız varlıklar, hep, çeşitli isim bileşimlerinin anlamlarını ortaya koyabilmek, âşikâr edebilmek için vardır.

Kezâ, insanlardan evvel yeryüzünde yaşamakta olan "**Cin**" adıyla belirtilen veya günümüzde bazılarının tâbiriyle "**Uzaylılar**" diye bilinen varlıklar dahi, gene belirli sayıda isimlerin neticesi olarak; sınırlı sayıda ilâhi isimlerin ortaya çıkış şekli olarak vardırırlar; ki bu "**kısıtlılık**" dolayısıyla "**Hilâfete**" nâil olamamışlar, **yeryüzünde "Halife"** seçilmemişlerdir !

İşte, bu gelişimin sonucu olarak Adem, 99 olarak kabul edilen isimlerin mânâsını ortaya koyabilecek bir biçimde meydana getirilmiş; bu isimlerin mânâsını ortaya koyabilecek bir biçimde tesbih etmiş ve bundan sonra da "**Halife**" seçilmiştir.

Adem`in "insan" ve bunun sonucunda da "**halife**" olarak, "**Ahsen-i takvîm**" yani en güzel mânâ sûretiyle meydana getirilişi sırasında; yeryüzü melekleri olayı o sırada yaşamakta olan "**insansı**"lara bağlayarak hayrete düşmüşler; ve "**insansı**"ların mevcut şartları içinde "**halife**" olacaklarını sanmışlar ve bu yüzden de kendilerinde bir hayret ve sual oluşmuştur.

İşte bu noktadaki durum soru cevap sembolü içinde misâl yollu anlatımdır !

Yeryüzündeki meleklerin, bu durumu anlayamaması, kavrayamaması son derece tabiidir. Çünkü, yeryüzündeki meleklerde bu isimlerin tamamı mevcut değildir.

Yeryüzü melekleri, o ana kadar yeryüzünde yaşamakta olan **cinleri**, "**insansı**"ları görmüşler; onların kendi aralarında kan döküklerini, fesat çıkardıklarını, kemâlden çok uzak davranışlar ortaya koyduklarını müşahede ederek, şaşırılmışlardır..

15

Burada, olayın zâhiri ve de mecâzî - sembolik anlatımına bakıp gerçekten böyle olmuş gibi değerlendirmek insanı yanılığa götürür !

Melekler ile Allâh`ı iki ayrı, karşılıklı varlıklar gibi düşünüp, Allâh`ın meleklerle hitâb etmesini, meleklerin de Allâh`a seslenişini iki ayrı varlığın birbirine hitâb edişi gibi düşünmek son derece olgunluktan uzak bir görüştür !

Yani, melekler de dahil olmak üzere hiç bir şeyin Allâh varlığı dışında bağımsız bir varlığından sözedilemez !

Çünkü, ne Allâh, meleklerden ötede, meleklerin dışında bir yerdedir; ne de melekler, Allâh`ın varlığı dışında ayrı bir vücuda, varlığa sahip varlıklardır !

Allâh, tüm varlığın olduğu gibi, meleklerin de varlığında hulûl sözkonusu olmaksızın mevcuttur !

Burada kısaca bir tesbit yapalım;

Yeryüzü melekleri yaşamakta olduğumuz madde boyutu nuranî yapılarıyla etkilemekte olan meleklerdir. Onların

boyutsal olarak fevkindeki melekler ise semâ melekleri olarak tanımlanmaktadır ki bunların içinde "mele`i a`lâ", "hazire`i kuds", "melâike-i ulül`azm" gibi isimlerle işaret edilen melekler mevcuttur.

(1)Bu konuda detaylı bilgi Şah Veliullah Dihlevî'nin "**Hüccetullahi'l Bâliğa**" isimli kitabının birinci cildinde mevcuttur.

Rasûlullah Aleyhisselâm'ın âhirete intikal etmeden önce sık sık duasında işaret ettiği "**refik`i a`lâ**" da gene semâ meleklerinden olan mukarreb meleklerdir.

İşte burada anlatılan, **Allâh`ın "yeryüzünde bir Halife meydana getireceğim"** hükmünün âşikâr olmaya başlaması; buna karşılık yeryüzü meleklerinin "**Sen, yeryüzünde kan dökücü, fesat çıkarıcı varlıkları mı -halife olarak- meydana getireceksin?"** hayretinin oluşması, **iki ayrı varlığın karşılıklı konuşması şeklinde değerlendirilmemelidir.**

Meleklerin, yeryüzündeki bu oluşu müşahede etmeleri sonucu olarak, yeryüzünde "**Hilâfet**" vazifesi ile, "**Hilâfet**" vazifesini yüklenecek yapıda bir varlığın oluşumunu seyretmeleri; ve bunu diğer yanda gördüklerine kıyasla değerlendirmeleri, onlara benzer davranışlar ortaya koyacağı endişesini doğurmuştur.

Ne var ki, melâikenin de karşısındakini değerlendirmesi ancak kendi varoluş kapasitesi kadardır !

Bunun halk arasında basit bir açıklaması mevcuttur:

"Karşındakini nasıl bilirsin?" dendiği zaman "**Kendim gibi, kendim kadar**" der... Yani, her birim, karşısındakini kendi anlayışı kadar değerlendirebilir.

◆ BİLİNCİN ARINIŞI

2

“İNSANSI”LAR ve “İNSAN”LAR

Burada Cenâb-ı Hak'kın bize açtığı çok önemli bir gerçeği açıklamak istiyorum.. Bu elbette bizim değerlendirmemizdir ki, kimse bunu kabul ile zorunlu değildir..

18

Bizim müşahedemize göre...

"Yeryüzünde kan dökücü, fesat çıkarıcı varlıklar" ifâdesi meleklerin o an için yeryüzündeki **"insansı"**ları ve onların yaşantılarını tesbit etmelerinden ileri geliyordu.. Çünkü o sıralar yeryüzünde ilk **"insan"** varolmamıştı ve yalnızca **"insansı"**lar yaşamaktaydı !

Dikkat edilirse, **Kur`ân-ı Kerîm'de Adem`in ilk insan türünden bir varlık** olduğuna dâir hiç bir âyet yoktur ! **Kur`ân** 'daki bu açıklama **"yeryüzünde Halife meydana getirileceği"** yolundadır..

O devirde yeryüzünde bir tekâmül sürecinden geçerek bugünkü **"insan"**a son derece benzeyen; fakat **zihnî fonksiyonlar** yönünden düşünce, muhakeme gibi **insanî** vasıflardan yoksun; **"homo-saphien"** olarak adlandırılan,

insan bedeninde hayvanlığı yaşayan topluluklar vardı... Ki biz bunlara "**insansı**" demekteyiz..

Bunlar kişisel menfaatleri için birbirlerine her türlü zararı verebiliyorlar; kan döküp, fesat çıkarıyorlardı !. Yaşamları yalnızca hayvansal düzeyde olup, yeme-içme, çiftleşme, olabildiğince her şeye sahibolma gibi son derece sınırlı bir şekilde devam ediyordu.

Ve elbette o zaman yeryüzünde en bilinçli varlıklar olan "**CİN**"ler de bunlar üzerinde istedikleri gibi tasarrufta bulunabiliyorlardı..

19

Melekler de kendi kapasiteleri ve gördükleri örnekler kadarıyla, "**Halife**" olacak "**insan**",ı, o ana kadar yaşayagelmekte olan "**insansı**"lar gibi değerlendirerek; onu "**Yeryüzünde kan dökücü, fesat çıkarıcı bir varlık olarak**" zannetmişlerdi !

Oysa, "**Adem**" ismiyle işâret edilen "**şekillenmiş çamur**" yani "**hücrenel beden**" sahibi varlığa, yani, "**insansı**"ya, belli bir kıvama -**sevveytu**- geldikten sonra **Allâh** "**ruhundan üfle**"miş; böylece o, bir "**mutasyon**" geçirmişti !. Bundan sonra da "**insansı**"lar arasında da ilk "**insan**" olmuştu Hazreti **Adem** !

"Onu kıvama erdirip, ruhumdan üflediğim zaman" (Sad-72)

Burada dikkat edilmesi gereken husus, öncelikle insan bedeninin, "**insanı**" hakikatı ortaya çıkartabilecek bir "**kıvama**", kemâle gelmesidir... Ki bu da yukarıdaki âyette **ön oluşum** olarak belirtilmiş; daha sonra da "**ruhum**" ifadesiyle "**esmâ-i ilâhi'nin mânâları**" anlatılmak istenmiştir! Bilindiği gibi "**ruh**" kelimesinin çok önemli bir anlamı da "**mânâ**"dır..

"Allâh, Adem`e bütün isimleri tâ`lim etmişti" !

"**Ruh nefhi**" ifadesiyle anlatılan, "**esmâ-i ilâhî'nin**" kapsamlı bir kapasiteyle ortaya çıkarılabilmesi yeteneğini oluşturan "**mutasyon**" olayı sonucunda, beyin kapasitesi Allâh-u Teâlâ'nın "**tâlim edilen**" tüm **esmâsının** özelliklerini ortaya koyabilecek kemâlâta ulaşmış; böylece de **cennet hâli** diye bahsolan yaşama geçmişti **Adem** !.

Yani, kendi esmâ-i ilâhî'sini, zâhiren ve bâtinen bütün boyutlarda ortaya çıkarabilecek kemâl üzere Adem`i meydana getirdiği için, bu kemâlinin neticesi olarak Adem, varlıkları, mevcûdâtı değerlendirmeğe gitmişti..

Adem'in, bütün varlığı ve mevcûdâtı kendisindeki geniş mânâ kapasitesi ile değerlendirmesi sonucunda, melekler şaşırılmışlar, hayrete düşmüşlerdir !.. Ki bu da gayet doğaldır ! Çünkü kendi bileşimlerinde o isimlerin mânâları yok, ortaya çıkmıyor...

20

Bunun neticesi olarak:

"Sen mutlak olarak münezzehsin, biz ancak senin bizde izhâr ettiğin ilim kadar değerlendirme yapabiliriz..." (2-32)

demişlerdir...

Ve bu deyişin ertesinde de, Adem`e "**secde**" etmişlerdir !

Yâni, Adem`in kemâlini, Adem`de çıkan mânâların, ilâhî isimlerin yanında kendi kapasitelerinin yetersiz kaldığını itiraf etmek sûretiyle secde etmişlerdir !.. Buradaki "**secde**"yi, "**O`nun Halife`lik kapasitesi önünde yetersiz ve âciz kaldıklarını itiraf**" diye anlamak mümkündür.

Fakat, **İblis secde etmemiştir** !.. Yani, Adem`in yapısını oluşturan **esmâ bileşiminin kapsamından** ileri gelen bu üstünlüğü kabul etmemiştir.

"Melekler secde etti, fakat İblis secde etmedi, o kibirlendi, kendini daha büyük gördü" ! (2-34)

İblis, her ne kadar, yapısının hammaddesi diyebileceğimiz bir biçimde, özü itibariyle bir kısım **melekî** güce sahip ise de, esas itibariyle "**cin**" sınıfındandır...

Abdullah ibni Abbas ve Said ibni Cübeyr, **cinlerin, meleklerin ateşten yaratılmış bir kolu** olduğunu söylüyor.

İbni Abbas`a göre ;**İblis, Cennet muhafızı ve cinlerin başı, aynı zamanda da yakın gök ve dünyanın sultanı idi.**

21

Yâni, "**insansı**"lar devrinde ve öncesinde, yer yüzünde ve **dünya semâsında yani maddeye dönük fikirler ve değerler dünyasında**, bugünkü tâbiriyle tüm Güneş Sistemi içerisinde yaşayan varlıklar cinlerdi. "İblis" lâkaplı cin ise bütün bunların, hepsinin başıydı.

"**İblis**" kelime olarak, Allâh`ın rahmetinden umudu kesilen, Rahmete ermesinden umud kesilen, Allâh`dan uzak düşmüş mânâsına geldiği gibi; "**iltibasa düşen**", yani, "**ikileme düşen**" anlamını da veriyor.

İblis`in melek değil cin olduğu ise, **Kehf Sûresinde** şöyle vurgulanıyor;

"İBLİS secde etmedi çünkü o CİN`dendi." (Kehf-50)

Burada kısaca şu açıklamayı tekrarlamak istiyorum:

Kâinatta ne tür varlık varsa hepsinin de aslı "**melek**"tir !

"**Cin**" denilen "**nârî**" yapı, gerçekte, "**nûr**" denilen yapının, belli bir esmâ terkibi sonucunda yoğunlaşmak suretiyle, bir üst boyutta yeni bir tür olarak oluşmuş hâlidir.

"**Madde**" ise direkt olarak, "**nur**"un çok daha yoğunlaşmasıyla meydana gelmiştir !.

"**İnsan**" gelecekte önce "**berzah**" denilen "**nârî**" boyutta yer alacak; takdirinde olanlar da mutlak kıyâmet sonrasında bu boyuttan "**nûrî**" boyuta, yani "**cennet**" boyutuna, "**nûrî**" bir bedenle, "**melek**"leşmiş bir halde geçeceklerdir !

"**Nârî**" yapıdan yaratılmış olmaları sebebiyle yapıları ve benlikleri bize göre çok güçlü olan **cin**"lerin âlimleri ve bu arada **İblis** lâkabı verilen **şeytan**, biliyordu ki, **varlıkta bir "TANRI" kavramı yok, sadece her boyutta dilediği gibi zâhir olan ALLÂH var !**. Dolayısıyla da kendisini "**HAK**" olarak görüyor; tam anlamıyla Firavun`luğunu yaşıyordu elindeki tüm olanaklar ve kuvvetlerle !

22

Ancak kendilerinde bir kısım esmânın zâhir olmaması, terkiplerinde bir kısım esmânın zâhire çıkmaması dolayısıyla, özellikle "**Tevhid, Vahdet kemâlâtı ve bunun sonucu olan Kader ilmi**" konularında kesinlikle yetersiz olduklarını; ve bundan dolayı da cinlerin çok çok büyük bir kısmının müşrik olduğunu, Allâh`a şirk koşanlardan olduğunu belirtmiştik "**AKIL ve İMAN**" ile "**RUH İNSAN CİN**" isimli kitaplarımızda.

Nitekim, bu Âyet-i Kerime`de, **iblis**`in secde etmediği, "**kâfir**" olduğu, yani, "**gerçeği örten**"lerden olduğu anlatılıyor...

Biraz önce de bahsettiğim gibi, her insan karşısındakini olduğu gibi değil, ancak kendi kapasitesi kadar değerlendirebilir.

Her insan böyle olduğu gibi, her varlık da, bu ister cin, ister melek veya insan olsun böyledir ve bu asla değişmez... Zaten kâinatta bütün varlıklar üç bölümde tanıtılmıştır: "**Melek-cin-insan**"... Hangi sınıftan olursa olsun, her birim, karşısındakini, ancak kendi kapasitesi kadar değerlendirebilir... Kendi

kapasitesini aşan bir değerlendirmeyi yapabilmesi mümkün değildir... Kendi kapasitesindeki genişleme oranında, karşısındakini değerlendirir de değişir..

.Dolayısıyla, cinler de, cinlerin başı olan **İblis** de kendi kapasitesinin dışında kalan özellikleri itibariyle Adem`i değerlendirememiş; **O`nun bütün varlığının, ilâhi mertebelerin sonucu ve de isimlerin bir formülle oluşmuş bileşimi olarak meydana geldiğini müşahede edememiş..**

Yâni, olayın içyüzündeki **Hakikata vâkıf olamamış**, "insan"ı, özellikle zâhiri yapısı olan bedeni itibariyle değerlendirmek sûreti şu kanaate varmıştır:

23

"O topraktan meydana gelmiştir, bense ışıktan ! Muhakkak ki ışınlar maddenin üstünde hükmedicidir, maddeye tesir edicidir. Öyleyse ben O`na secde etmem" !

Yâni, üstünlüğünü kabul etmem !

İblis`in, insanın maddeden, topraktan meydana gelmesi, kendi yapısının ışınsal bir yapı olması sûretiyle onu rahatlıkla etkileyebilmesi yönündeki görüş, her ne kadar haklı ise de...

İnsanın bu madde bedenini yönlendiren beyninin, ilâhi isimlerin hepsini açığa çıkartabilecek bir kâbiliyet ve kapasitede var oluşunu değerlendiremeyişinin neticesinde de, "**insan**"ı ve ondaki "**Halife**" olma özelliğini inkâr etmiştir !

Bütün bu **idrâk edemediklerini inkâr** sonucunda da "**insan**"ın **Öz`ündeki, Zât`ındaki, varlığındaki ilâhî mertebeleri müşahede edememek sûretiyle "Allâh"tan uzağa düşmüştür !** Burada geçen "**Uzağa düşmek**" acaba "**mesafe-mekân**" anlamında mıdır?

Şeytan,"Allâh"ı anlayamamış, **idrâk** edememiş, neticede "insan"dan o yüce kemâlin zuhûrunu inkâr etmiş; böylece de "Allâh"tan ayrı düşmüş, **ilâhî huzurdan tardedilmiş**"tir..

İblis'in "**tardedilme**"sinin anlamı; "**Ulûhiyet kemâlâtının özelliklerinin zuhûrunu hakkıyla değerlendirememesi yüzünden gerçeklerden uzaklaşması**" şeklinde değerlendirilir...

Bunu anlatan kelime de "**LÂNET**" olmaktadır ! "**Uzak olma**", anlamına olarak!

Şimdi, burada üzerinde ibret alınması gerekli bir nokta vardır. O da şudur:

"İnsan"da, onun varlığını oluşturan Mutlak Varlık "**Allâh**"ı **müşahede edememenin** sonucu, **İblis** gibi "**lânet**"lenerek **tardedilmek**tir !..

Kim ki, "**İnsan**"a baktığı zaman onu "**Allâh**"tan **ayrı bir varlık** olarak görür; **onda ilâhî esmânın zuhûrunu müşahede edemezse; ondaki varlığın, Hakk`ın varlığı olduğunu anlayıp, değerlendiremezse**"; bu yanlış değerlendirmesi yüzünden "**İblis**" yani "**şeytan**" hükmüyle yaşamını sürdürür !..

İnsanın insana bedenen secde etmesi kesinlikle câiz değildir ! Hazreti **Rasûlullah**, insanların kendisi gelirken **bile ayağa kalkmalarına müsaade etmemiş, bunu yasaklamıştır** ! Kendisi için başkalarının, ayağa kalkmasına, hele secde etmesine müsaade edenler, **Rasûlullah** Aleyhisselâm'ın yolundan sapan kişilerdir !

Ancak...

Bâtında "insan"a "secde" etmeyen de "Allâh'ı inkâr" ederek "gerçeği örten"lerden olur !. "Teşbih" in hakkını vermemiş olur...

"Çün bildin mü`minin kalbinde Beytullah var,

Niçin izzet etmedin, ki ol evde ALLÂH var?.

Her ne var Âdemde var; Âdem`den iste Hak`kı sen !

Olma İblis-i şakî, Âdem`de sırrullah var !"

Öte yandan **Zâhirde "insan"a "secde" eden ise yine "Allâh'ı inkâr" ederek "gerçeği örten"lerden olur ! "Tenzih" in hakkını geri bırakmış olur...**

25

"Halife" olarak yaratılmışken, kendi varlığındaki bu yüce nimetten gaflete düşer; yalnızca karşısındakinde görüp kendindekinden perdelenmek sûretiyle, Hıristiyanların Hazreti İsa`ya karşı olan durumuna düşer; ve neticede "Halife"lık kemâlâtından mahrum kalır..

Eğer daha da gaflet ederse, karşısındaki **"insan"da O`nun varlığını göremezse, bu defa da cin seviyesine düşer, şeytan seviyesine düşer ve böylece de tamamen bedene dönük değerlendirmeler içinde yiyip, içip, zevkedip,**

"Belki de onlar hayvanlardan da daha aşağıdadırlar" (7179)

şeklinde hüküm yer !..

3

ADEM'İN DÜNYASI

26

Adem, gök yüzünde her hangi bir yerde, her hangi bir yıldızda mı meydana getirildi?... Yoksa, dünya üzerinde mi?.

"İnsan"ın daha önceden "**insansı**" diye isimlendirdiğimiz hâliyle dünya üzerinde "**toprak**"dan yaratıldığı yolundaki âyetlerle kesindir !..

İşte bu yüzden, "**Halife**" ve dolayısıyla da "**insan**" olarak "**meydana getirilen**" Adem'in içinde yaşadığı "**Cennet**" Dünya üzerindeydi! Dünya üzerinde, **Cennet şartlarında** yaşıyordu...

Olayın **Dünya** üzerinde cereyan ettiğinin ispatı **Tâ-Ha** Sûresinin **119.** âyetidir:

"Susuzluğa uğramak; GÜNEŞİN sıcağını çekmek de yok" !

Şayet olay Dünya üzerinde cereyan etmese, niye burada Güneş'ten yanmaktan bahsolunsun?..

A`râf Sûresi'nin 20-22. âyetlerinde ise olayın **seks kökenli** bir gelişme gösterdiğine şöyle işaret ediliyor:

"Derken şeytan ayıp yerlerini kendilerine göstermek için ikisine de vesvese verdi ve dedi ki:

-Rabbim sizi başka bir şey için değil, sadece iki melek veya ölümsüzlerden olmanızı önlemek için yasaklamıştır..

Ve doğrusu ben size öğüt verenlerdenim..

"Şeytan onları aldatarak aşağı sarkıttı. Ağaçtan tadınca ayıp yerleri kendilerine göründü. Cennet yapraklarını üst üste yamayıp ayıp yerlerini örtmeye başladılar." deniyor...

Adem, Dünya üzerinde ilâhi isimlerin bileşiminden meydana gelen bir formül; ve bu formülün eserlerinin ortaya çıkış mahalli olarak; bu isimlerin mânâları gereğini, her türlü vesvese ve vehimden beri bir biçimde ortaya koyarak yaşarken, O'nun bu hâli **Cennet türü yaşam** olarak nitelenmişti...

Hiç bir beşeri kayıt ve kısıtlama olmaksızın, sadece kendi varlığını meydana getiren o ilâhi isimlerin mânâlarını sınırsız bir biçimde ortaya koyuyor, bu özgür yaşam içindeki hâli, "**Cenetteki yaşam**" olarak tavsif ediliyordu.

Fakat, bu yaşam içinde iken Cenâb-ı Hak, O'nun yanında Havva'yı meydana getiriyor... Adem ile Havva kendilerindeki bu ilâhi isimlerin mânâsını tam hakkıyla Cennet denilen bir hâl içinde, Cennet yaşamı denilen bir hâl içinde yaşarken, **Şeytan onları aldatarak aşağı sarkıttı.**

Yani, onlara **seksi empoze etti**... Aşağı sarkıtmasının, anlamı, sekse dolayısıyla, beşeriyete, yani bedenle yaşamaya yöneltildiği idi...

Adem ve Havva, beden kavramı olmadan evvel, kendilerini bir beden olarak kabullenme sınırlamasına girmedikleri için,

özgürce her düşündüğünü tahakkuk ettirebiliyorlardı. Bahsi geçen "**Yasak ağaç**", bize göre, **seks kavramı idi** !.. Ağacın gövedsinden dallar ve meyvalar oluştuğu gibi; seksten de çocuklar, torunlar oluşuyordu.. Seksin getireceği üreme, yasak ağaç şeklinde sembolize edilmişti !.

Cinsel yaşamla birlikte Adem ve Havva`da kendi cinsiyetlerini farketme, edep yerlerini örtme ve kendilerini beden olarak kabullenme vehmi güçlendi.

Seksin, kişide kendini beden olarak hissetme hâlini nasıl meydana getirdiğini anlayabilmek için bazı eski kaynaklara bakmak gerekir.

Bu eski kaynaklara göre, insan bedeninde yedi şakra vardır. Baş`dan vücudun alt kısımlarına, kuyruk sokumuna doğru sıralanmış yedi şakra... Yani, yedi enerji merkezi mevcuttur. Bu yedi enerji merkezinin yedincisi de kuyruk sokumuna yakın bir noktada...

Bu enerji merkezinin harekete geçmesi, kişideki seks duygusunu, kendini beden kabul etme duygusunu kuvvetlendirir; ve bunun neticesinde de "**Ruhânî güçlerini**", mâneviyata yönelme duygusunu kaybetme sonucunu meydana getirir !.. Özellikle "*anal seks*"in yasaklanmasının gerçek sebebi de budur !

Her ne kadar, neslin devamı için seks gerekli olsa dahi; veya Hazreti **Rasûlullah** Aleyhisselâm`ın:

"Bana dünya-nız`dan üç şey sevdirdi; güzel koku, gözümün nûru namaz ve kadın !."

şeklindeki açıklamasında, kadının erkekle birleşmesinin "**ilâhi Tekliğe vuslat**" anlamını taşımasını belirtmesine rağmen; belli bir düzeyde kendini bulamamış kişiler için seks, tamamen

bedensel zevklerden ibaret ve de bu zevklerle kişinin kendisini kayıt altına almasına yol açan bir faaliyettir.

Belli bir kemâle ulaşmış kişi için seks, erkeğin kadında ilâhi vuslatı veya kadının erkekte ilâhi vuslatı olmasına karşın; kendini madde beden olarak kabul etmiş bir kişi için, bu kabul ediş, **bedensellikte "kökleşme ve yerleşme"** olarak değerlendirilebilir.

Yani, ustura, çok yararlı bir biçimde kullanılan bir araç olduğu gibi, bir insanın ölümüne yol açan bir araç da olabilir...

Şimdi, Adem`le Havva`nın Cennette, Cennet yaşamı içinde iken, kendilerini beden kabul etmeye yol açacak böyle bir fiille kayıtlanmaları, hâliyle bazı özelliklerinin perdelenmesine yol açmıştır...

Bu hâl, Adem`de belli bir **idrâkı** doğurmuş, ve bu perdelenme hâli,

"Rabimiz biz nefislerimize zulmettik" (7-23)demelerini getirmiştir...

"Biz nefislerimize zulmettik" ifadesi çok anlamlı bir ifadedir.

Buradaki **"Nefs`e zulmetme"**nin mânâsı, konuyu derinlemesine bilmeyenlerin anladığı gibi; **"Ben, Nefsime yani bedenime zulmettim"** demek değil...

"Nefsinize zulmetmeyin"in anlamı da **"oruç tutup, aç kalıp bedeninize eziyet etmeyin"** de değil !.

"Nefs"in hakikatı, ileride **"nefs"** bölümünde açıklayacağımız üzere, **"ilâhi isimlerin işaret ettiği anlamlar ve bu ilâhi isimlerin hakikatı olan "Zâtî" Hakikat"**tır !

Gerçekte, kişinin, **"kendi hakikatını tanıyamaması, bilememesi, bunun hakkını yerine getirememesi"**, Din dilinde, tasavvufta **"Nefs"e zulmetmek** olarak târif edilir...

İşte Adem`in, **"Biz nefislerimize zulmettik"** demesi:

"Kendimizi bedensel varlık olarak kabul etmek sûretiyle yaptığımız bu fiil, bizim hakikatımızın gereğini yaşamamıza engel olmuş, böylece hakiki benliğimizin gereğini yerine getirmekten perdelenmişiz. Eğer bu durumumuzdan geri dönmezsek, ebediyyen bundan perdelenmiş olarak azap duyarız" anlamındadır.

Nitekim, bu **idrâk**ın sonucunda oluşan bu pişmanlıktan sonra ne çare ki, **"Bir kere görülen şey hiç görülmemiş gibi olmaz"** esasına dayalı bir biçimde, Adem`de kendini beden olarak kabullenme esasını da oluşturmuş ve artık bunun neticesinde bedenî bir yaşam süre gitmiştir...

30

İşte, kendini bir beden olarak müşahede etme, tesbit etme, değerlendirme ve bunun gereğini yaşama hâli, **"Adem ve Havva`nın, Cennet`den Dünya`ya indirilmesi"** diye târif edilegelmiştir.

Yani, Adem ile Havva`nın, Cennet`den Dünya`ya indirilmesi bir **"mekânsal"** indirilme olmayıp; içinde yaşadıkları **"Ruhâni güçlerle"** tahakkuk etme hâlinden, **bedeni kayıtlar ve kısıtlamalar yaşamına geçmeleridir...** **"Ahsen-i Takvim"**in, **"Esfeli sâfiliyn"**e indirilmeleri de denmektedir buna...

İşte bundan sonradır ki, Adem nesli dünya üzerinde, dünyanın şartları içinde yaşamaya ve kendilerini bir beden olarak görme hâlini kolay kolay üstlerinden atamama cezasını çekmeye başlamışlardır; ki bu duruma;

"Dünya mü`minin sicciyidir"

şeklindeki **Rasûlullah** Aleyhisselâm açıklamasıyla işaret edilmiştir.

Öyleyse insan, dünyada yaşadığı sürece; kendini bir beden kabul ederek, bu bedene dönük yaşadığı sürece farketse de farketmese de **Cehennem** hayatı içindedir..

Cehennem hayatı deyince yalnızca ötede, gelecekte, maddî ateş olarak düşünmeyelim !. Kişinin kendisindeki ruhânî güçleri veya bir diğer anlatımla kendi varlığında mevcut olan ilâhî isimlere dayalı sayısız kemâlâtı ve bu kemâlâtın getireceği özellikleri ve güzellikleri yaşayamama hâli de bir tür **Cehennem** hâlidir..

31 Evet, insanoğlu Dünya`da yaşadığı sürece, en rahat, en zevkli, en güzel günleri yaşasa dahi, gerçekte Cehennem`i yaşıyordur..

Ancak, nelerin yanında neleri kaybettiğini bilemediği için; sadece son derece sınırlı, mahdud şeyleri zevk diye bildiği için o, geçici bir süre zevkli bir yaşam sürdürdüğünü zanneder.

Ne varki o son derece kısıtlı, sınırlı zevkleri yaşamak sûreti ile ömrünü hebâ etmesi nedeniyle, neticede neleri kaybettiğini farkedince, kavrayınca, işte o zaman dünyada yaşadığı Cehennem bütünüyle açığa çıkar; ve o zaman kişi geçmişî telâfi imkanı kalmadığı için öyle bir pişmanlığa düşer ki, o pişmanlık ateşinin şiddeti hiç bir zâhir alevle, ateşle ölçülemez..

Bir insanın, düşündüğü, tasavvur ettiği, hayâl ettiği her şeyi gerçekleştirebildiği bir ortamı tasavvur edin ! İşte, en basit, en alt sınırlarıyla, **Cennet** hayatı...

"İnsan"ın varlığında yer alan Allâh`ın isimlerinden, "**Hâlik**" gibi bazı isimlerin mânâlarının neticesinde düşündüğü, tasavvur ettiği, hayâl ettiği her şeyi anında kuvveden fiîle, düşünceden tatbikata çıkartıyor. **Cennet** sözcüğünün ifade ettiği anlamın asgarisi, en alt sınırı bu !

Tabii, bu hâle sahipken, kişinin bu hâli bir yitirmesi de **Cennet`ten Dünya`ya** iniş...

Adem`in, Cennet`den Dünya`ya inmesine sebep olan, vesile olan İblis...

İblis, Allâh`dan uzaklığına yol açan kişi olarak Adem`i gördü. Çünkü, Adem`e secde etmemesi, yani **Ulûhiyet** kapsamında olan bir kısım özellikleri görememesi nedeniyle **Allâh`ın** yakınlığından yani o esmâ ve sıfatla tahakkuk makamından **tard oldu...**

32

Azazil`in "İblis" adını alarak "şeytan" diye nitelendirilmesine içine düştüğü şu iltibas yani ikilem yolaçmıştır:

Allâh`ı biliyor, kendi varlığının da O`nunla varolduğunu farkediyordu.. Yani kendini "**Hak**" olarak müşahede ediyor ve bundan dolayı da başkasına secde etmeyi yanlış buluyordu..

Bunun ötesinde bir de yapısal üstünlüğü vardı karşısına çıkan varlığa karşı..İşte bu üstünlük ona perde oluşturmuş, "**hakikatsa bende de var, üstelik yapı olarak da ben ondan üstünüm, öyle ise niye secde edeyim**" mantığını getirmişti..

"**Ulûhiyet**" kemâlâtı sonucu orada daha kapsamlı bir zuhur olabileceği ve secde ettiğinin de yine sonuçta Allâh olacağı gerçeğini farkedemedi..

Ayrıca İblis, o yakınlığı meydana getiren esmâ`dan mahrum olduğu için, tabii hâl olan ayrılığı, yaşamak durumundaydı...

Buna mukabil Adem ise, **yeryüzünde "Halife"** olarak meydana getirildi. Bu, **"Halife"** olarak meydana getirilişi sebebiyle Adem, **Cennet`ten** çıkmak mecburiyetinde idi ! Adem, o hatayı işlemekle yükümlüydü, mecburdu ki, **"Hilâfet"** görevi meydana gelsin !

Adem, hatâ işlemekle nasıl **"Halife"** olur?.

Hemen aklımıza gelecek soru bu... Hiç, **"Halife"** hatâ yapar mı?. **"Halife"**, Cennet`den çıkacak kadar büyük bir hatâ yapar mı?...

Yapar !..

33

Yapması da icâbeder ki, **"Halife"**liği tam yerine gelsin !.

Ne dedik !. **"Allâh, Adem`i kendi sûreti üzere"** meydana getirmekle, lütuflu bir şekilde yarattı.

Yani, **"Allâh adem`i kendi sûreti üzere yarattı."** Yani, kendi isimlerinin mânâlarından oluşan bir bileşimle insanın mânevî sûretini meydana getirdi Adem`in...

Adem`in varlığı, ilâhi isimlerin toplamı... Bu ilâhi isimleri bir açıklamasında **Rasûlullah** Aleyhisselâm 99 isim olarak sayıyor. Tafsilâtında belki binlerle isim... Ama, hülâsa olarak, özet olarak 99 olarak isimlendiriliyor...

Adem`in yapısında bu 99 ismin mânâsı da mevcut.. Ama, eğer Cennet ile sınırlı kalsa idi yaşamı; Cennet`den çıkma zorunluluğu O`nun başına gelmeseydi, bu defa Adem`de meselâ, **"Sabır"** ismi zâhir olmayacaktı, tecellî etmeyecekti...

Ama, ne zaman ki Adem, Cennetten çıktı, dünya boyutu yaşamına indirildi; işte o anda öyle bir takım kısıtlamalarla,

perdelenmelerle karşı karşıya kaldı ki, bunun neticesinde "**Sabır**" ismi tecelli etti.

Cennet yaşamında, "**Sabır**" ismi olmaz !.

Çünkü Cennet ehlinin her istediği şey, anında meydana gelir. Dolayısıyla "**Sabır**" ismine yer yoktur Cennet`de... Cennet yaşamını yaşayan varlıkta o isme yer kalmaz !..

Bunun gibi, "**Gafur**", "**Afuv**" ismi, "**Fettah**" ismi ve bunun gibi bir çok isim, eğer Adem Cennet`de yaşamına devam etseydi, ortaya çıkmayacaktı...

Halbuki "**Halife**" olarak meydana gelmiş, yani bütün isimlerin toplamı olarak sûret-i mânevîyyesi meydana getirilmiş. Bu isimlerin hepsini ortaya çıkaracak... Öyleyse, dünyaya inmesi lâzımdı, Cennet`den çıkması lazımdı !..

34

Nitekim, âyette`de ona işaret ediliyor...

"**Yeryüzünde Halife**" diyor.. "**Cennet`de, cennet için, Halife**" olarak demiyor !.. Yani, daha meydana getirilişinde, O`nun Cennet`den çıkıp, yeryüzünde yaşayacağına işaret ediliyor, bu o anda belirtiliyor !..

Ama, bunlar başına gelmeden evvel, o isimlerin toplamı olarak meydana getirilmesi ve O`ndaki esmânın güçlü bir şekilde varlığı, Cennet hâlini yaşamasına yol açıyor.

İşte İblis, her ne kadar Adem`e kötülük yaptığını, intikam aldığını sanıyor ise de, gerçekte Adem`in, "**Hilâfet**" görevini tam hakkıyla yerine getirmesini, "**Halife**" vasfını kazanmasına vesîle olmuştur !. Dolayısıyla İblis, en büyük kötülüğü yapayım derken, "**insan**"a en büyük iyiliği yapan varlık durumuna gelmiştir...

İşte bu sebeple Adem ve O'nun nesli olan bütün insanlar, yer yüzünde her an bu ilâhî isimlerin mânâlarını ortaya koymak, açığa çıkarmak sûretiyle, "**Fitrî Hilâfet**" görevini ifa etmektedirler; ki bu "**Fitrî Hilâfet**" görevini yerine getirmesi de insanın, detaylarını "**Hz. MUHAMMED NEYİ OKUDU**" isimli kitapta açıkladığımız bir biçimde "**İnsanın İslâm fitratı üzere Dünya'ya getirilmesi**"dir.

"Her insan İslâm Fıtratı üzere doğar..."

Yani, "**insan**", Allâh'a kulluğunu ifa etmek üzere, Allâh'ın isimlerinin mânâlarını çeşitli şekillerde ortaya koymak üzere programlanmış olarak meydana gelir... "**Daha sonra annesi-babası, onu Mecûsi, Nasrâni, Musevi, Müslüman yapar**"... Ama, neticede her insan, **İslâm fıtratı** üzere gelir... Eğer "**fitrat**" konusunu "**Hz. MUHAMMED NEYİ OKUDU**" kitabından okumamışsanız, mutlaka okumanızı tavsiye ederim..

İşte, bu "**İslâm Fıtratı**" varlığındaki esmâ-i ilâhî'den dolayıdır... Bilsede bilmesede, **idrâk** etse de etmese de, gereğini yaşasa da yaşayamasa da...

İnsan, "**İslâm Fıtratı**" üzere, yani her an **Allâh'a, esmâsının özelliklerini açığa çıkarmak sûretiyle kulluğunu ifa eder** bir biçimde dünya'ya gelmesine karşın; doğuşundan itibaren çeşitli şekillerle dışarıdan gelen bilgi bombardımanına tâbi tutulur. Bu bilgilerin çok büyük bir kısmı, içinde yaşadığı toplumun şartlanmaları biçimiyle meydana gelir...

Kişi, hangi çevrede yaşıyorsa, o çevrenin şartlanmalarını, gerçek ve mutlak değerlermiş gibi kabul eder! Bu kabul ediş, onun, varlığını, özünü, hakikatını, kendi varoluş gayesini; "**Ben**" dediği varlığın hakikatını tanımaya engel olan en büyük perdedir !..

İşte, Allâh ile kul arasındaki "**nâr**"dan perdeleri meydana getiren en önemli yanımlar bunlardır...

Bu yanlış bilgilendirme, şartlandırma, yanlış programlanma dolayısıyla o kişi, hemen hepimizin sandığı gibi, kendini bir beden kabul eder. "Ben bu bedenim" der... "Ayna`da gördüğüm bu varlığım" der.

Böylece de, "**Halife**" olarak varolduğunun **idrâk**ından tamamiyle uzak bir biçimde, yeme içme, uyuma, rahat etme, seks ve her gördüğüne sahip olma, her gördüğüne hükmetme arzuları içinde yaşar... Bu yaşam biçimini Kur`ân:

"Onlar, belki hayvan sürüsü gibidirler, belki de daha aşağı."
(7-179)

36

diye tanımlar...

Bu arada bazı kişiler, farkettileri birtakım işaretler, mesajlar veya belli düşünceler sonucunda, kendilerinin ne olduğunu araştırmağa başlarlar. ..

"Ben neyim?..."

Kim`im?..."

Nereden geldim, nereye gidiyorum?..."

Benim varlığım ne, aslım ne?..."

Ben, çürüyüp, kaybolup, yok olacak bir et-kemik beden miyim, yoksa bunun bir devamı mı var?..."

diye düşünmeye başlar...

Biraz tahsil gördüyse, bilir ki, "**Var olan hiç bir şey yok olmaz!**"

Var olan hiç bir şey yok olmayacağına göre; kendisinde bir bilinç var olduğuna göre; bu bilinç; bu bilinçle var olan kişilik de hiç bir zaman yok olmayacaktır !

Ama, beden yok oluyor !..

O zaman anlar ki, **"bu beden yok olmasına rağmen, ben yok olmayacağım !. Yaşamıma devam edeceğim" !..**

Bunu kavradığı zaman kişi, bu defa merak etmeğe başlar:

"Peki, beden yok olmasına rağmen, ben yok olmayacağıma göre; "Ben" neyim, kimim, nasıl bir varlığım?... Daha sonraki aşamalarda başıma neler gelecek, nelerle karşılaşacağım?" ...

37 İşte bunları araştırmağa başlar...

Bunları araştırmağa başladığı zaman da bir yola girmiştir artık o !..

Hangi yola?... **"Kendini tanıma"** yoluna !

Ama, **"kendim"** sözcüğü ile ne anladığı henüz meçhuldür !..

Evet !. Diyor ki, **"Ben bu beden değilim !.. Ben bu beden değilim ama, neyim?... Bir ruh muyum?..."**

"Ruh`sun !." diyorlar...

"Ruh muyum, veya bir şuur muyum?. Düşünce miyim neyim?..."

İşte bu noktada insanlara ışık tutmak, insanları uyarmak, kendi özlerinin değerlerini ve güçlerini bildirmek sûretiyle onları müjdelemek...

Müjdelemeleri değerlendirmeye almayanların, kendi hakikatlerini bilmeleri istikametinde çalışmalar yapmayarak;

geleceğe dönük çalışmalar yapmayarak ihmalkâr olanların, içine düşecekleri büyük azap ve pişmanlıkların uyarıcıları olarak, Nebîler, Rasûller gelmişlerdir.

Nebiler ve Rasûller , doğuştan, her hangi bir tanrıya tapınma duygusundan arınmış olarak dünyaya gelmiş insanlardır. **Ötede** bir "**tanrı**" kavramı yoktur onlarda !

Bu arınmanın tam zirvesindeki "**Hanîf**" Nebi ve Rasûl, **Muhammed Mustafa** Aleyhisselâm'dır.

Öğülmüş, yüceltilmiş, ve "**ıstıfa**"dan "**arınmış saf**" gelen "**Mustafa**" ismi ile, tam arınmış; vehmi varlık kabullerinden tümüyle arınmak sûretiyle Allâh'ın varlığını müşahede etmiş ve dolayısıyla her hangi bir tanrıya tapınmanın yersiz ve gereksiz olduğunu **idrâk** etmiş kişi... Onun için de diyor ki:

"Lailahe illâ Allâh"

"Tanrı yoktur; sadece Allâh" !..

Yani, insanlar kelimeyi tevhidin derinliklerindeki şu anlamla uyarılmak isteniyor:

"Tanrıya tapınarak ömrünüzü heba etmeyin !. Ömrünüzü israf etmeyin !.

Siz, ötede bir tanrı varsayıyorsunuz !. Oysa ne ötede bir tanrı var, ne de sizin "ben" dediğiniz O`ndan ayrı bir varlık ! Bu, "bâtil"dır; aslı, gerçeği olmayan boş bir var kabul edıştır ! Gerçekte asla böyle bir şey yok !.. Bir tanrı, bir de siz diye bir ikilem kesinlikle sözkonusu değil !

Lâilâhe illAllâh" = "Tanrı yok, yalnızca Allâh"

*Bilin ki **Allâh**, bir tanrı değildir... Allâh`ın ne ezeli vardır, ne ebedi vardır ! O`nun, "içi" veya "dışı" diye bir kavramdan*

*sözedilemez ki, içinde ve dışında ikinci bir varlık olsun !
Dolayısıyla siz, kendinize ait sandığınız bu varlık değilsiniz !..*

*Siz, Allâh`ın varlığı ile var olan, O`nun varlığı ile kâim olan varlıksınız... Öyleyse, "**Ben**"liğinizin ne olduğunu tanıyın ki, "**Rabbi**"nizi bilmüş olun !"*

"Nefsine arif olan rabbine ârif olur"

Nefsi`nin ne olduğunu farkedip **idrâk** eden; **Nefsi`nin** hakikatının ne olduğunu bilen, "**Rabbi**"ni bilmüş olur. Çünkü, "**Nefs**" kelimesi ile kastedilen şeyin aslı, hakikatı, kendisi, Rabbindir senin !..

39

Rabbin; "**Allâh, Adem`i kendi sûreti üzere halketti**" açıklamasında belirtilen, senin varlığını meydana getiren "**Esmâ-i ilâhi**"dir.

Dolayısıyla sen, kendi varlığını, "**ben**"liğini tanı ki, **Rabbi`ni** tanımış olasın !..

Dolayısıyla da, "**Rabbim Allâh`dır**" de !. ve böylece de ilâhi isimlerin mazharı ve ortaya koyucusu olarak, "**Halife**" olduğunu anla, **idrâk** et, ve gereğini yaşa !..

Aksi takdirde sen, "**bir ben var, bir de ötemde tanrı**" anlayışı içinde yaşarsan, Allâh`a "**şirk**" koşmuş olursun !

Zira bu durumda gerçekte mevcûd olan Allâh`ın *yanı sıra* bir de tanrının varlığını tahayyül etmiş, varsaymış olursun; ki senin bu hâlin de Dinde, "**şirk**" diye ifade edilir...

Ve, böylece de, kendinin "**Halife**" oluşundan mahrum ve mahcup bir halde, yani perdeli olarak bu dünyadan geçer gidersin...

"Kim a`mâ olarak ölürse, öbür dünyada da, a`mâ olarak haşrolur"

Âyetinde belirtildiği üzere, burada **"Halife"** olduğunun **idrâkını** ve yaşantısını elde edemeyen, orada da elde edemez !

Öyleyse, bunun en alt sınırı olan :

"Allâh yanı sıra tanrı edinme !.. (28-88)

âyeti, bizi bu en alt sınır hakkında uyarır...

Evet !..

"Halife" kimdir?...

"İnsan-ı Kâmil"dir !..

"Yeryüzündeki halife" kimdir?...

Adem nesli !

"İnsansı"lar değil; yalnızca **Adem ve Havva`**dan gelen nesil olan **"insan"**lar!

"İnsansı"lar, tekâmül etmiş türlerinin en gelişmişleri olarak, en iyi şekilde dünyayı yaşamak için, ellerinden ne geliyorsa yaşamak üzere hiç çekinmeden kan döküp, fesat çıkartarak yaşamlarına devam etmektedirler günümüzde de ! Onlarda ölümötesi yaşam kavramı ve buna dayalı olarak o yaşama hazırlanma gibi bir kaygıları hiç yoktur. Genlerindeki, beyinlerindeki özelliklerin sonucu olarak doğal, içgüdüsel yaşam şartlarıyla ömürlerini sürdürürler..

Öte yandan **"insan"**lar da öncelikle karşısındakini düşünen, maddeötesini, ölümötesini, varlığının hakikatını düşünen bir yapıya sahiptirler yine genlerinden gelen bir komutla !

Bir de bu iki nesilden gelenlerin yaptığı birleşmeler dolayısıyla değişik genetik özelliklere sahip olup, iki yönlü hususiyetler ortaya koyan hadsiz hesapsız nesiller vardır...

"İnsan"ların sayısı, "İnsansı"lara göre bir hayli azdır...

"İnsan"lar, melekî etkiler sonucunda yaşamış oldukları "mutasyon"la oluşan genetik sıçrama, ve bunun sonucunda beyinlerinde üretilen anti-çekim kuvveti ile neticede cehennemden kurtularak "nurânî" bir bedenle cennet ortamına geçerler.. Bunların sayısını ve cehennem ortamında sonsuza dek kalacak "İnsansı"lara oranını **Allâh Rasûlü** şöyle haber vermiştir:

41

-Cennete gireceklerin, sonsuza dek cehennemde kalacaklara oranı, bir siyah öküzün üzerindeki avuç ayası kadar beyaz kılların tüm gövdedeki kara kıllara oranıdır !

"İnsan"ların kendi hakikatlarını tanıma yolunda yaptıkları çalışmalar, Dindeki mistisizmi meydana getirmiştir..

İşte **Tasavvuf** da insanın kendi aslını, orijinini bilme ve yaşama konusundaki çalışmaları esas alır.

Tasavvufun gayesi, kişinin, kendini meydana getiren bu Esmâ-i ilâhiyi tanınması, bilmesi ve bunu gereğini yaşayabilmesi hâli ve bu yolda yapılan çalışmalardır.

Bu mânâdaki "**HİLÂFET**"le, bugün zâhir`de, dünya üzerinde bir takım kişilerin konuştuğu veya peşinde koştuğu **politik anlamdaki hükümlerlik** gayesine mâtuf "**hilâfet**"in, hiç bir alâkası yoktur !.

"**Halife olma**" özelliğini hissedip yaşayabilmek için tasavvufta yedi mertebe vardır. **Nefsin** kendini tanıma mertebeleri olan yedi mertebe...

Avam, yani bütün beşer normal olarak "**Nefs-i Emmare**" diye târif edilen mertebenin gereğini yaşarlar.

"**Nefs-i Emmare**"... Bedene dönük bir yaşam biçimi... Kendini beden kabul etme ve bedene dönük arzu ve istekleri yerine getirir tarzda yaşam biçimi !..

"**Nefs-i Levvame**"... Kendinin bu beden olmadığını, ölümötesi yaşamın süregideceğini **idrâk**; ve buna karşın ilminin gereği gibi hakkını verememe, buna dönük bir yaşam biçimine girememe dolayısıyla kişide meydana gelen pişmanlıklar...

"**Nefs-i Mülhime**"... Üçüncü derecesi, kişinin, kendinin bu beden olmadığı, bu bedeninin ötesinde, ilâhi varlıkla kâim varlık olduğunu hissediş, bunu ilham yollu alış ve bu ilhamı değerlendiriş neticesindeki bir yaşam...İlham alan "**nefs**", hakikatı ilham yollu algılayıp, değerlendirebilen bilinç anlamına, "**Mülhime Nefs**"...

42

Ve, bunun gereğini yaşama halinde tatmine ulaşmış, "**Mutmainne Nefs**"...

Ve, daha sonra, "**Radiye Nefs**", "**Mardiye Nefs**" ve nihâyet "**saf**"laşmış nefis, "**Nefs-i Safiye**"...

İleride bu "**Nefs**" konusunu çok daha detaylı bir şekilde açıklamaya çalışacağız; orada "**Nefs**"in hakikatını, "**Nefs**"in ne olduğunu ve "**Nefs**"de nasıl gelişmeler sağlanacağını göreceksiniz.

Adem "**nefs**"inin hakikatını bilecek ve gereğini yaşayacak bir kapasite ile yaratıldığı için "**halife**" oldu "**yeryüzünde**" !.

Burada, "**Adem**" ismiyle, "**İnsan**"ı kastediyorum.

Esasen, bizim bildiğimiz Adem`in, yeryüzünde meydana gelen ilk Adem olmadığı yolunda bazı geçmiş beyanlar var. Yani,

bizim neslimizin ilk insanı olan Adem, esas insanlığın başlangıcı olan Adem değil !.

.**Kur`ân-ı Kerîm** 'in bahsettiği Adem, "**insan**"lığın başlangıcı olan Adem... Belki de yüz milyonlarla ifade edilebilecek bir süre önce yaşamış olan Zât !.

Oysa, o Adem`den bu yana değişik sayıda Ademlerin yaşamış olduğu belirtiliyor...

Meselâ; **Muhyiddin-i Arabi**, "**Fütühât-ı Mekkiye**" isimli kitabında;

"**Kâ`be 'de tavaf sırasında bir zâta rastladığını**, (tabii bu Zât, bildiğimiz maddi sûretli bir Zât değil, mânevî bir sûret olarak veya Ruh olarak diyelim), **kendisine kim olduğunu sorduğunu; o zâtın da cevaben:**

-**Ben senin baban Adem`den kırk bin sene evvel yaşamış Adem`im**" dediğini yazıyor...

Bunun gibi, Hazreti **Rasûlullah** Aleyhisselâm'ın torunlarından, bâtın ve zâhir ilimleri konusunda son derece vukuf sahibi çok değerli bir Zât olan **İmam Cafer-i Sâdık** da şöyle diyor:

"**Sen sanıyorsun ki, Allâh sizden başka beşer yaratmamıştır. Hayır ! VALLâhi, Allâh, bin kere bin Adem yaratmıştı ki, siz, o Ademlerin sonuncusunuz" !..**

Öyle veya böyle, neticede ilk Adem, "**Halife**" olarak meydana gelmiştir; O`nun genetiğinden gelen bütün "**insan**"lar da aynı şekilde, Allâh sûreti üzere, yani Esmâ-i ilâhînin değişik formüller şeklindeki bileşimler olarak meydana getirmiştir..

Şimdi bizler için bütün mesele, bu "**Hilâfet**" hâlini, bilinçli olarak hissedip yaşayabilmektir...

Bunu, nasıl bileceğiz ve yaşayacağız?...

Bir insanın, "**Halife**" olmasını **idrâk** etmesi için önce, geniş kapsamlı bir bilgiye, ilme ihtiyacı vardır !..

Günümüzde bu, kısmen kolaylaşmıştır... Çünkü, eskiden mecaz yollu anlatılan pekçok şey, bugün bilimsel olarak açıklanıp izah edilebilmektedir.

Biz, gözümüzü bu bedende açıp, bu bedenin algılama kapasitesi sınırları içinde yaşam verilerini elde etmemiz yüzünden, doğal bir biçimde, kendimizi bu beden kabullenmekteyiz...

Dolayısıyla da gözün görme sınırları içindekilere "**var**", gözün görme sınırları dışında kalanlara da, "**yok**" diyoruz...

44

Kezâ, kulak veya diğer algılayıcı organların kapasiteleri için de böyle...

Oysa varlık, gerçekte, bölünmez, parçalanmaz, tek bir tümel yapıdır !..

Eğer beş duyu verilerini sadece varlık kesitinden alınmış örnekler olarak kabul edip, ilim gözü ile, basiret gözü ile mevcudata bakarsak, bırakın daha derinlere inmeyi, atom boyutunda bile atomik bir bütünlük olarak karşımıza çıkar.

Çünkü, sizin vücudunuz atomlardan meydana gelmiştir. içinde soluduğunuz hava atomlardan meydana gelmiştir. Dolayısıyla, bütün bu atomlardan ibaret olan, içinde yaşadığımız ortam, tek bir homojen kütledir...

Yani, varlık daha atom boyutunda, **tümel tekil yapıya döner !**

Kaldı ki, atom boyutu dahi, bizim beş duyuya dayalı ilim verilerine göre verdiğimiz bir hükümdür.

Eğer bu boyutun da altına doğru ilmimizle ilerlersek, o zaman görürüz ki bütün kainat, eni boyu, şekli, ağırlığı, mekânı, varlığı olmayan sonsuz sınırsız, Tek bir yapıdır...

İşte bunu **idrâk** edebilirsek anlarız ki, ben, sen, o, biz, siz, onlar, bunlar, şunlar yok !. Tek bir varlık var. Yalnızca, "**Ahad olan Allâh**" !

Bunu da müşahede ettikten sonra, eğer düşünmeye devam edersek, o zaman da şunu görürüz;

Ahad olan Allâh, kendisine ait sayısız mânâları dilediği şekilde seyr için, esmâ terkiplerinden oluşan sayısız formüllü mânâ kesitlerini algılayıcı varlıklar meydana getirmiş; ve o varlıklarda da algıladıkları nesnelere uygun mânâları oluşturmuştur.

45

Kâinatta var olan ana yapı, kendisini algılayan algılama aracının kapasitesine göre, özel bir kesitsel yapı olarak algılanır...

Gerçekte ise varolan sadece ve yalnızca Allâh`ın vechidir !..

Yani, basit bir ifade ile söyleyelim...

Senin gözüne göre "var" olan, başka sınırlar içinde algılama kapasitesine sahip olan bir göze göre "yok"tur !

İşte bunu anlayıp, hissedip, **idrâk** edip yaşayabilirsek o zaman ortaya şu çıkar:

"Var" olan, "**BÂKÎ**" yalnızca "**Allâh**" olduğuna göre, "**sen**" hiçbir zaman var olmamışsın ! Hep var olan, **O** idi !.. **O`dur** !.. **O**, olacaktır !..

İşte buna işaret olarak demişler ki:

"Kaldır kendini aradan, ortaya çıksın Yaradan..."

Zaten, âşikârdır **Yaradan**; **Gören`e** !..

Bunu anladığın zaman, hakkıyla "**Halife**" olursun... Hattâ ve hattâ...

Halife aynasında kendini seyreden, **Allâh** olmuş olur ! O isim altında kendini seyretmekte olan, kendinden kendine tecelli etmiş olan, **Allâh** olur..

İşte tam kemâliyle bu hâli yaşayan yeryüzündeki kişiye Tasavvuf lisânında "**Gavs-ı Zaman**" derler. Ve, bu hâli, kapasitesi nisbetinde yaşayan diğer zevat da "**Ricâl-i Gayb**" adı altında anılır...

46

Biz onları gördüğümüz zaman tanıyamayız. Çünkü, sûret olarak onlar da bize benzerler. Bizim gibi giyinir; bizim gibi otururlar kalkarlar; yerler içerler; çarşı pazarda dolaşırlar ! Tıpkı, Hazreti **Rasûlullah** Aleyhisselâm gibi !..

İnkârcılar da Hazreti **Rasûlullah** Aleyhisselâm'ı gördükleri zaman, "**Bu ne biçim Peygamber?.. Allâh`ın elçisi bizim gibi, yiyor, içiyor, aramızda dolaşıyor, çarşı pazarda alış veriş yapıyor !.**" dediler...

Ama, **O`nun** müşahede ettiği, **idrâk** ettiği, yaşadığı **Hilâfet** sırlarından ve kemâlâtından mahrumdular. **Allâh`ın kulu ve Rasûlü** olmasının ihtiva ettiği "**Abdiyyet**" sırrını müşâhede edemediler !

Esasen, "**Abdiyyet sırrı**" ki, Hazreti **Rasûlullah** Aleyhisselâm, "**Abdiyyet**" Sırrı sonucu olarak kendisinde olan "**Risâlet**" Sırrı`nın çok üstündeki bir kemâlâta sahiptir.

Nitekim, **Muhyiddin-i Arabi** Hazretleri de :

"Bildim ki, Abdiyyet mertebesinden daha üstün hiç bir mertebe yoktur !." demiştir..

Burada kastedilen **"Abdiyyet"**; ilâhi Esmâ`nın gereklerini yerine getirmek sûretiyle, kulluğu îfâ anlamındadır.

En geniş kapasitesiyle ilâhi isimleri açığa çıkarma hâli, tam bir kulluk halidir ki, bu kulluğun adı **"Abdullah"**dır...

Hazreti **Rasûlullah** Aleyhisselâm'ın düşündüğümüz kadarıyla :

"Âhir zamanda benim neslimden bir kişi gelecek ki, O'nun adı benim babamın adıdır" diye işaret ettiği isim de **"Abdullah"** dir...

47

Hazreti **Rasûlullah`**ın babasının adı da, **"Abdullah"** idi...

Bununla demek istiyor ki:

Gelecek olan Zât, **"Abdullah"** olacaktır ! Yani, zâhirde bilindiği gibi **O** kişinin adı **Abdullah** değil muhtemelen.

"Benim babamın adıdır, O'nun adı" !..

"Babasının adı" derken; **O**, varlığıyla, **"Abdullah"** olacaktır, **"Allâh`ın kulu"** olacaktır... Yani, Esmâ`dan her hangi birinin ağırlıklı zuhûru olarak değil, **"Allâh"** isminin kulluğunu îfâ eder, mânâsında; **"Bütün isimlere câmi bir varlığa sahip olacak"** demektir...

"Abdullah" ismi ehlullah tarafından **yedi Zâtî sıfatın** zâhir olduğu **"vâris Rasûl"** olan mahal için kullanılır, ki bu da **"Halifetullah"**tır !.. **"Hakikat-ı Muhammedî"** zuhûrudur !..

Bu yüzdendir ki **Rasûlullah** aleyhisselâm'a **"Abdullah"** denmiş ve **"Abduhû"** ifadesiyle de bu özelliklerine işaret edilmiştir.

Konuyu dağıtmayalım, fakat **Abdullah** isminin, "**Hilâfet**"le çok yakın bir alâkası var. Çünkü, "**Abdiyyet**" sırrı da, "**Abdullah**" ismi ile târif edilir ki, "**Halife-i Tam**" diyelim... Esasında, bütün insanlarda bu özellik var, ama bu "**Hilâfet**"i tam hakkıyla yaşayabilme hâli, **Abdullah** ismiyle tanınan, **Abdiyyet** sırrı'na ermiş kişiye aittir...

Öyleyse, insan için gaye, hedef, kendisine bahşedilmiş en büyük nimet, lütuf olan "**Hilâfet sırrı**"na ermek olmalıdır...

Çeşitli sohbetlerimizde, insanın Cennet hayatını yaşayabilmesi için gerekli olan şeyleri anlatmaya çalıştık... Şimdi üzerinde ağırlıklı olarak durduğumuz husus ise insanın "**Halife**" olarak kendini tanıması...

48

Halife olarak kişinin kendini tanıması için, önce **Nefsi**'nin hakikatını bilmesi gerekir.

"**Nefs**"inin hakikatını bilmesi için, bilincini arındırması gerekir.

"**Nefs`ini arındırmış olan felâh bulmuştur...**" (91-9) hükmü, buna açık seçik işaret eder.

Nitekim, bu arınmayı yapmamış olanlar, Kur`ân'daki işaretlerin mânâsını anlayamaz !..İşte bu yüzden de :

"**Arınmamış olanlar dokunmasınlar, el sürmesinler**" (56-79)

denmiştir.

Kur`ân'a, "tâhir olmayanlar", "**arınmamışlar el sürmesin**"in mânâsı; git, suyla yıkan da Mushafı eline al, değildir !..

"**Şuurundaki, necis olma hükmünü almış şirk anlayışından kurtulmadan, yanlış bilgilerden arınmadan, Kur`ân 'da açığlanan sırları anlayamazsın ! Nefsinin bilincini şirk**

anlayışından arındır ki, Kur`ân 'ı anlayabilesin"
denmektedir...

Çünkü, "**necis**" olan "**şirk**"tir !

"**Müşrikler necistir**" âyetindeki "**necis**"liğin karşılığı "**tâhir**"liktir..işte bu yüzden, "**Arınmamış olanlar, tâhir olmayanlar el sürmesin**" buyruluyor...

Yani, şirkten arınmamış kişi; Ötesinde veya ötede bir tanrı düşünen kişi **Kur`ân** 'ı anlayamaz !..içindeki sırrı çözemez !.. Dolayısıyla, "**Hilâfet**" hakikatını hissedip yaşayamaz...

Öyle ise biz, önce, **tanrı yoktur, tanrılık mefhumu yoktur, sadece Allâh vardır**, sırrını anlayacağız...

49

Sonra, **Allâh**`ın ne olduğunu açıklayan "**ihlâs**" Sûresi'nin mânâsını anlayacağız. Böylece şirkten arınmış olacağız. Ondan sonra **Nefs**imizin ne olduğunu, "**Nefs**"imizin hakikatını anlama yolunda birtakım çalışmalar yapmak sûretiyle "**Nefs**"imizi tanıyacağız.

"**Nefs**"imizi tanımamız neticesinde de;

"**Nefsine ârif olan Rabbına ârif olur**"

Hükmü bizim için meydana gelecek..

Bu meydana gelme birtakım yararlı çalışmalarla,

"**Kişi Allâh'a öyle yakîn elde eder ki, Allâh O'nun görür gözü, işitir kulağı, tutar eli, yürür ayağı olur**"

hükmü ortaya çıkacak; gözümüzde gören, kulağımızda işiten, dilimizde söyleyen, elimizde tutan, ayağımızda yürüyenin Allâh olduğunu, "**Ayn-el Yakîn**" ve "**Hakk-el Yakîn**" yaşayacağız...

İşte bütün bunların neticesinde "**Hilâfet sırrı**" bizde zuhûr etmiş, "**Halife**" olduğumuzu önce **ilm-el yakîn**, sonra **ayn-el yakîn**, sonra da **Hakk-el yakîn** yaşama lütfuna ve şerefine ermiş bulunacağız.

Dileğimiz odur ki,

Bütün bunları Allâh, bize kolaylaştırmış ve takdir etmiş ola !..

Eğer bütün bunlar, bize takdir hükmü ile takdir edilmemiş ise, muhakkak ki bu konuda muvaffakiyet bizim için söz konusu değildir ve bu konuyla ilgilenemeyiz ve bu konuda da gereken çalışmayı yapamayız !..

Ancak, Allâh bize bunu takdir etmişse, bu konuda yapılacak çalışmalar, araştırmalar bize kolaylaştırılır, o kolaylaştırma neticesinde biz bunlarla uğraşır, çalışır, çabalar ve o ilâhi takdir gereğince de o güzellikleri yaşarız..

50

* * *

◆ BİLİNCİN ARINIŞI

4

NEFS NEDİR?

Bu güne kadar çeşitli konuları anlatırken, günümüz anlayışı içinde **Din**`deki pek çok konunun, düşünebilen beyinlere göre artık iman edilecek bir şey değil, **idrâkin** gereği olarak tatbik edilecek sistematik çalışmalar olduğunu izah etmeğe çalıştık.

52

Dedik ki;

Din, tamamen fizik, kimya, astronomi, biyoloji gibi bazı bilimsel gerçeklere dayanıyor. Ve bunun da çeşitli yönlerini kitapta izah ettik... Meselâ:

"**Hac**" olayını anlattığımızda, 1820`lerde ilk defa bulunan ley hatlarından; yerin altındaki pozitif ve negatif akım kanallarının varlığından söz etmiştik.

"**Zemzem**" suyunun, insanı bir anda canlandıran özelliğinin de gene **Kâ`be** `nin altına isabet eden pozitif enerji alanından kaynaklandığını; bu enerji alanından yayılan enerjinin **Kâ`be** `den yükselişinin pek çok evliyâ tarafından tesbit edildiğinden bahsetmiştik..

Hattâ zemzem suyunun o kuyuda yetersiz kalması hâlinde, oraya dışarıdan pompalanacak suyun da bu merkezden geçirilmesi şartıyla aynı özelliği kazanmış olacağından söz etmiştik !

İnsan vücudundaki bioelektrik akım şebekesi olan sinir sistemi gibi; yer yüzünün pozitif ve negatif manyetik akım kanalları bulunduğunu, bunların belli radyasyonlar yaydığını, bu radyasyonların da insan vücutları ve beyinler üzerinde etkileri olduğunu söyledik...

53

Şimdi anlatacağım **deve** ve **keci** ile ilgili bazı olaylardan da görüleceği üzere; bazı hayvanların, bizim algılayamadığımız, ses-koku ya da daha başka bir takım titreşimleri çok iyi algıladıkları bir gerçektir !

Bunlar beyin kapasiteleri nedeniyle yeraltından yayılan titreşimlerin hücreleri için ne kadar yararlı olduğunu tesbit edip, ona göre yer seçimi yapmaları çok enteresan ibret verici örneklerdir.. Yapılacak bilimsel araştırmalarla yakın gelecekte bu yeraltı akımlarının kesinlikle değerlendirilmesi fazla uzak olmasa gerektir.

Gerek **deve** ve gerekse **keci** olayının, aslında dayandığı çok enteresan gerçekler var... Biz, bazı bilimsel olayları eskiden çözemediğimiz için bazı olayları başka sebeplere yoruyorduk... Meselâ:

Hazreti **Rasûlullah** Aleyhisselâm **Medine`**ye geldiği zaman, herkes "Gel bizim evde kal, burası senin olsun" dedi...

Ne var ki **O**, bazılarına göre, sosyolojik bir seçim yaptı... Kimseyi kırmamak için, "**deve nereye giderse orada kalırım**" dedi...

O günün insanı hâliyle bunu, kimseyi kırmak istemediğine bağladı...

Halbuki deve, yapısı itibariyle, yer altındaki pozitif akım kanallarının titreşimlerini en iyi algılayan hayvanların başında gelir.

Hz. Rasûl Aleyhisselâm, nerede kalacağını belki de bu yüzden devenin algılama gücüne bıraktı !

Ve, deve en yararlı, müsbet akımın en güçlü olduğu bölgeye kurulmuş olan, **Hâlid Bin Velid**'in (Allâh ondan razı olsun) evine gitti, orada durdu. Ve **Rasûlullah** Aleyhisselâm da orada kaldı...

54

Benzeri türden bir olay da kedi için sözkonusudur !. Bu konuda uzmanlar diyor ki, evinizin en huzurlu köşesini bulmak istiyorsanız, kedinizi serbest bırakın ve onun yatıp uyuduğu yere daimi oturacağını koltuğunuzu koyun veya yatağınızı oraya yapın..

Genetik verilerle oluşmuş insan beyni, gerek astrolojik tesirler, gerekse yer altındaki bu manyetik akım kanallarının yaydığı radyasyonlarla beslenen ve yönlenen bir yapı olarak çalışır.

Peki, insanda var olan "**Nefs**" nedir?...

"**Nefs**", "**Ben**" kelimesiyle işaret ettiğin varlıktır !

"**Nefs**" ve ondaki "**bilinç**", gerçeği itibariyle, yapısının özü itibariyle, "**Rubûbiyet Nuru**"ndan, yani "**esmâ**" mertebesinde yaratılmıştır.

"**Nefs**", varlığını **esmâ** mertebesinde yani Hakk'ın varlığından alıp "**Rubûbiyet Nûru**"ndan yaratıldığı için, "**yapısının gereği olarak dilediğini yapmak ister ve yapar**"... Engel tanımaz !.

Hayır veya şer, iyi veya kötü diye bir kavram bilmez !. O, sadece dilediğini yapmak ister ve yapar. Çünkü var oluşu "**Rubûbiyet nûru**"ndandır...

"**Nefs**"in aslı, "**Nefs-i Küll**"dür...

"**Nefs-i Küll**" nedir?...

Cenâb-ı Hak, kendi esmâsını yani özelliklerini seyretmeyi dilediğinde, kendi Zât`ındaki mânâları seyretmeyi dilediğinde, "**Zâtı`ndan Zâtı`na tecelli etti**" denen bir biçimde, **kendi ilminde kendi esmâsını-özelliklerini** seyretti !..

55 Bu, "**kendi esmâsının seyri**" dediğimiz **ilmî seyr** neticesi olarak, bu esmânın toplu bulunduğu mânâlar "**Ruhu Â`zâm**" adlı meleği meydana getirdi..

"**Ruh-u A`zâm**" denilen bu **Ruha**, sahip olduğu bilinç ve ilim itibariyle "**Akl-ı Evvel**" adı verilir.

Esasen "**RUH**" kelimesi kullanım yeri ve işaret ettiği anlam itibariyle çok farklı yapılara isim olmuştur.. Tıpkı "**Kıyâmet**" kelimesi gibi !..

"**Kıyâmet**" kelimesi Kur`ân-ı Kerim`de, bazen bireysel anlamda "**ölüm**", yani bir yapının, diğer bir boyuttaki yaşam biçimine dönüşmesi anlamına işaret ederken; bazen de "**ruh boyutu yaşamının, nûrânî yaşam boyutuna**" dönüşmesi süreci olarak kullanılmıştır.

Evet, "**Akl-ı Evvel**", varlığında mevcut olan kudret itibariyle "**Nefs-i Küll**" adını alır. Hayâtiyeti, canlılığı itibariyle, "**Ruh-u Â`zâm, Ruh**", adını alır. Sahip olduğu mânâlar, **Esmâ-i ilahiye** itibariyle de, "**Hakikat-ı Muhammediye**" adını alır...

"Nefs-i Küll"ün zâhiri ve varlığı, bu kâinatı oluşturan cevher olan, "enerji" dediğimiz şeydir..

Eni boyu, derinliği, ağırlığı, sınırı falan yoktur. Sınırsız, sonsuz kudrettir... Bir diğer ifade ile "enerji", Cenab-ı Hakk`ın "Kudret" sıfatının açığa çıkmasından başka bir şey değildir... Var olan her şey, bundan meydana gelmiştir !..

"Nefs-i Küll" de mevcut olan bilinç, ilâhi isimlerin mânâlarını yansıtan bilinçtir, ki kendindeki mânâları ortaya koymayı diler.

"Yef`alü ma yurid" = "İrade ettiğini = dilediğini yapar" !. (22-14)

İşte "**MÜRİD**" oluşu, yani **irade edişi - dilemesi**, "**Rubûbiyet**"in kuvveden fiile dönüştüğü mertebedir...

56

Ve O, "**Rubûbiyetin gereği olarak, dilediğini halk eder**" !

"Yef`âlullahe ma yeşâ" .. (14-27)

"Nefs-i Küll"den, yani varlığın özünü meydana getiren enerjiden, ana rahmindeki sperm-yumurta birleşmesiyle hâsıl olan ilk maddeye, 120. gün`de **özden dışa doğru diye tanımlamağa çalışacağımız bir boyutsal geçişle ulaşan "Nefs-i Küll"ün kudreti**, o birim`de, "**Ruh-u izâfi**"yi yani "**birim ruhunu=ruhu insânî**"yi meydana getirir...

Yani, beyin çekirdeği, 120. günde "**can**"lılığa kavuşur, faaliyete geçer... "**Nefs-i Küll**" dediğimiz varlığı meydana getiren **kaynak enerjiden -Ruhu Â`zâm`dan- aldığı hayâtiyet, melekî güç** tesiriyle ile ürettiği **ışınsal yapıyla**, kendi **ruhunu** meydana getirir !

Ve, böylece "**birimsel izâfi ruh**", "**ruh-u insânî**" meydana gelir.

Aynı zamanda da "**hayâtiyet**" yönüyle "**ruh**"; "**ben**"liği yönüyle "**Nefs-i Küll**"; "**ilmi**" itibarıyla de "**Akl-ı Evvel**" olan cevherden geldiği için o birimde **bilinç** oluşur.

Beyin, her an, bir yandan **ruhu üretir**, bir yandan da genetik verilerin + astrolojik verilerin etkilerin sonucu oluşan bilinci yükler ! Daha sonra, 7. ve 9.ncu aylarda ve doğum anında meydana gelen tesirlerle kişilik özellikleri oluşur... Ve bu kişilik özellikleri aynıyla da **bireysel ruha = kişilikli ruha** yansır.

Daha sonra, bu kişi büyümeğe başlar...

Bu arada kişide genetik veriler ' astrolojik etkiler ' çevresel bir "**Benlik**" duygusu gelişir; bilinç birikimine "**Ben**" demeğe başlar...

57

"**Ben**" kelimesiyle işaret ettiği bir varlık var elbet !. Fakat, şartlanmaları ne istikamette ise, "**Ben**"i, o şekilde anlıyor.

"**Ben**" kavramı şaşmıyor... Ancak, o "**ben**"i şartlanmalar nasıl oluşturmuşsa, öyle bir "**ben**" kabul ediyor...

Ve bu "**ben**" dediği "**Nefs**"i, **şartlanmaları dolayısıyla oluşan değer yargıları nedeniyle**, neyi isterse onu yapmak istiyor.

Burada yanlış anlaşılan ve çok önemli bir olay var...

Eskilerin bir çoğu "**Nefs**" ile "**Ruh**"u karıştırmışlardır !

"**Nefs**", bilincinizin rengine bürünen, "**ben**" kelimesiyle işaret ettiğiniz soyut varlığınızdır !. "**Hayat**" sıfatının varlığını oluşturması sebebiyle "**Ruh**" ismini alır.. **Kişilik bilincinin** oluşması ertesinde birim "**ruh**"a izâfe edilir.. Bilince izâfetle "**nefs**" denilir ve bilinç mertebesine göre isimlenir.

"Ruh"la "hayat" bulmuş "nefs"te mevcut olan "**Benlik**" kavramının oluştuğu "**bilincin seviyesinin adı**"dır, "**Nefs-i emmare**" !

"Nefs"in varoluş hükmü, bilinç düzeyine göre dilediğini yapmasıdır !.

"Nefs"in istekleri diye bilinen şeylerse, ya bedeninin tabiatının gerektirdikleri, ya da şartlanmalarının getirdikleridir.

"Nefs", bedende kendini tanıdığı ve beden kabul ettiği için; bedende gözünü açtığı için, bedeninin istek ve arzularını, kendi istek ve arzularıymış gibi kabullenip, bedene dönük emirler vererek yaşamını sürdürür. Bu yüzden de tasavvufta "**emmare nefis**" adıyla anılır !

58

Fakat, kendisinin bedeninin ötesinde bir varlık olduğu yolunda bir açılım olursa o zaman yaşamı değişmeğe başlar. Ve kendisini geçmişte beden kabul edip, yalnızca bedene dönük bir yaşam sürüp, öz değerlerini bilememekten dolayı büyük bir pişmanlık duyarak, kendi kendine "**levm**" eder... Ki bundan dolayı da "**levvame nefis**" ismini alır aynı "**nefs**" !

"Nefs", öz`ü itibariyle, yani varlığının hakikatı itibariyle, **Allâh`ın bütün isimlerinin mânâlarını câmidir**... "**Nefs**"in aslı "**Nefs-i Küll**"dür.

"Nefs-i Küll", esmânın toplu olarak bulunduğu "**Ruh-u Â`zâm**"ın varlığıyladır; kudretinin açığa çıkmasıyladır; yansımasıdır, aynasıdır !

Önemli olan **Nefs`in** kendisinde mevcut olan bu mânâları tanıyıp bilmesidir...

"NEFS" in kendini tanıyıp bilmesinin **yedi** mertebesi vardır...İnsanların geneldeki mertebeleri de yedidir... Yani bütün insanlar, bu yedi mertebenin birindedirler.

* * *

5

“NEFS”İN MERTEBELERİ

Nefs`in bilincinin kendini tanıması yedi mertebede olur.

60

Nefs, 1. mertebede, dilediklerini gerçekleştirmeye çalıştığı beden kabul etme durumundadır.

Bu düzeyde, **kendini beden kabul ettiği için**, bedeninin bütün istek ve arzularına sahip çıkarak, bedenini dilediği her şey için onları gerçekleştirme emrini verir; ve onları yaptırır!

Buna, emreden **Nefs** anlamına, "**Emmare Nefs**" denmiştir. Bu düzeyde yaşayan bir insan, bütün ağırlığını, yeme içme, rahatına düşkün olma, uyuma, seks, bedene dönük nam, şan şöhret peşinde koşma ile ortaya koyar.

Genelde, insanların çok çok büyük bir kısmı bu düzeydedir. Kendini beden kabul ederek, bedene dönük istek ve arzuları gerçekleştirme yolunda yaşama hâlidir bu..

Bu durumda **Nefs**, tamamıyla **Rûbûbiyeti** yaşıyordur ! Bunun en güzel örneği **Firavun`dur!**

Diğer bir anlatımla, kendini tanrı olarak görür, o şekliyle yaşar, kendinin orijinini, var edenini, aslını kabul etmez !

Şayet bu **Nefs**, hidâyete erdirilirse, akıl ona ışık tutarsa, düşünmeğe başlar ve şöyle düşünmeğe başlar:

"Bir süre sonra, ölüm denilen olayla bu beden elimden gidecek ve ben, bu bedensiz olarak yaşama devam edeceğim ! Bu bedeni yitireceğime göre, demek ki ben bu beden değilim ! Peki o zaman ben neyim?.."

Böylece aklını kullanmağa başlarsa bir takım çalışmalara girer; kendini ve bütün varlığı meydana getiren ana varlığı araştırma yoluna gider ! Neticede gerek kendini ve gerekse bu varlığı meydana getiren Ana varlığı kabul eder!

61 Kabul ettiği zaman, "Ben bu bedeni terk ediyorum, böyle bir varlık var. Öyleyse ben, "ben"i meydana getiren bu varlığın ne olduğunu anlayıp bilmek durumundayım.. Ayrıca da bu bedenden kendimi kurtarmak durumundayım..." diye düşünmeye başlar. Hâlini eleştirir...

"Sadece yiyip-içip, sekse ve rahatıma dönük yaşamağa dair yaptığım çalışmalar, beni bir takım gerçeklerden alakoyuyor. Bu durumda, ben bazı çalışmalar yapmalıyım. Bu güne kadar zamanımı boşuna geçirmişim, ben bunları nasıl telâfi edeceğim" diye düşünüp pişmanlık duyar kendi kendine kızmağa başlar. Kendi kendine "**levm**" eder...

İşte bazı gerçekleri **idrâk** etmesi sonucu, kendi kendine kızmağa başlaması itibariyle bu **Nefs**'e, "**Levame Nefs**" denmiştir...

"NEFS" bu eksiklerini farkedip bunları tamamlama yolunda bir takım düşünsel ve bedensel gerekli çalışmaları yaptıktan sonra, beyinde belli hassasiyetler oluşur.

Bu hassasiyetler sonucunda beyin, âfâkî veya enfüsî belli ilhamlar almağa başlar ! Bu ilhamların bazıları neticesinde o **Nefsin bilinci**, aklını üst düzeyde kullanır. **Aklı** da, **Akl-ı Küll`den** ilham almağa başlar.

Çünkü **Nefs`in** aslı **Nefs-i Küll** olduğu gibi, kendinde mevcut **bilinci** de, **Akl-ı Küll`den** **akıl** almağa başlar...

Ve, bütün bunlar kendisine **ilham** yollu gelir.

Bu aldığı **ilhamlar** neticesinde, şunu fark etmeğe başlar:

Varlıkta iki tane mevcut yoktur. Varlık, **TEK-BİR`den** ibarettir. O da "**Allâh**" özel **ismiyle** işaret edilen yüce varlıktır.

Peki, varlık **Tek-Bir** olduğuna göre; **O`nun** içinde veya dışında ikinci bir mevûd olmadığına göre; yalnızca kendi varlığı, benliği mevcut ! **O** hiç bir zaman yok olmuyor...

62

O zaman farkeder ki ki:

"Benim **Nefsimin hakikatı**, **O** mevcut olan, **Tek`tir**" !

Ve böylece anlar ki "**Nefs**"i, **gerçekte** "**Nefs-i Küll**"dür... "**Ruh-u izâfî**"si gerçekte, "**Ruh-u Mukaddes**"dir" !

O ana kadar, benim bir "**Nefs**"im var, bir de "**Nefs-i Küll**" var... Benim bir **aklım** var, bir de **Akl-ı Küll** var. **Benim ruhum** var, bir de **Ruh-u Mukaddes** var, diye düşünürken, bu gelen ilhamlar sonucu anlar ki :-i **Küll"dür ! (1)**

"**Akl**"ı, "**Akl-ı Küll**"dür !

"**Ruh**"u, "**Ruh-u Mukaddes**"tir !

İşte, bu ilham alışı sonucundaki adı artık "**Nefs-i Mülhime**"dir... Yani, **ilham** almakta olan, "**ilhamla kendini bulmuş Nefs**" anlamında...

&

(1)"NEFS-i KÜLL" deyimini, göresel varolan **parçaların toplamı, anlamına gelen "tümel nefs"** diye değil; gerçekte varolan **"tek mutlak nefs"=tek mutlak bilinç"** anlamında değerlendirilmelidir

&

İşte bu aşamada, **"Nefs"**, düşünce dünyasında çok önemli problemlerle yüzyüze kalır...

Tasavvufun en büyük girdapları burada başlar !

Yani, **"Mülhime Nefs"** bilinci seviyesinde !.

63

"Mülhime Nefs" bilinci, tasavvufta en problemlı bölümdür !

Halkın **"evliyadan"** sandığı kişilerin yüzde 99'u, henüz **"mutmainne"**ye adım atmamış ve dolayısıyla gerçekte **"velâyet"** mertebesini kazanmamış olan **"mülhime"** ehli olan **"ârif"**lerdir !

Gerçek **"ben"**inin, **Nefs-i Küll, Akl-ı Küll, Ruh-u Mukaddes** olduğunu **farkedememiş** **"Nefs"**; eğer, bir beden olma yolundaki belli kabulleri ve şartlanmayı hakkıyla terkedememişse, bu defa özüne ait olan yüce özellikleri bedene mâledip, **Rubûbiyetini bedende yaşamak ister !** Yani, **Nefsinin** hakikatının gereklerini, madde boyutunda, **kendisi olarak kabul ettiği bedeniyle** yaşamak ister !..

Bedenin doğal özelliklerini **"nefs"**anî özellikleriymiş gibi kabullenerek yaşamak istediği zaman şöyle bir gerekçeye sığınır:

"Mâdem ki Ben Hakk`ın varlığını, benim dışımda da ayrıca ikinci bir varlık yok, öyle ise Hak benim !.. O takdirde ben dilediğimi yaparım" !

Ve, yaşamına yön verme işini, **Rubûbiyet** hükmünden ve hükmüyle oluşan **NEFS`e** verip; en güzel şekilde yemeğe, en güzel şekilde içmeğe, en güzel şekilde seks hayatı yaşamağa, en güzel şekilde dünyalığa sahip olmağa kayar; ve bu defa yüce mertebeye çıkmış **Nefs**, bedeninin tabiatı içinde boğulur gider, helâk olur !

Çünkü birimden açığa çıkan "**Nefs**", hakikatı itibariyle, "**Halife**" olan bir yapı olmasına rağmen, "kendisinin beden olduğu yolundaki varsayımdan" kurtulamadığı için, **Rubûbiyeti** bedene verdi ve dolayısıyla da tabiat batağında boğuldu...

64

İşte, geçilmesi gereken en önemli ve en zor girdap burasıdır !

Burayı geçmenin yegâne yolu, bedeninin istek ve arzularına karşı çıkmak; kendisinin beden olmadığı yolundaki bilgiyi sürekli olarak hatırdan tutup, muhafaza edip bunun gereğini sürekli yaşayabilmektir...

Mümkün olduğu kadar az yemek, az içmek, az uyumak, mümkün olduğu kadar sekse hakim olmak veya belli bir süre için kaldırmak, maddeye dönük istek ve arzuları terketmek... Tâ ki, kendisinin hakikatı gereği bakış açısı meleke olarak yerleşsin...

Nefs, bu hakikatı **meleke olarak yaşamaya başlayıp tatmin olduğu zaman**. "**Nefs-i Mutmainne**" adını alır... Velâyetin ilk basamağı, girişidir **Nefs-i Mutmainne** bilincindeki **idrâk** ve yaşam...

Nefs-i Mutmainne hâlini yaşayan ne kendinde, ne de çevrede **Hak`kın** varlığından başka bir şey görmez ! Var olan sadece, **Hak`tır!** **Hak`kın** dışında da hiç bir şey yoktur, der...

Bu noktayı geçtikten sonra tekrar **Mülhime`ye** dönüş, **Mülhime** batağına saplanma olayı yoktur...

Kişi, **Emmare`de** iken **Levame`ye** geçer... Kâh **Levame** halini yaşar.. Kâh **Emmâre`ye** düşer bedeninin istek ve arzularına tabi hâle gelir.

Yani, **Emmâre** ile **Levame** arasında gidiş geliş vardır.

Çalışmalarına devam eden kişi **Levame`den** sonra, **Mülhime`ye** geçer..

65

Kâh ilham alır, ilim alır, hakikatını hisseder, buna göre yaşamına yön verir günlük, anlık haller içinde; kendini Hak olarak hisseder ! Kâh da tekrar **Levvâme`ye** döner, bedene, tabiata dönük halleri yaşar; yemeğe, içmeğe, sekse dönük arzuları ağır basar...

Yani bu defa, **Levvâme** ile **Mülhime** arasında gidip gelmeler olur... Zaman içinde, bu gidip gelmeler gittikçe azalır ve bir üst mertebede oturmağa başlar. Artık kendini bedenden soyutlamağa başlayıp bir bilinç varlık olarak hissediş hâli ağır basmaktadır. Bu arada zaman zaman "**Ben yokum O var**" görüşü ile yaşar... Bu seyir daha ziyade enfûsîdir.

"**Tevhid-i ef`âl**" deyimiyle anlatılmak istenen "**tüm fiillerin gerçek failinin Hak olduğu**" gerçeğini fark ve **idrâk** ediş bu mertebede olur...

Bundan sonra da sıra "**Tevhid-i esmâ**", "**Tevhid-i sıfat**" ve "**Tevhid`i Zât**" müşahedesine gelir.

"**Tevhid-i esmâ**", varlıkta algılanan tüm özelliklerin Allâh`ın isimlerinin oluşturduğu mânâ terkipleri olduğunu farkedip; varlığı, o anlayışla seyretmektir.

"**Tevhid-i sıfat**", varlıkta algılanan ve algılanamayan tüm yapıların Allâh`ın sıfatlarının işaret ettiği mânâlarla varoluşlarını **idrâk** edip, bunun gereğini yaşamaktır.

Bunu biraz daha açıklamak gerekirse şöyle anlatabiliriz...

Bir birim; "**ALLÂH**" isminin anlatmak istediği "**HAY**" isminin işaret ettiği "**HAYAT**" sıfatıyla vardır..

"**ALÎM**" isminin işaret ettiği "**İLİM**" sıfatıyla yapısının ve varoluş gereğinin getirdiği ölçüde bilinçlidir..

66

"**MÜRÎD**" isminin işaret ettiği "**İRÂDE**" sıfatıyla ilminin getirdiklerini dileyebilmektedir... gibi...

Tüm birimlerin varlıklarını meydana getiren vasıflar Tek Zât`ın vasıflarıyla kâimdir.

"**Tevhid-i zât**", varlıkta algılanan ve algılanamayan tüm yapıların zâtının, özünün Allâh`ın Zâtıyla kâim olduğunu yaşamaktır ! Kelimeler ile ancak bu kadar anlatabileceğimiz olayın gerçeği ise yaşayanlarca malûmdur elbet.

İşte bu müşahedelere ermenin neticesinde **Nefs**, **Mülhime idrâk**ına yerleşir... Yavaş yavaş bu anlayışlarla kendisini tanımağa başlar..

Neticede **Mülhime`de** kendi hakikatına dair tatmin edici bir yaşam oturur. Âfâkî ağırlıklı olan bu seyr sonucunda "**var olan yalnızca Hak`tır; gayrı mevcud değildir**" idrâkı, yaşama dönüşür.

Ne zaman ki bu **idrâkta** tam tatmin olur, **Mutmainne`ye** geçmiştir artık. Bu durumda o kişide zâhir olan isimler bileşiminde "**VELÎ**" isminin mânâsı ağırlık kazanır.

Mutmainne`den sonra **Mülhime`ye** geri dönüş olmaz !

İşte onun için :

"**Allâh velileri için ne bir korku, ne de mahzun olurlar**" (10-62)

uyarısı gelmiştir...

Artık sanma ki, **Mutmainne`ye** geldikten sonra onda bedene dönük istek ve arzular görülür ! Artık, onda bedene dönük istek ve arzular kalmamıştır... Niye?... Çünkü, **Hak`ın** hakikatını yaşamağa başlamıştır... "**Cem makamı**" denilen bu bilinç seviyesinde varlıkta "**Hak**"tan gayri bir şey olmadığı müşahede edilir.

"**Ene`l Hak**" anlayışı burada açığa çıkar.. **Vahdet-i Vücûd** anlayışı buradan başlanarak yaşanır..

"**...Görür gözü, işitir kulağı, söyler dili BEN olurum**" !..

Kudsî Hadisinin işaret ettiği anlamda, orada "**Ene`l Hak**" diyen **Hak`kın** kendisi olur !.. Tıpkı, ateşten **Musa** Aleyhisselâm'a "**Kesinlikle Ben ALLÂH`ım**" hitâbının gelmesi gibi... Sanma ki, gördüğün kuldur o sözü söyleyen !

"**ATTIĞINDA SEN ATMADIN, ATAN ALLÂH`TI**" (8-17)

Âyetinin anlamı bu mertebede farkedilir ve yaşanır !

"**Fenâ Fillah**" yani Allâh varlığı yanında kendi "**yok**"luğunu yaşama mertebesidir; ki "**velâyet**" dahi burada başlar.

Burada önemli bir noktaya değinmek istiyorum...

Kişide, **idrâk** ilerlemesi vardır. Kişideki **idrâk** ilerlemesinin neticesinde **Ruh`da** yani **astral-ışımsal bedende** gelişen belli kuvvetler vardır.

Bir de, **Nefs`in** bilincini geliştirerek kendinin **tabiat kayıtlarından** beri olduğunu farketmesi olayı vardır.

Kişide ilerleme iki yönlü olur :

1-Kişinin ruhânî kuvvetlerinin gelişmesi.

2-Nefs`in bilincinin arınması.

Genelde Tasavvufta tarikatlar bu iki sistemden birine öncelik verirler. Bazı tarikatlarda, **ruhânî** kuvvetlerin gelişmesine ağırlık vermişler, "**Nefs**"i ikinci plâna bırakmışlardır. Bazı tarikatlarda, "**Nefs**"i arındırmaya ağırlık vermişlerdir. **Ruhânî** kuvvetlerin gelişmesini, "**Nefs**"e bağlı olarak ilerletmişlerdir.

"**Nefs**" terbiyesinden ana murad "**Nefs**"in **bilincini** tezkiye etmek yani arındırmaktır ! Sonuçta "**Nefs**"i "**saf**" hâle getirmek, ya da bir diğer deyişle orijinine dönüştürmektir.

"**Nefs**"in bilincini arındırma tâbiriyle, "**Nefs**"in kendi hakikatını anlaması neticesinde, kendini beden varsaymaktan ileri gelen, bedene dayalı yaşam tarzından uzaklaşma mücadelesi vermesinden söz ediyorum !

"**Nefs**"inin hakikatının **Hak** olduğunu hisseder; ancak öte yandan, "**Nefs**"inin **bilincinin** kapasitesinden dolayı, kendini beden kabul etmekten ileri gelen bir takım yerleşmiş alışkanlıkları da var...

Nefs, kendini beden kabul ettiği için, yemeğe-içmeğe, maddî zevklere dönük bir yaşam içine girer !

Oysa **Nefs**'in, kendi benliğini, hakikatını anlayıp **idrâk** edebilmesi için, bunları kontrol altına alması lâzım ! Bununla birlikte, bir de yapılan ibadetler, namaz, zikir, oruç vs. gibi çalışmalarla, **ruhânî** kuvvetleri gelişir ve buna bağlı olarak **Nefs**'ini tanıma imkânları da artar.

Eğer kişi, **ruhânî** kuvvetlerini geliştirme yolunu tutmuş; ilimle, gerçeği itibariyle **Nefs**'ini tanımış, **Mülhime**'ye geçmiş ise ne alâ...

Ancak, Levvame'yi geçti, **Mülhime** bilgilerini edindi, fakat **Nefs**'ini **arındırma** mücadelesine girmede ise...

69

Nefs, bilincini arındırma mücadelesine girmedeği için tabiat hükmünden kendini kurtaramadı !..İşte burada bazı tehlikeler ve enteresan olaylar söz konusu.

Bazı kişilerde, yapılan belli çalışmalar sonucu, **Ruh** kuvvetinde gelişme olur.

Beynin çalışan kapasitesi belli çalışmalar sonunda bazı özelliklere ve kuvvetlere kavuşur ! Bu hassasiyete kavuşma neticesinde de ruhânîyetinde yükselme olur. Ve, beynindeki bu kapasitenin getirdiği özellik ile belli şeyleri görebilir, sezebilir veya belli mânevî çalışmaları yapabilir, mânevî seyahatleri gerçekleştirebilir ve hatta mânevî bazı görevleri yapabilecek düzeye ulaşabilir...

O zaman bu kişiye belli çalışmalar, görevler yaptırılır. Gerek alıştırmaya düzeyinde, gerekse ihtiyaç duyulan düzeyde, üsttekiler tarafından ona belli görevler tevdi edilir.

Fakat bu kişi, **Nefs** terbiyesi aşamasından tam geçmediği için, yani **Nefs, bilincini tam arındırıp**, kendini beden kabul etme

aşamasından geçemediği için, onda **keşif ve fetih** denen haller kesinlikle olmaz !

Avam, "**keşif**"in ne olduğunu bilmediği için, cinlerden aldığı bilgileri satan kişileri evliyadan ve "keşif" sahibi sanır ! Oysa "**keşif**" ancak Mutmainne mertebesinde "**veli**"lerde başlayan bir kemâldir.

İşte, "sen kapalı gidiyorsun, sen kapalı olarak bazı görevler yapıyorsun" denen hâl, **Nefsin** kendini beden kabul etme hâlinde kurtulamaması dolayısıyla, onun beyin gücünün üst düzeydekiler tarafından kullanılmasıdır.

O, kendindeki bu kuvvetin ve kullanımın farkında değildir... Ancak, onun bu yeteneğini daha üst mertebedekiler, onun beyni vasıtasıyla kullanırlar. O kişi birtakım şeyler yapar, fakat bundan haberdar değildir.

70

Bundan haberdar hâle gelebilmesi ancak kendisinin, kendini beden kabul etme hâlinde kurtaracak çalışmalarla bundan kurtarabilmesiyle mümkündür.

Aksi takdirde, o kişinin beyininin devrede olan kapasitesi **kuvve** olarak "**Mutmainne**" düzeyininkine ulaşmıştır; ama **Nefsi bilinci itibarıyla**, henüz "**Levname**"de veya "**Mülhime**"dedir !..

Oysa önemli olan, her ikisinde de "**Mutmainne**"ye ulaşmasıdır. Her iki yönden de "**Mutmainne**" kemâlâtında bütünleşmedikçe o kişi kendi yaptığı mânevî görevlere, mânevî çalışmalara muttalî olamaz.

Bir de, "**Falanca evliyâdan kişi derecesinden düştü, Velâyetini kaybetti**" derler. Bu, falanca "**velinin mertebesinden düşmesi, velâyetini kaybetmesi**" denen olay vardır...

Bu durum kişinin sadece **ruhânîyeti** ile **Mutmainne`**ye ermiş, fakat **Nefsin bilinci** itibariyle **Mülhime`**de olmasından; yani velâyeti kazanamamış, velâyete alışma düzeyinde olmasından ileri gelir.

Yoksa, hem **Nefs**, hem **Ruh** olarak, **Mutmainne`**ye ulaşmış kişide kaybetme, geri dönme, kayma olmaz !. O, Âyet`in kapsamı altındadır:

"Allâh`ın Evliyâsı için hüzün ve korku yoktur.."

hükmü, ancak **Nefs** ve **Ruh`**un, yani benliğindeki **Tek`lik** şuuruyla birlikte ruh gücünün bir arada olması ile mümkündür...

6

VELÂYET TÜRLERİ ve MERTEBELERİ

72

"Velâyet", "nefs" in bilinç yollu hakikatını kavradıktan sonra, takdir edilen ölçüde ve dilenilen şekilde gereğini yaşama hâlidir !. Allâh isimleri arasında "VELÎ" isminin anlamının kişinin esmâ formülünde ağırlık kazanmasının sonucudur.

Varlıkta asâleten var olan ve ebediyyen sürececek olan kemâlât "velâyet"tir. "Nübüvvet" ise "veli"ler içinde üst sınıfı teşkil eder. Cennet yaşamında "nübüvvet" görevi yoktur; onların her biri "velâyet" kemâlâtının en yüksek halleriyle yaşamlarına devam ederler.

Velâyet iki yönü vardır:

- A. **Velâyeti ilâhiyei Muhammeddiyei külliyei Bâtına**
- B. **Velâyeti Zâhire**

Velâyeti Zâhir iki kola ayrılır:

- a. **Velâyeti amme**
- b. **Velâyeti hassa**

Velâyeti Amme iki aşamada tamamlanır:

1. **Adem Nebi'den Efendimiz'e kadar gelen enbiyânın velâyeti**
2. **Ehli Tevhid velâyeti** (Efendimizden sonra, şeriât ehli arasından çıkan zatlarıncı)

Velâyeti Hassa sınıfa ayrılır:

1-Velâyeti Hassai Külliyei Muhammediye (Nübüvveti tâ`rifîyye kemâlâtından hise almış olan **rüesânın** sahip oldukları velâyet)

2-Seyri sülûkta havassı mümin Velâyeti (tasavvuf yoluyla çalışmalar yaparak oluşan kemalat sonucu hasıl olan velâyet)

Tasavvuf çalışmaları sonucu hâsıl olan **velâyet 17 mertebedir.**

Bunları sıralamak gerekirse...

Velâyeti Hassa:

1. **Velâyeti Suğra** (Evliyânın velâyetidir) (İlmi, ilmi **Bâtın`dır**)
2. **Velâyeti Kübrâ** (Enbiyânın velâyetidir) (İlmi, **Bâtın`dır**)
3. **Velâyeti Uzmâ** (Müferridûn, Gavs, Müceddid ve İnsan-ı Kâmil velâyetidir; Nübüvveti Tâ`rifîyye kemâlâtının vârisleridir; ilimleri, ilmi **Ledün`dür**)
4. **Velâyeti Ulyâ** (Mele-i âlâ velâyetidir; **İnsân-ı Kâmil** buna dahildir)

Kemâlâtı Enbiya:

5.Kemâlâtı Dâirei Nübüvvet (Lâ mevcûda illAllâh hakikatı)

5. **Kemâlâtı Dâirei Risâlet** (Zâtın tecellîi dâimisinden letâifi aşere)

6. **Kemâlâtı Dâirei Ulûl Azim**

Hakâyıkı selâse-i ilâhi: Velâyeti Suğra`da bu üç kemâlât yaşanır. Tecellîi Esmâ mertebesidir.

7. **Hakikatı Kâbe**

8. **Hakikatı Kur`ân**

9. **Hakikatı Salât**

Seyri kademi memnu:

10. **Mabûdiyeti Sırfı Zâti** (Ruhu A`zâm, Kelime-i Tevhidin hakikatı)

11- **Hakâyıkı erbai enbiyâ: Velâyeti Kübrâ`da hasıl olan bazı kemâlâttir. Tecellîi Sıfat mertebesidir**

12. **Hakâyıkı Daire-i İbrahimîyye** (Hanîfiyet)

13. **Hakâyıkı Daire-i Musevîyye** (Sıfatiyyûn, Furkan, Nefsiyyûn)

14. **Hakâyıkı Daire-i Muhammedîyye** (Zâtiiyyun, Kur`ân, Ulûhiyyet)

15. **Hakâyıkı Daire-i Ahmediyye** (Vâhidiyet)

Tecellîi Zât sonucu oluşun kemâlâttir:

16. **Lâ taâyyün** (A`mâ)

17. **Hubbu Sırfı Zâti** (Ahadiyyet)

Biline ki...

Velâyet asıldır, daimîdir; hükmü sonsuza dek geçerlidir !

Nübüvvet ise geçicidir; dünya hayatı ile sınırlıdır; velâyet ile kâimdir !

Nübüvvet bir görevdir; **velâyet** ise yaşanan bir kemâl, bir hâl, bir mertebedir.. Her nebi, veli olması yani varlığındaki velâyet kemâlâtı sebebiyle Nebî olmuş Nübüvvet görevini yüklenmiştir.

Her **nebi**, **velî**dir; kıyâmetten sonra, cennette velâyet kemâlâtının mertebesini yaşar. Nübüvveti ise son bulur !

Her **veli** ise **nebi** değildir !

"Rasûl"lük ise "nübüvvet"ten ayrı bir özelliktir !

7

NÛBÛVET TÜRLERİ

"Nübüvvet", Âlemlerin Rabı olan Allâh'ı bilip, O'nun dilediğini "insan"lara tebliğ ile görevlenmektir.

76

Nübüvvet`in iki yönü vardır:

A. **Nübüvveti Bâtın**

B. **Nübüvveti Zâhir**

"Nübüvveti Zâhir" ikiye ayrılır:

1. **Nübüvveti Teşriyye** (Şeriat getiren nübüvvet)
2. **Nübüvveti Tâ`rifiyye** (İrfan getiren nübüvvet)

"Nübüvveti teşriyye"de ikiye ayrılır:

1. **Şeriâtı müceddede nübüvveti** (eski şeriâtı yenileyen görev)
2. **Şeriâtı hassa nübüvveti** (yeni şeriât getiren görev)

"Şeriâtı Müceddede nübüvveti" dahi iki aşamalıdır:

a. **Nübüvveti mutlaka-i külliye-i âmme** (Adem`den Efendimize olan nübüvvet)

b. **Nübüvveti mukid-ei cüziye-i hassa** (Efendimizin nübüvveti)

Nübüvveti Bâtına da ikiye ayrılıyor:

a: **Velâyeti cihetiyle ilmi, Hak`tan alanlar (İlmi Bâtın)**

b: **Keşfi rabbanî ile âlemi gaybtan alanlar (İlmi Ledün.. Hızır a.s. gibi rüesa`nın ilmi)**

Evet, "**velâyet**" ve "**nübüvvet**" hakkındaki bu kısa bilgiden sonra tekrar kaldığımız yerden konumuza devam edelim...

8

VELÂYET KEMÂLÂTI

78

Velâyet istidadına sahip, o yolda bir takım çalışmalar yapan kişi, aldığı güçlü ilim, **idrâk** ettiği hakikatla, ruhânîler arasında mânevî olarak bulunabilir, staj amacı ile bulunabilir, bir takım görevler yapar. Ancak yeterli **Nefs** arınması olmadığı için; yani **Nefs**, kendini beden kabul etmeyi terkedemediği, bilincini aldığı müsbet ilhamlar sonucu arındırıp kemâle erdiremediği için **Mutmainne`**ye ulaşamamıştır ve hâlâ tehlikededir !

En büyük tehlike de buradadır !.. Çünkü ruh, o kuvvete kavuşmuş, fakat **Nefs**, birim olma bilincini atamamış; ilham yollu aldığı kemâlâtı kaybetme tehlikesi ile karşı karşıyadır.. Ne zaman ki **Nefs** de bununla birlikte **Mutmainne`**ye oturur, artık onun için kaybetme tehlikesi bitmiştir...

Nakşi ve benzeri tarikatlar, ruh gücünü artırmaya gider ve "ruh gücü" belli bir düzeye geldikten sonra zaten **Nefsi** de kontrol eder ve onu yetiştirir" der... Bu tarzı tatbik eder...

Kadirî, Rufaî, Bedevî ve benzeri tarikatler, "**Nefsi**" öncelikle tabiat kaydından kurtarmaya ağırlık verilir.

Nakşibendî`likte ise **Nefs**`in tabiat kaydından kurtarılmasıyla birlikte **Nefs**`in hakikatına dair bilincinin geliştirilmesine de önem verilir.. Tarikatlar arasındaki farklardır bunlar... Esas olarak, tarikatların tarzı, farkı buradadır...

Elbette bu anlattıklarımız, tarikatların orijinal gelişleri itibariyledir; bugünkü uygulamalarla alâkalı değil.

Mutmainne düzeyine geldikten sonra **Nefs**, "**Velî**" adını alır... **Mutmainne** düzeyindeki kişi, "**ilmel yakîn**" düzeyindedir. **Mutmainne**, **Fenâfillah**`ın başlangıcıdır.

"**Mülhime**"de **Fenâ-i ef`al** ve sonucu olarak "**tevhid-i ef`âl**"; **Fenâ-i esmâ** ve sonucu olarak "**Tevhid-i esmâ**; **Fenâ-i sıfat** ve ertesinde de "**tevhid-i sıfat**" yaşanılır...

79

Fenâ-i Zât`la birlikte **Nefs**, kendini beden kabul etme fikrinden arınmaya başlar. Bunun neticesinde de "**Fenâfillah**"a girer; ki "**Fenâfillah**", esas "**Mutmainne**"de başlar; **velâyet** mertebesidir !

Mutmainne ve **Mutmainne`yi** takiben **Râdiye** "**Fenâfillah**"dır...

Mardiye, "**Bakâ Billah**"tır...

Mutmainne`de, kişide **Allâh**`ın **Tek`liği** konusunda tam bir itminan hâsıl olur.

Nerede, ne fiil görürse görsün, "**bu fiilin fâili hakîkisi Allâh`tır**" der ve nerede, kimde ne hâl görürse görsün, "**Hak böyle yapmayı diliyor, böyle yapıyor**" der...

Kınama, ayıplama, ters görme, yanlış görme gibi haller, **Mutmainnede`ki Velî`de** kalkmıştır... "

Bu, **Mutmainne`**de oturma hâli, yerleşme hâli neticesinde kişide "**tecelli-i esmâ**" meydana gelir ve "**Rıza hâli**" oluşur...

Görmektedir ki her şeyi meydana getiren **Hakk`**ın kendisidir ! Hakk`ın kendisidir derken, **Nefs`**in hakikatının da Hak olduğunu bilir, ama gene de kendini bir beden görme hâli tam kaybolmamıştır... **Şirk-i hafi**, henüz burada mevcuttur...

Mutmainne`de ve **Râdiye`**de **Şirk-i hafi** henüz mevcuttur; tam olarak yokolmamıştır ! Yani, varlığın aslının **Hak** olduğunu bilir; "**Ene`l Hak**" der !.. Ama buna rağmen, "**Ene`l Hak**" sözünün içinde **gizli bir benlik** vardır.

Oysa bu hâl içindeyken, her şeyden razıdır !.. Ne duysa, ne görse, ne olsa, "Böyle dilemiş, böyle yapmış" der ve o hâl içinde, razıdır... "**Nefs-i Râziye**" tâbir edilir...

80

Yalnız burada bir fark var... **Mutmainne`**de iken fiilleri seyrederek, o fiillerin fâili olarak Hakk`ı görür. **Nefs-i Râziye`**ye geçtiği zaman **Fiiller** Boyutundan, **İsimler** Boyutuna çıkmıştır...

Artık, fiiller üzerinde durmaz; o fiilleri meydana getiren mânâların müşahedesine geçer. Yani, o ismin neticesinde, meselâ "Rahman, Rahim tecelli etti ve merhametle böyle yaptı" der.

Mutmainne`de; "Merhamet etti, şu parayı verdi !." der. **Fiili** konuşur.

Râdiye`de; rahmeti, merhameti müşahede eder. Oradan **özellikleri meydana getiren isimleri, mânâları** seyretmeye başlar.

Burada, **Tecelli-i Esmâ** vardır... Burada isimlerin zuhûru seyredilir ve onlara dayalı olarak fiillerin varlığından sözedilir..

Yani, birinde bir fiil var, o fiil bu isimler bileşiminin doğal sonucu olarak zaten çıkacaktır ortaya, başka çaresi yok !..İşte bu fiilin ortaya çıkışı bir isimler bileşiminin otomatik olarak oluşturduğu bir görüntüdür. Bu anlayışa gelince kişi, isimlerin ağırlığını seyretmeye başladı.işte bu isimleri ağırlıkla seyretmesi ile "**Râdiye**" oluştu, ve **Tecellî-i Esmâ**'ya geçti.

"**Tevhid**"ler, yani "**tevhid-i ef`âl**", **tevhid-i esmâ**", **tevhid-i sıfat**" ve **tevhid-i zât**" hep uruç yollu, kişini kesretten vahdete doğru seyrinde yaşanılan idrâklardır..

"**Tecelli**"ler, yani "**tecelli-i esmâ**", "**tecellii sıfat**" ve **tecellii zât**" ise nüzûl yollu, teklikten çokluğa doğru olan bakış açısının yaşanılmasıdır.

81

Levvâme, başlı başına bir grup, **Mülhime** başlı başına bir grup, **Mutmainne ise, Râdiye**'yi de içine alan bir gruptur...

Seyri sülukta yani tasavvuf çalışmalarının bir yoldan yapılması hâlinde kişi şu yedi mertebeyi aşar:

1-Ruhu cüz`isinin ne olduğunu bilir

2-Aklı ve muhakemesini farkedip, düşünerek harekete başlar

3-Aklının Akl-ı Külli olduğunu farkedip; ruhunun Ruh-u Â`zâm'la kâim olduğunu; nefs`inin Nefs-i Küll`den geldiğini hisseder.

4-Hepsinin Zât`ta fâni olduğunu müşahede eder ve neticesini yaşar. (Cem makamıdır)

5-"İbn-ül Vakt" olduğunun bilincindedir. (Vahdeti vücûd - Ene`l Hak hâlidir) (Fenâ Fillah)

6-"Eb`ul Vakt" diye işaret edilen kemâlât ile yaşar. (Vahdet-i Şuhud) (Bakâ Billah) (fark bölümüdür)

7-"Fakr" = mahvî küll = Hiçlik (Vâhidiyet mertebesidir)

124 bin evliyânın çok büyük bir kısmı şeriat evliyâsıdır... Geriye kalan tasavvuf yollu kemâle ulaşmış evliyanın büyük çoğunluğu da Mutmainne düzeyindedir.

Bunun diyelim dört bini de **Râdiye`dir.**

Mardiye`ye geçmek, evliyaullah içinde yüz binde bir kişiye nasip olan bir hâldir... Ancak ve ancak **Mardiye`de** tam olarak **şirk-i hafî** kalkar...

Nefs bilinç olarak, "Mardiye" düzeyine geldiği zaman, **Vâhidiyet** mertebesinde kendini bulur. **Vâhidiyet** mertebesinde kendini tanıyan **Nefs**, ilâhî vasıflarla kendini tanır.

82

"Hayy"dir, "Alîm"dir, "Mürîd"dir, "Kâdir"dir, "Semi"dir, "Basîr"dir, "Mütekellim"dir.

Bütün bu vasıfların oluşturduğu sonuç, "**Mükevvin**" oluşudur !. Yani "**Tekvin**" sıfatı ! Bunun tafsilâtına girmiyorum, ehli bilir; ehli olmayanın da bu mertebeyi anlaması mümkün değildir.. Çünkü orada, **Nefs-i Küll** olduğunu anlar, **idrâk** eder ve **tahakkuk** eder !.

Yani, **Mülhime`de** bilinç **Nefs-i Küll** olduğunu anlar, **fark** eder... Ancak bu **kemâlin tahakkuku Mardiye** **nefs** bilincindedir.

Mardiye`dekinde ise, **Nefs-i Küll** olarak tasarruf edendir !.. Burası 7`lerin, 4`lerin makamıdır. Yedi kutub, dört kutub, **Nefs-i Mardiye** düzeyindedir, **Nefs-i Küll** olarak... Onlara 7`ler derler, yedi`dir ama yedisi birdir. Yedi kişidir onlar, ama aslında yedisi de birdir. Yedi ayrı **Nefs`dir**, fakat Bir **bilinçtir**...

Nefs-i Mardiyee sahipleri, "**fetih**" sahibidir. **Nefs-i Mutmainne`de** ve **Nefs-i Radiye`de keşif** vardır. Onların ilimleri **İlmi Bâtın`dır**. Kalp gözü açıklığı denen, varlığın bir takım sırlarına vâkıf olma hâli vardır. **Mardiyee Nefs** sahibinde **fetih** vardır; kendilerinde yaşanan ilim, **ilmi Ledün`dür** !..

"**Evliyâya eğri bakma !. Kevn-i mekân elindedir.**" beyiti, **Mardiyee Nefs** durumundaki Evliyaullah içindir...

Mutmainne`deki, Veli`dir.

Râdiye`deki, Veli-i Mükemmel`dir.

Mardiyee`deki, Veli-i Kâmil`dir.

83

Safiye`deki evliyâullah ise "**Ulül Azm**" olarak bilinir, belli bir görevi olan bu zevât ya "**Müceddid**"dir; "**Gavs**"dır ya da **Kutb-ul Aktab** veya **Kutb-ulirşâd`dır** !.

"**Mardiyee**", sıfat mertebesidir, dedik. İlâhi vasıflarla vasıflanmış kişidir...

"**Mutmainne**" ve "**Râdiye**", "**Velâyet-i Suğra**"dır.

"**Mardiyee**", "**Velâyet-i Kübrâ**"dır. Enbiyâ velâyetinin kemâlâtından hisse alınır. **Bakâ Billah** mertebesidir ! Bu mertebeden evvel kimsede **İlmi Ledün** olmaz !.

Bir de "**Velâyet-i Uzmâ**", vardır.. Bu, "**Müferriidûn**"un ve **Rüesâ`nın** velâyetidir... Bu velâyet mertebesi, **Velâyeti Kübrâ`nın** üst sınıfıdır; fakat **Velâyeti Ulyâ`nın** kapasitesine de sahip değildir

Velâyeti Uzmâ, "**Ferdiyete**" makâmında olanların velâyetidir. Bunlar, **Gavs`ın** tasarruf dairesinin dışındadırlar. "**Gavsıyyet**" görevini yüklenecek kemâlâta sahiptirler, fakat "**Gavs**" bir tane olduğu için bunlar, **Gavs`ın** dışındaki kişilerdir.

"**Velâyet-i Kübra**"dan sonra bir de "**Velâyet-i Ulyâ**" vardır ! Bu da "**Sâfiye nefis**" bilincinin velâyetidir...

Mardiye`den sonra, "Sâfiye" gelir. Nefs`in tam bir Öz yaşam hâlidir... "Halife" durumunda olan kişidir... İnsan-ı Kâmil, Gavs, Kutb-ül Aktab ve Kutb-ül İrşâd bu mertebedeki şahıslardır !

"**Velâyet-i Ulyâ**", "**Mele-i âlâ**" Velâyetidir. Yüksek dereceli bazı **melâikenin** velâyetidir...

"**Gavs**"ın emrinde, yanında iki arkadaşı vardır. Bunlardan, dünyanın idaresi ile görevli yardımcısı; "**Kutb-ul Aktâb**"dır. Aynı zamanda **Ricâl-i Gayb=mânevî görevliler** ordusunun başıdır. **Gavs** olmadığı zamanda, **Ricâl-i Gayb** ordusunda başkanlık eden, **Kutb-ul Aktâb`dır... Gavs`ın solundadır.**

84

Gavs`ın sağında, Kutb-ul irşâd vardır...

Kutb-ul irşâd, âlemlerden gelen feyzi insanlığa dağıtır. **Kutb-ul irşâd**, dünya işlerine karışmaz. Dünyada olacak olaylara, yani insanların kişisel durumu ile ilgili işlere karışmaz.

Âlemden gelen feyzi, yani bulunduğu devir içinde çeşitli burçlardan gelen kozmik ışınımı gereken kişilere kanalize ederek onlarda belli bir bakış açısını oluşturur.

Kutb-ul irşâd`in vazifesi, gelen mânevî feyzi gerekli olan kişilere ve yerlere dağıtmaktır. O`nun görev alanı Kutbül Aktâb başkanlığındaki Ricâl-i Gayb`tan tamamen başkadır...

Kutb-ul İrşâd`in emrinde de kutuplar vardır... **Kutb-ul Aktâb`in** da emrinde Kutuplar vardır...

Kutb-ul İrşâd`in emrindeki kutuplar, **irşâd** kutuplarıdır. Bunlar, yetişmesi imkân dahilinde olan kişilerin yetişmesi için gerekli olan feyzi de dağıtır.

Meselâ, bir kişi gider bir şeyhe bağlanır. O şeyh aslında yetersiz bir şeyhtir... Ama o kişi de, istidatlıdır. Bir şeyler olması lazım ! İşte o zaman "**Kutb-ul irşâd**"ın emrindeki "**irşâd**" kutupları, mânen o kişiye müdahale eder ve yetiştirir.

O kişi zanneder ki, "Ben şeyhimden alıyorum" Hayır !. Şeyhinden almıyor ! Şeyhinde gerçekte hiç bir şey yok !..

Ama O, sâfiyetle o şeyhe bağlandığı için, "**Kutb-ul irşâd**"ın emrindeki "**irşâd**" kutupları tarafından yetiştirilir... Bu durumu ne o kişi ne de şeyhi bilir...

İşte "**irşâd**" Kutupları, "**Kutb-ul irşâd**"dan aldıkları feyzi dağıtan kutuplardır. **Ancak bu dağıtılan "feyz"i sadece kişi yetiştirilmesiyle kayıt altına almamak gerekir.**

85

Dünya insanları arasında oluşan çeşitli akımlar, eğilimler hep bu "feyiz" kapsamına girer !. Bu kelimenin anlamını çok geniş anlamak icâbeder.

Bunların, halkın idaresi ile ilgili kutuplarla alâkası yoktur. Onlarla karıştırmamak lazım !..

İki türlü **Kutub** vardır;

1-İdarî Kutub

2-İrşâdî Kutub

İdari Kutuplar, **Ricâl-i Gayb** tâbir edilen, mânevî ordunun görevlileridir.

En başta, "**Gavs**" vardır. Gelen ana feyz, "**Gavs**"a gelir... "**Gavs**", bu feyzi, **irşad** yönüyle, "**irşâd Kutbu**"na nakleder. Dünya'nın düzeni dolayısıyla alınması gerekli kararlar, oluşması gereken olaylar yönüyle de, "**Kutb-ul Aktâb**"a devreder...

"Gavs"ın iki kutbu vardır; "**Kutb-ul Aktâb**" ve "**Kutb-ul İrşâd**".

"**Kutb-ul Aktâb**"ın emrinde 4`ler vardır. 4`lerden sonra, 7`ler, 7`lerden sonra 12`ler vardır... 12`lerden sonra 40`lar vardır. 40`lardan sonra 300`ler vardır, 300`ler tâbir edilir ama esas 313 kişidirler. Meselâ; **Seyyid Mahmut Murtaza el Geylânî** ki Hama`da yaşamış ve bir süre önce âhirete intikâl etmişti, 40`lardandı ! **Lâdikli Ahmet Ağa, Alvar`lı Mehmet Efendi** bu 300`lerdendi... Artık âhirete intikal ettikleri için açıklamakta bir beis yoktur. 300`lerden sonra 1200 kişilik bir grup vardır. Ondan sonra da 124 Bin`ler gelir...

Unutulmasın ki bu rakkamlar tüm dünya üzerinde görevli olanların sayıdır.

86

Ana görevliler, 1200`lere kadar olan gruplardır. Bir de bunların dışında "**Bölgesel Kutub**"lar vardır. Ayrıca bunların teferruatı olarak, yerel kutublar vardır. Görev alanı belli bir bölgeyi içine alan kutublar vardır.

Meselâ;istanbul bölgesi, Ankara bölgesi gibi... Ankara deyince, civardaki birkaç şehri daha içine alan bölgesel kutublardır.. Meselâ Ankara Bölgesinin aslî kutbu Ankara`daki **Hüseyin Gazi** tepesinde medfun bulunan **Seyyid Hüseyin Gazi**`dir. Bir de zâhiri olarak Ankara`da, yaşamakta bölge kutbu olan Zât vardır.

İşte, bu bahsettiğimiz zevâtın 40`lara kadar olan bölümü, "**Mardiye**"ye ulaşmamıştır... 40`ların bir kısmı "**Mardiye**"dedir, bir kısmı "**Râdiye**"dedir. 40`ların reisi "**Mardiye**"dedir, 7`ler "**Mardiye**"dedir, 4`ler "**Mardiye**"dedir.

"**Kutb-ul Aktâb**", "**Kutb-ul İrşâd**", **Velâyeti Kübrâ** sahibi; "**Müferridun**", "**Gavs**", "**Müceddid**" **Velâyeti Uzmâ** sahibi; "**İnsan-ı Kâmil**" de **Velâyeti Ulyâ** sahibi olarak

"**Sâfiye**"dedir... Bunlara topluca "**Rüesâ**" yani "**Reisler**" denilir.

Bu zevâtın hâli târife, tâbire sığmaz !.. Buradaki yaşamın nasıl olduğunu anlatmak mümkün değildir. Kimlere takdir olmuşsa, onlar tarafından bilinen bir yaşamdır. Allâh bize de o mertebeleri **nasib etmiş** ola ki, biz de o hâllere muttalî olalım. Aksi takdirde ancak, lâfını ederiz !

Daha alt düzeydeki görevler için, belli ruh kuvvetine erişmiş, belli beyin hassasiyetine ulaşmış, belli bir **Vahdet** görüşünü almış, kabullenmiş kişiler bir süre "**stajyer**" olarak görev alırlar.

87 Bunlar beyin kapasiteleri dolayısıyla görev yapabilecek kuvvettedirler. Bunlar, önceden tesbit edilir; bazıları 10 sene, 15 senelik staja alınır. Staj süresi içinde olmalarına rağmen henüz **Nefs`in arınma** mücadelesi tamamlanmamış; gizli şirk tamamen ortadan kalkmamıştır onlarda... Zaten o yüzden stajyerdirler...

Ve yukarı mertebedekiler bunlara belli görevleri intikal ettirirler; onlar da farkında olmadan o özellikleri kullanarak çevrelerinde belli tasarrufları yaparlar... Bu arada yetiştiricileri olan **kâmil veliler** veya **Hızır** Aleyhisselâm nezaretinde gizli şirkin tamamıyla ortadan kalkması yani **Nefs** arınması çalışmalarını sürdürürler.

"**Nefs**"in **arınması önce**, kendini beden olarak kabul etme hâlinden kurtulma yani tabiat mücadelesiyle başlar; ki bu da "**Levame nefs**" bilincinde oluşur. Senin, kendini bir beden ve bir birim olarak kabullenmene yol açan hâllerden kurtulman içindir bu çalışmalar. Bu gerçekleşmeden, veli olman, **yakîn** kazanman mümkün değildir...

"İlmel Yakîn", "**Mutmainne**"de hâsıl olur. "**Mülhime**"deki, "**hissî müşahededir**"; "**yakîn**" değildir. "**Mülhime**"deki, "**İlmel Yakîn**"in gölgesidir. Bilgi yollu belli şeyleri hissedmiştir...

"**Mutmainne**"de "**İlmel Yakîn**" hâsıl olur. Bu, "**Râdiye**"de "**Aynel Yakîn**"e döner. "**Mardiye**"de, "**Hakkel Yakîn**" hâsıl olur ve bu zâta "**Arifi Billah**" denir; **İlâhi sıfatlarla** tahakkuk eder. Yani, o sıfatların gereği olan hâlleri kendinden ortaya koyuyorsun, ama kendinden derken kişiselliğinden değil, **Nefs-i Küll** olarak varlığından...

"**Râdiye**"de, "**Tecelli-i Esmâ**" vardır.

"**Mardiye**"de, "**Tecelli-i Sıfat**" vardır. Yani, **İlâhi vasıflarla tahakkuk** etme hâli ki; bu ikisi arasındaki hâl, ancak yaşanarak farkedilir. Dilde bunu anlatmak çok zor bir şey !. Çünkü biz, öyle bir şey düşünmemişiz, hayâl bile etmemişiz. Onun için bunlar böyle mecaz yollu anlatılır ama gerçeği ancak yaşanarak bilinir !

"**Gavs**", dünyada yaşadığı sürece, "**Gavsiyet**" görevini ifa eder. "**Gavs**"ların hepsi de esasen "**vekil Gavs**"dır.

Her mertebenin bir asîli vardır, o asîlden sonra gelen vekilleri vardır.

Gavsiyet mertebesinin asâleten sahibi **Abdülkâdir Geylânî**'dir. "**Gavs-ı Âzâm**"dır. Diğer devirlerde gelen "**Gavs**"lar da o mertebeye ve göreve "**vekâleten Gavs**"lık görevini yaparlar. Fakat âhirete intikal ettikleri zaman, **Gavsiyet** görevini bırakırlar. Seyyid **Abdülkâdir Geylânî**'nin görevi ise bâtında devam etmektedir. Bu yüzden de yardımları el`an devam etmektedir.

"**Divan**"a, geçmişte görev almış **Gavs**`ları temsilen, **Abdülkâdir Geylânî** Hazretleri gelir. **Abdülkâdir Geylânî**

Hazretlerinin "**Gavs-ı A'zâm**"lığı buradan ileri gelir, "**Kutbiyet**", "**İrşâdiyet**"i kendinde toplamış olduğu için değil !.. Asâleten "**Gavs**"dır. "**Gavs-ı A'zâm**"dır !..

Diğer "**Gavs**"lar, âhirete geçtikten sonra, "**Divan**"a katılmazlar, görevlere katılmazlar... O mertebeyi ihrâz etmiş, tabiri câizse, emekli olmuş gibidir. Öbür tarafta, mânevî âlemde bir takım görevler yaparlar, dünya işlerine katılmazlar.

Abdülkâdir Geylânî Hazretleri'nin, **Gavs-ı Âzâm** olarak, asâleten o görevin sahibi olarak dünya işlerine müdâhale yetkisi vardır.

89

Diğer "**Gavs**"lar, dünyadan ayrıldıktan sonra, dünya işlerine müdâhale etmez, ama **Abdülkâdir Geylânî** Hazretlerinin dünya işlerine müdâhale yetkisi vardır, ve o yönüyle **Gavs-ı Â'zâm**'dir... Diğer **Gavs**lar, dünyada yaşadıkları müddetçe **Gavsîyet** görevini yapar, öbür dünyaya intikal edince de öbür dünyanın görevlerini yaparlar.

Bir de, her hicri yüz yılın başında gelen "**Müceddit**"ler yani "**yenileyici**"ler vardır. Çünkü her yüz yılda bir, dünyanın şartları değişir.

Dünya'nın genel şartları değiştiği için, o günün şartlarına göre, **Din'i tecdit etmek = değişen anlayışa ve toplumun gelişmelerine göre Dini yeniden yorumlama ve açıklama** gerekir.

Dini tecdit ederken yapılan iş, **Din**'de yeni şartlar getirmek değil; **Dini, o günün şartlarına, anlayışına göre anlatmaktır**. İşte bunu, 100 yılda bir gelen "**Müceddit**"ler yapar...

"**Müceddit**"ler "**Rüesa**" mertebesinde çok yüksek dereceli zevât'tır... "**Müceddit**"ler yenileme görevini yaparlar. Bu

yaptıkları görevin gereğini icrâ kurulu tatbik eder. Bir yandan da "**Kutb-ul İrşâd**" ile ortak çalışır.

"**Müceddit**"ler esas itibariyle "**Kutb-ul İrşâd**"la ortak çalışırlar.

"**Müceddid**"ler yenilemeyi yapar, o tecdit istikametinde "**Kutb-ul İrşâd**"la diğer kutuplar feyzi yayarlar...

"**Kutb-ul Aktâb**", emrindeki diğer görevlilerle beraber dünyanın idarî, siyasî veya fizikî olaylarını yönlendirir.

"**Kutb-ul İrşâd**", ilâhi feyzi yönlendirir. İlâhi feyzin yönlenişi de, "**Müceddid**"in, yenilediği konuya dönük olarak oluşur. Dolayısıyla, "**Müceddid**", "**Kutb-ul İrşâd**"la paralel çalışır. "**Müceddid**"in olmadığı zamanlarda da "**Kutb-ul İrşâd**" görevlidir. O, devam eder... Ancak, tecdit bâbında, "**Müceddid**" geldikçe, "**Müceddid**"in istikâmetinde O`nunla paralel çalışır.

90

"**Kutb-ul İrşâd**"lar, "**Nübüvvet-i Tâ`rifiyye**" kemâlâtıyla görev yaparlar... **Tecdid** görevini yaparlar, fakat yüzleri halka dönüktür. "**Müceddid**" de, "**Nübüvvet`i Tâ`rifiyye**" kemâlâtından hissedâr olarak **gaybından alır, halka verir**.

"**Müceddid**", gaybından aldığı ilmi, "**Kutb-ul irşâd**"ın boyutsal olarak âfâktan aldığı feyizle birleştirir, halka yayar. Çevresine yayışı kendindedir; dünya üzerine yayışı, "**Kutb-ul İrşâd**"in gücünden yararlanaraktır...

Varlığı meydana getiren, **Hakikat-ı Muhammediye** nâmiyle târif edilen ana **Ruh... Ruh-u Â`zâm**, aynı zamanda bir kuvvedir. Kuvve olması itibariyle de "**melek**"tir.

Senin **Nefs**'inde hem melekîyet, yani **nurâniyyet** mevcuttur; hem de şeytâniyet, yani nâriyyete bürünme yeteneği ! "**Nefs**"in hakikatı, "**melek**" tâbir edilen kuvvedir !

Nefs, "**vehm**"e tâbi olursa, birimsellik noktasında kendini kabul etmiş, hakikatını yaşayamamış olarak şeytâniyete bürünür !

Kendi özüne yönelirse, melekî kuvvelerini kullanmış olur. Bu melekî kuvvetlerini kullanarak hakikatına ve aslına dönmüş, hakikatının ve aslının gereğini yaşamış olur ki, **Nefs**'in üst mertebeleri meydana çıkar...

Her büyük kutub, yani **Kutb-ul Aktâb** olsun, **Kutb-ul İrşâd** olsun veya **Gavs** olsun bunların her biri belli bir sıfat ağırlıklı olarak gelmişlerdir.

91

Meselâ **Abdülkâdir Geylânî** Hazretleri`nde, **kudret** sıfatının zuhuru ağırlık kazanmıştır. Yani, "**Hayy**", "**Mürîd**", "**Alîm**" sıfatlarıyla âşikâre çıkmasına karşın "**Kadir**" ismi yönünden ağırlıklı olarak **kudretle** gelmiştir. Dolayısıyla **O**'nda çok büyük tasarruflar vardır...

Şeyh **Bahaeddin Nakşibend**, "**Alîm**" ismi yönünden açığa çıkmıştır !.. İlimle gelmiştir !..

Seyyid Ahmed Rufaî ve Seyyid Ahmed Bedevî... Onlar da "**Kudret**" sıfatı ile zuhur etmişlerdir. Bu yüzden onlarda da olağan üstü olaylar görülmüştür...

"**Mardiye Nefs**" mertebesinde "**Tecelli-i Sıfat**" zuhûrunda "**fetih**" hâsıl olduğu zaman bu zuhur mutlaka ağırlıklı olarak bir sıfattan olur.

"**Mukarreb**" olan Allâh velilerinin her birinde belli sıfatlar vardır. Bunlara vekâleten diğer velilerde de belli sıfatlar oluşur. Ama netice olarak her biri kendi tâbi olduğu Hz.Muhammed (a.s)ın meşrebinden istifade ile görev yaparlar. Veliler de o meşrebden giderler...

"**Mukarreb**" velilerin bir kısmı, Hazreti **Musa`nın** meşrebi üzeredir; Müşahedesinde "**tenzih**" görüşü ağır basar... Kimisi de, Hazreti **İsa`nın** meşrebi üzeredir, "**teşbih**" müşahedesi ağırlıklı olarak varlığı değerlendirir.

Eğer velâyette "**Ulül Azîm**" mertebesine geçerlerse ve "**Aktâbiyet**" veya "**Müferridun**"luk durumu hâsıl olursa, **Muhammedî** meşrebe geçerler; ve bunun sonucunda onlarda "**tenzih**" ile "**teşbih**" görüşünün eşit ağırlıkta sentezi olan "**tevhid**" müşahedesi meydana gelir.. Onlar, **Muhammedî** meşrebidir. Onların dışındakilerin hepsi ya **Musevî** veya **İsevî** meşrebidir...

Mârifet, ikiye ayrılır:

92

Birinci **Mârifet**, "**Mülhime**"de hâsıl olur.

Belli riyâzatlar ve tabiatla mücadeleler sonucunda, kişide belli mârifetler oluşur. Bu mârifetler **belli kevnî -madde boyutuna ait- kerâmetleri** de doğurur ! Bunlara "**ârif**" denilir ! Bunlar daha "**velî**" değildirlir !

İlmî kerâmetler ise ikinci mârifet mertebesi olan "**Mârifetullah**" sahibi "**mardiye nefis**" bilincine erişmiş evliyaullah hazerâtına aittir... Bununla karıştırılmaya!

Burada, henüz "**benlik**" kavramı vardır bilinçte ! Ancak yoğun riyâzet dolayısıyla beyinde belli bir hassasiyet meydana gelmiştir. Ve bu hassasiyet ile belli olağan üstü fiilleri ortaya koyar.

Bu, **Allâh`a yöneliş** sırasında oluşan bir mârifet`dir. Ve, bu düzeydeki kişiye "**Ârif**" derler... Yani, işin hakikatına ârif olmuş belli bir "**mârifet**" sahibidir. Bu, daha sonra "**Mutmainne**"de, "**hakikat**"e döner...

"Mârifet"den sonra, "Mutmainne"de ve "Râdiye"de "hakikat" yaşanır. Bu "hakikat" sonrasında "Mardiye"ye yükselirse, o zaman "Mârifet-i Billah" meydana gelir. Yani, "Allâh'ın indinden ihsan ettiği ilimle" bilme hâli ki, o takdirde bu kişiye "Ârif-i Billah" derler...

"Mülhime" mertebesindeki mârifet sahibi "ârif"dir.

"Mardiye" makamında hâsıl olan ikinci mârifetin sahibine "Ârif-i Billah" derler.

Yani, varlığındaki Allâh'ın ilmi ile her şeye ârif olan Zât demektir "Ârif-i Billah" !.. Bu, "Hakikat"ten sonra gelen Mârifet-i Billah'tır...

93

İşte, bazılarının, "Şeriât-Tarikat- Mâ`rifet -Hakikat" demeleri, bazılarının da, "Şeriât-Tarikat- Hakikat -Mâ`rifet" demelerinin nedeni, bu farka dayanır.

"Hakikat"den sonra "Mâ`rifet" diyenler, "Mardiye"deki "Mârifetullah"dan söz ediyorlar. "Mâ`rifet"ten sonra "Hakikat", diyenler ise "Mülhime"de yaşanan irfândan söz ediyorlar.

"Levvâme"deki, "Tarikat"dır...

"Mülhime"de, "Mârifet" hasıl olur...

Bu "Mârifet" neticesinde de, şayet takdirinde varsa "Mutmainne" ve "Râdiye"de, "Hakikat"e vâsıl olunur...

Burada sözkonusu olan "hakikat", bu kelimenin işaret ettiği somut olayın "mecâzı"dır.. "İlmi"dir !.

Bu mecâzla işaret edilen somut olayın gerçeği mutlak "hakikat"ın yaşamı ise, yalnızca "mardiye nefis" bilincinin

eriştiği mertebede, "**Hakk-el Yakîn**" sonucu yaşanır, "**fetih**" sahiplerince !.

Yüksek dereceli evliyauallaha göre, "**Mülhime**"deki "**Mârifet**" dikkate bile alınmaz ! Onlara göre o, önemli bir şey değildir !.

Tarikat devresi olan "**levvâme**" ve "**mülhime**" idrâkından ve yaşantısından sonra; buralardaki sayısız vartalardan kurtulup lutfu ilâhi ile "**Mutmainne**"ye geçilirse, böylece "**Hakikat**" hâsıl olur !

Marifet devresi olan "**Mülhime**" bilincindeki **ârifte**, bu idrâktan sonra "**tarikât**" kavramı kalmaz ! "**Şeyh**" kavramı kalmaz !.

94

Eğer hâlâ o kişide bu kavramlar varsa, o zaten "**mârifet**"e ermemiş, "**ârif**" olmamış; çokluk kavramından geçip "**TEK**"lik müşahedesine ulaşamamış; benlik kavgası içinde, menfaatleri uğruna savaş verip, tasavvufun da hoş sohbetleriyle vaktini değerlendiren "**dervîşân**" sınıfındandır !

Yunus Emre kırk yıl hizmetten sonra "**Mülhime**"de kemâle ulaştınca, **Taptuk** tarafından yanından uzaklaştırılarak, "**mutmainne**"ye geçmesi için önü açılmıştır ! Hiç bir **ârif**, şeyhinin yanında "**mülhime**"nin kemâlini yaşayamaz; bu yüzden de "**mutmainne**" bilinç mertebesi kendisine açılmaz !

"**Vahdet-i Vücûd**"un bilgisi "**mülhime**"de; kemâl hâliyle yaşamı ise "**mutmainne**"de oluşur !. Elbette bu müşahede de "**tarikât**" kavramlarına yer kalmaz !

Eğer veli, bu mertebelerden sonra, "**Vahdet-i şuhûd**" müşahedesinin yaşadığı "**Bakâ Billah**"a geçer ve "**Mardiye**" bilinciyle, "**fethe**" ermiş olarak "**Mârifetullah**"a sahip olursa, işte o zaman "**Ârifi Billah**" olur !.. Bu durum içinde, "**Hakikaten sonra, Mârifet gelir**" derler...

Bir de Allâh`ın yüce velileri içinde "**müferridun**" farkı vardır" !

"**Ferdiyeh sahibi**" olan bu Zâtlar, insanlık içinde fevkalâde değerli varlıklardır... Yani, Onlara rast gelmek dahi, muazzam bir lütfu ilâhî`dir...

Yeryüzünde bir insana ulaşacak en büyük nimet, "**Müferridun**"dan olan bir Zât`a rastlamaktır. Bir insan için ondan daha büyük bir nimet düşünülemez !..

Kişi, eğer böyle bir **Zât**`a rastlarsa, bile ki bu **Zât** direkt tasarruf sahibidir.

Müferridun`dan olan Zât, **Gavs**`ın tasarruf halkası dışındadır !

95

Onlar, isterse eğer, her hangi birisini, **Allâh**`ın kudret ve kuvvetiyle seçer alır. Hiç bir tarikat şeyhi **O**`na karşı koyup, müdahale edemez !. O, istediğini seçer, alır !

"**Allâh, dilediğini kendine seçer**" (42-13)

Âyeti, **Müferridun**`dan da tecelli eder ! Ve **O**, dilediğini kendine seçer... Seçen **O**`dur !

O adam, şu hâldedir, bu hâldedir... Çamura batmıştır, şöyle olmuştur, böyle olmuştur, şuna bağlıdır... Bu hiç önemli değildir !.. Mühim olan, **O**`nun dilemesi ve onu seçmesidir... İcâbında en berbat bataktanenin göbeğinde bile olabilir o kişi. Bir anda döner !.

"**Nazar-ı ilâhîye`ye mâruz kaldı**" derler, bu duruma... Nazar-ı ilâhî tecellî eder, "**Müferridun**" denen Zât`tan! **O**, her şeyi değiştirir !..

Evet biz, bunların hep hikâyesini yazıp okuyoruz; konuşup, dinliyoruz !.. Hakikatı nasıl olur?.. Onu da **ehli** bilir...

Aman haddimizi bilip, "**edep**" üzere olalım !.

Bilmeden bir "**ehli**"nin yanında cahilliğimizi ortaya saçıp,
kendimizi küçültmeyelim !

Elindeki çemberi otomobil diye şöföre anlatmaya çalışan
çocuk durumuna düşmeyelim ! Sonra gün olur, çok utanırız !

İşte bunun için "**edep**" çok önemlidir..

* * *

◆ BİLİNCİN ARINIŞI

9

“EDEP” ÜZERİNE

Eskiler, "**Edeb**" üzerinde çok durmuşlardır...

98

"**Edepsiz kemâl olmaz**" !. yani, edep olmadan kemâl olmaz, demişlerdir... Orada kemâlden murat, "**Mutmainne**" bilincidir.

"**Edep**", gerçekte, bizim bugün anladığımız mânâda karşındakine hürmet etmek, el-etek öpüp boyun kesmek değildir... Biz, edebi çok dar ve kısıtlı ve sınırlı anlıyoruz.

Beşiktaş`taki **Yahya Efendi** Dergâhının girişinde şu yazılıdır :

"**Edeb Ya Hû !..**"

"**Edep**" haddini bilmektir !

"**Edep**" hakkını vermektir !

Her şeye karşı, olması gereken bir edep vardır..

Daha dar mânâda ise;

"**Edeb**"sizlik, özellikle "**Mülhime**"de başlar. Her ne kadar "**Levame**"de kısmen varsa da edebsizlik hâli; edebe riayet etmeme hâli, özellikle "**Mülhime**"de oluşur..

Bir yönüyle "**Edeb**" kelimesinden murad, "**Nefs**"in **tabiata** tâbi olmamasıdır !

Çünkü, **Nefs** aldığı ilhamlar sonucu, kendi hakikatına yönelip, Rubûbiyetin hakikatını **idrâk** etmeğe başladığında, zamanı Rubûbiyet hakikatları ve sırları ile dolu geçer. Bilinci bununla meşgulken, bedende doğası gereği kendi hükmünü icra ederek, dilediği gibi at koşturmak ister...işte, **Nefsin** bedenin doğası gereği arzularına tâbi olması hâli "**Edebsizlik**" diye anlatılan hâldir !

99

Bedenle, "**tabiatla mücadele**" hali, "**edeb edinme**" hâli diye târif edilmiştir.

Bu yüzdendir ki "**Edeb**" olmadan "**Mutmainne**" hâli olmaz !. Ve kişi, "**Veli**" olamaz !..

"**Edebsiz kişi veli olamaz**", derler ki, bunun mânâsı budur !

Bu ifadeyi dar mânâda anlayıp da, çevrendekilere hürmet etmek diye yorumlamak çok yanlış ve hatalıdır...

İşin hakikatına ermek, velâyet sırlarına vâkif olmak, Allâh`a yakîn elde etmek için, ne pahasına olursa olsun, **Nefs`in bilincini arındırması ve** bedenin tabiatına tâbi olmaktan kendini kurtarması zorunludur !

Başka türlü **Allâh`a yakiyn** elde edilemez !.

10

BİLİNCİN ARINIŞI

"**Bilinç**" nasıl arınır ve "**Nefs**" orijinalindeki **sâfiyetine** nasıl kavuşur?...

100

"**Nefs**", yani "**ben**"in "**bilinci**", ta küçüklükten başlanarak, çeşitli şartlanmalarla ve bu şartlanmaların getirdiği değer yargılarıyla oldukça yoğun bir şekilde programlamaya tâbi tutulur...

Eğer siz, Uzak Doğu`da Çin`de, Hindistan`da dünyaya geldiyseniz, o yörenin değer yargılarıyla, şartlanmaları ile **şartlanır** ve çevrenize o değer yargılarına **göre hüküm verirsiniz**.

Günlük davranışlarınızdan tutun, toplumsal bakış açınıza, yaşamı ve olayları değerlendirmelerinize kadar her hâliniz **çevrenin sizi programladığı bu şartlanmalar ile** meydana gelir.

Bulduğunuz çevre totemist ise, sizde totemist bir bilinç oluşur !

Ateist ise, ateist bir bilinç oluşur. Bir Musevi, bir Hıristiyan veya bir Müslüman şartlanması ile yetişmişseniz, bu türden bir değer yargısına bürünür bilinciniz !..

Oysa bir bilincin ulaşabileceği gerçek değerler nelerdir acaba?...

Bir bilincin erişebileceği değerlerden de öte, bilincin gerçek değerleri ve kapasitesi ne kadardır?.

Bilinç, beyinin veri tabanının, zihinsel faaliyetlerinin sonucunda oluşur. Öte yandan beyin veri tabanı, genetik ve astrolojik dediğimiz etkilerle oluşur ve aldığı çeşitli tesirlerle de faaliyetini sürdürür.

101

Bunun yanı sıra, kişilerin aldığı gıdaların kimyasal değerlerinin, beynin kimyasında oluşturacağı etkiler de, gene bilinci yönlendiren, etkileyen en önemli faktörlerden bir tanesidir.

Eğer, herhangi bir iç veya dış sebeple hasar görmemişse beyin, mutlaka o beyinde bir "**Ben**" bilinci vardır... Bu "**Ben**" bilinci varlığı, mevcûdâtı meydana getiren "**Öz**" bilincin o beyinde ortaya çıkışından başka bir şey değildir...

Esas itibarıyla, "**Ben**" kelimesinin işareti, gerçekte "**Nefs-i Küll**" denilen "**Evrensel Mutlak Ben**" liğedir.

Ancak kişi, yetişme süreci içinde en başta çevresel şartlanmalar dolayısıyla bir göresel, vehmi benliğe bürünür. Ve, aynaya bakıp da gördüğü sûret olarak kendini kabul eder ve "**ben**" dediği zaman da aynada gördüğü sûreti kasteder... Bu, "**Ben**" in, en ilkel ve basit mânâdaki anlaşılma şeklidir...

Esasen, eğer aynada gördüğün varlık ise "**Ben**" diye kastettiğin, aynada gördüğün varlık toprak altına girip belli bir

süre geçtikten sonra çürüyüp yok olduğu zaman senin "**Ben**" dediğin nesne de yok olup gidecektir...

Bu anlayışa göre senin "**Ben**" kelimesiyle kastettiğin ve "**Ben**" hükmünü veren bilincin de yok olup gidecek demektir, "**Ben**" kavramı da yok olup, kaybolup gidecek demektir. Oysa, bundan çok seneler önce bir Lavazzier'in koyduğu kural var :

"Var olan hiç bir şey yok olmaz..."

Eğer "**Ben**" kavramı varsa şu anda bu, şu anda var olan "**Ben**" kavramı hiç bir zaman yok olmaz, yok olmayacaktır !. Yok olmayacağına göre de demek ki, "**Ben**" kelimesiyle kastedilen şey, yok olacak şey değildir...

102

Her ne kadar neticede yok olacak olan bir nesneden yani beyinden meydana geliyor ise de, neticede "**Ben**" kelimesiyle kastedilen gerçek anlamıyla bilinç, hiç bir zaman "**yok**" olmaz...

Bilinç, beynin ürettiği mikro dalga bedene tüm özellikleriyle yüklendiği için, nasıl bugün beyin faaliyetiyle yaşamına devam ediyorsa da, beynin durması anından itibaren de eskilerin "**Ruh**" adını verdiği astral bedende yaşamını sonsuza dek sürdürecektir...

Olay bu olduğuna göre, "**bilinç**" ne şekilde kendi orijinal yapısını tanıyabilir?... Bilincin gerçek yapısını tanımasına engel olan şeyler nelerdir?...

* * *

◆ BİLİNCİN ARINIŞI

11

NEFSİN PERDELERİ

Bilinç, üç şeyle örtölmüş vaziyettedir :

104

1. **İzâfi, vehmi benlik duygusu**
2. **Tabiat**
3. **Şartlanmalar**

Şartlanmalar deyince, şartlanmaların oluşturduğu değer yargıları ve bu değer yargılarının meydana getirdiği duygular silsilesi, şartlanmalar kelimesinin içinde değerlendirilmelidir.

Bir bilinç bu üç şeyden arınmadığı sürece, kendi gerçek mertebesine erişemez !..

Bütün kâinatta var olan her şeyi, gerçeği itibariyle evreni meydana getiren **Aklı evvel**'den ve de **O**'nun kudretinden, enerjiden meydana geldiğine göre, bütün bilinçlerin özü gerçekte "**Kozmik Bilinç**" dediğimiz "**Evrensel Bilinç**"tir... Eskiler bunu, "**Allâh'ın İlmî**", "**Allâh'ın ilim sıfatının eserleri**" diye tanımlamışlardır.

Evreni meydana getiren "**enerji**" adını verdiğimiz yapı ise "**Allâh'ın Kudreti**" diye tarif edilmiş, **kudret** sıfatına bağlanmıştır.

Esas itibariyle maddeden, maddi değerlerden, maddi değer yargılarından ve hatta mânevî değer yargılarından öte olan bilinç, oluşumu itibariyle gözünü bu madde bedende açtığı için, beş duyu verilerine bağlı kalarak, kendini bu beden kabul etmiştir.

Kendini bu beden zannetmesi, onda vehimden yani varolmayanı var kabuletmekten doğan bir birimsellik oluşturmuş ve de "**ben filancayım**" diye düşünmeye başlamıştır.

105

Çevre kendisine ne isim takmışsa, o ismin karşılığı olarak kendisini kabullenmiştir. Ve de beş duyuya bağlı olarak, beş duyuyla kayıtlı olarak da, kendisini bu et kemikden ibaret bir beden olarak mütalâa etmiş ve tüm yaşamını bu madde bedene bağlayarak, "**Bu beden yok olduğu zaman ben de yok olacağım**" zannıyla ömür sürmeğe başlamıştır.

Oysa, gelmiş geçmiş bütün Nebi ve Rasûller aracılığı ile şu konuda uyarılmışlardır:

"Sen bu beden değilsin ! Bu beden belli bir süre sonra toprak altında çürüyüp yok olacak. Fakat Sen, Sonsuza dek yaşamına devam edeceksin !.."

bilgisini ulaştırmışlar ve bütün bilinçleri bu yolda uyandırmaya çalışmışlardır...

Bu beden olmayan bilinç, kendisinin ne olduğunu, nelerden arınmak sûreti ile bilebilir ve bu arınma nasıl olur ?...

Bizim, "**bilinç**" kelimesiyle anlatmağa çalıştığımız şey, din terminolojisinde "**Nefs**"teki **şuur`dur** !

"**Nefs**", "**bilinç sahibi ben**" anlamındadır !

Tasavvufta, ehil olmayanlarca, **Nefse** ait olarak kabul edilen birçok özellik, gerçekte **Nefse** ait olmayıp, **Nefsin bürünmüş olduğu**; elinde olmadan ister istemez büründüğü bir takım özelliklerdir...

"**Nefs**"in bilincinin, kendi hakikatını tanımasına engel olan hâllerin başında birinci sırada, kendisini bu beden kabullenmesi gelir.

İkinci sırada, bu kabullenişin tabii sonucu olarak, bedenin istek ve arzularını, bedenin dürtülerini, bedenin kendine has özelliklerini, kendi özellikleri imiş gibi kabul etmesi gelir ki bu "**Tabiat**" kelimesi ile tanımlanır, kişinin tabiatı dediğimiz bir biçimde...

106

Ve nihâyet üçüncü olarak da ;

"**Şartlanmalar**" dediğimiz husus ortaya çıkar ki, bu da kişinin çevresel değer yargılarına tâbi olarak, kendi öz bilincini gerektiği gibi kullanamaması sonucu ortaya çıkan davranışlardır...

Sade bir ifade ile açıklayalım:

Siz kendinizi bu beden kabul ediyorsunuz, sonra bedenin istek ve arzularını, zevklerini, azap ve ıstıraplarını kendi zevk ve ıstıraplarınız olarak kabulleniyorsunuz ve çevre sizi ne şekilde şartlandırıyorsa, neye şartlandırıyorsa, o doğrultuda, onlara sahip olmak için bir mücadele veriyorsunuz.

İşte bu üç hâl, **bilincin** gerçek kapasitesinin örtülüp, bir birimsel yaşamın başlamasıyla oluşan hâldir...

Normalde, halkın "**Şeriat düzeyi**" dediği, "**dinin sadece şekli hükümlerini yerine getirme**" diye değerlendirilebilecek tefekkür yanı olmayan durum "**Nefs-i Emmare**" ve "**Nefs-i Levvame**" hâlleridir...

"**Nefs-i Emmare**", şartlanmaları nedeniyle **kendisini beden kabul eden bilincin**, bedenin dürtüsel diyeceğimiz, tabiatı istikâmetindeki davranışlara tâbi olmasıdır.

Beden en güzel şekilde yemek-içmek ister, beden en güzel şekilde rahat etmek ister, beden en güzel şekilde seks yapmak, uyumak ister; şartlanmaları ne yönde ise onları yapmak ister...

107 Bunlar, **bedenin tabiatı** dediğimiz **içgüdüsel** davranışlardır.

Bedene tâbi duruma düşen bilinç, gerçek değerini yitirmiş, gerçek varlığından ve özelliklerinden örtünmüş bir hâlde; kendini beden kabul etmiş olarak yaşamına devam eder.. Tıpkı diğer canlılar gibi !..

Diğer yaratılmışlar da yer içer, çiftleşir, uyur, ürer... Bütün bunları yapmak için özel bir bilince ihtiyacı yoktur. Bedenin tabiatı-doğası, onu o istikamette sürükler götürür..

Oysa, insanı bilinçli bir varlık olarak diğer mahlûkattan ayıran şey, "**tefekkür**" dediğimiz derin ve kapsamlı düşünce; "**muhakeme**" dediğimiz, farklı şeyleri değerlendirmeye tâbi tutarak ortaya bir mânâ çıkarma özelliğidir..

Yani, bir insanın, insan olabilmesi için, gerçek yaşam değerlerini iyi kavraması, yaşam sistemi üzerinde yeterli araştırmalar yapması ve bu araştırmalardan çıkacak sonuçlara göre de kendine yön çizmesi zorunludur.

İşte bu düzey, tasavvufta "**Levvâme Nefs**" dediğimiz mertebede başlar.

Kişi, kendisinin beden olmadığını, bu bedenin belli bir süre sonra çürüyüp yok olacak bir nesne olduğunu, yeme içme seks gibi hâllerin bu bedenle birlikte sona erecek hâller olduğunu **idrâk** etmeğe başladıktan sonra bu defa sorgulamaya başlar:

"Peki ben neyim?... Ben kimim?..."

Bu araştırma tefekkür yollu olabilir, ilham yollu olabilir. Kişinin kendine özgü bir hâl.. Fakat her halükârda **Nefsin-bilincin arınması** için üç şeyden kurtulması gerekir;

1-Vehmi benlik kavramından,

2-Tabiatın kaydından,

3-Şartlanmalar, şartlanmaların oluşturduğu değer yargıları ve bu değer yargılarının getirdiği duygulardan.

Burada en önemli şey şudur;

Bu vadiye giren insanların binde biri dahi "**Mülhime nefis**" bilincinde oluşan vartalardan kendini kurtaramaz... Eğer bu işi iyi bilen birisi yanında yoksa, akıl danışacağı, ehil bir zât tanımyorsa, binde dokuzyüz doksandokuzu burada boğulur, gider... Bunun sebebi nedir?...

Bunu izah etmeğe çalışalım :

Şimdi sen, gerek tefekkür yollu, gerekse sezgi yollu, ilham yollu bir gerçeği algıladın... Farkettin ki, ben bu beden değilim. Bu beden çürüyüp yok olup gidecek ! Ben bugün bu bedenle varım, ama bu beden değilim ! Öyle ise yarın da bu bedenin

oluşturduğu ruh bedenle varım; ama gene ben, o ruh beden de değilim. Peki bu takdirde ben neyim?...

Dedin ve bilincinle boyutsal yoldan varlığın özüne inmeye başladın. Varlığın, mevcudâtın özüne doğru bir yolculuğa çıktın.

Madde dünyasından başladın, atom altı boyuta indin. Kuant boyutuna ve nihayet kozmik enerji, Kozmik bilinç boyutuna erdin ve sonunda farkettil ki...

Tümüyle Evren, gerçekte **Tek bir varlık, Tek bir bilinçtir !**

Ve gene, bu anda anlayıp **fark** ettin ki, bilincinin aslı, gerçekte, evreni meydana getiren O "**Kozmik Evrensel Bilinç**"...

İşte bunu anladığın anda tasavvuftaki tâbiri ile:

"Benim varlığımda, Hak'tan başka bir şey yoktur !"...

Dedin.

"BEN" kelimesi ile işaret edilen varlık, gerçekte Hak'tır!"...

Dedin.

Dediğin anda da hakikata giden yoldaki en korkunç batağa adımını attın !

Çünkü, sen o anda bilgi yetersizliğinden dolayı elinde olmadan, **"mâdem ki benim varlığım Hakkın varlığıdır, mâdem ki bu varlık Tek'tir; bu durumda Hak, hiç bir şeyle kayıt altına girmez ! Hak dilediğini yapar ! Hak, mes`ûl değildir!"** gibi düşüncelere saplandın!

Sonra da tamamen bedeninin istediği bir biçimde yemeye, içmeye, uyumaya, sekse ve dünyalık işlere doğru hızla kaydın !. Artık bundan sonra, canın ne isterse onu yemek, onu

giymek; canın ne dilerse onu yapmak gibi, bilincini tamamen bedeninin esiri kılan davranışların içine girersin.

Ve böylece, her ne kadar başlangıçta kendi bilincinin **Kozmik Bilinç**, o **Evrensel Bilinç** olduğunu farketseydi, kabullensin dahi; "**hakikati**" elle tutacak derecede o "**hakikat**"e yaklaşsan dahi; edindiğin bu yanlış kanaat dolayısıyla, bedensellik boyutuna kaydın ve o bilincin gereği olan yaşamı-hissedişi yitirerek, kendini şu beden kabul ederek, bu bedene dönük yeme içme, seks, rahatlık gibi konularla bu **tabiat batağında** boğulma yoluna girdin.

İşte burada önemli bir konu daha var :

Bazıları geçmişte, önce "**tabiatı terki**" ele almışlar.

Bir diğer kısmı, "**şartlanmaları terki**" ele almışlar.

Bir diğer kısmı da, "**vehmi, varsayılan bireysel benliği terki**" esas almışlardır..

Geçmişte, tasavvufta, "**ruhu kuvvetlendirme**" denilen bilinci **vahdete erdirmeye** yolunu seçmiş olanlar, **Bilinçteki Tek**'lik düşünce ve hissini geliştirerek, maddeden arınma çalışmalarına girmişler; fakat çoklukla bunun getirdiği "**benlik**" hâlini genelde tam atamamışlardır.

Buna mukabil, "**Nefsi arındırma**" denen çalışmaları yapan bir takım tarikatlar ve ekollerde aşırı **riyâzata**, yani **tabiatla mücadeleye** önem vermişler. Fakat bunları yapan, yine **kendileri** olduğu için "**Tek**"lik kavramının **idrâk** edilmesi çok güç olmuştur...

Buna mukabil, **Varlığın Tekliği** esastan, yani "**Vahdet görüşü**"nden hareket eden Melâmîlik, Bektaşîlik gibi tarikatlarda, "**Ben bu beden değilim, varlık Tek'dir**"

şeklindeki demin bahsettiğim görüşten yola çıkmışlar; ne var ki bu defa da tabiatla mücadeleyi geri bırakmışlar; ve **Teklik** bilgisine rağmen, **bedende Tekliği yaşamak** handikapına düşerek, gene **Vahdet`in hakikatına** ulaşmaktan mahrum kalmışlardır !

Yükselen, itibariyle, **ateş** yapılı burçlar, yani **koç, aslan, yay** tipi burçların oluşturduğu bünyelerde **vehmi benlik, bireysel benlik** kuvvetlidir. Bunun atılması zordur. Bunlarda, "dediğim dedik" kuvvetlidir. Canlarının istediğini, akıllarına eseni yapmak isterler.

111

Su grubu olan, yani **yengeç, balık, akrep** gibi burçların tesiri ile **yükselen burçları** oluşan birimlerde **tabiat** özellikleri yani bedene dönük istekler ağır basar. Yemeye, içmeye, sekse düşkünlük ağırlıklıdır.

Buna karşılık **toprak** karakterli **boğa, başak, oğlak** burçlarının özellikleri **yükselen burçlarında** ağır basan kişilerde de **şartlanmalar, değer yargıları** gibi hükümler ağırlıklı olarak yaşamlarına yön verir.

Hava grupları, diğerlerinde görülen birçok dezavantajlardan daha uzak olmalarına karşın, havanın seyyalyeti ve istikrarsızlığı dolayısıyla, onların da herhengi bir konuda **istikrarlı** bir şekilde yol alabilmeleri güçtür.

Hava grubundan bir kişi, her ne kadar **bedene** yani **tabiata** aşırı düşkün değilse, **şartlanmalara** aşırı bağlı değilse, **benlikçi** değilse de; buna karşılık, **istikrarlı, düzenli, disiplinli bir çalışmaya** giremediği için hedefe ulaşması güçtür.

Burada yetiştiricinin, her kişiye kendine özgü yapısal özelliklerine göre hangi tür mücadele gerekiyorsa onu öne

geçirerek tavsiye etmesi hususu oldukça önemlidir. Çünkü her birinin öne geçirmesi ve yapması gereken çalışmalar farklıdır.

Birisi, önce **tabiatı** esas alan bir mücadele şekliyle daha kolay hedefe ulaşır. Bir diğeri, **şartlanmaları** öne alan bir çalışma şekliyle daha çabuk hedefe ulaşır. Bir diğeri **vehmi benliği** ortadan kaldıran **Teklik görüşünü** esas alarak hedefe daha kolay ulaşabilir.

Ancak, hangisi ele alınır sa alınsın, birinin ele alınması sonucu, onun hafiflemesi ile birlikte düşünülecek ikinci bir olay vardır...

Meselâ, siz **şartlanmaları kaldırmak** yolunu tutarsınız...

112

Şartlanmalar, birtakım toplumsal yasakları getirir.

Siz toplumsal yasakların şartlanmalarla oluştuğunu, karşınızdakine **idrâk** ettirdiğiniz zaman; eğer bu kişi **tabiattan arınma** yolunda bir takım **idrâklara** ulaşamamışsa, "**etraf ne derse desin, bana vız gelir**", deyip **bedenin tabii istekleri** doğrutusunda yemek, içki, seks, kumar ve bedenin değişik saplantıları istikametinde bir yaşama doğru kayar.

Şartlanmaları oluşturan değişik mânâlar; yeryüzünde mevcut olan bütün şartlanmaları oluşturan mânâlar, esas itibariyle ilâhi isimlerin bileşimleri sonucu olarak meydana çıkar.

Her birimde, kendi terkiğine uygun bir biçimde, çeşitli ilâhi isimler ağırlıklıdır. Ve o isimlerin oluşturduğu terki, bir mânâyı ortaya koyar. O mânâ, ağırlığı nisbetinde şartlanmaları meydana getirir. Bu, **Allâh`ın "Melikiyet"** vasfının eseridir. Yani, bir diğere ifadeyle, "Esmâ Mertebesindeki" mânâların, yaşanılan âlemde ortaya çıkması şeklinde görülür.

"Nefs", "Rubûbiyet" mertebesinde meydana gelmiş olduğundan; "Rubûbiyet" in şânında da hüküm altına girmemek yattığından, her bir birimde ortaya çıkan "nefs" bilincinin gereğini, dilediği gibi yapmayı arzu eder; yaptığı işi, sonunun kendisine yarar mı zarar mı getireceğini düşünmeden yapar.

İşte bu, "**bilincin Rubûbiyet gereğince özelliklerini ortaya koymasındandır**"...

Eğer "**tabiat ve şartlanmalar**" yönünden gerekli kadarıyla olgunlaşmamış ve arınamamışsa **bilinç**, bu durum o kişinin neticede büyük azaplara, ıstıraplara düşmesine yol açar.

113

Birisi, önce **tabiatı** esas alan bir mücadele şekliyle daha kolay hedefe ulaşır. Bir diğeri, şartlanmaları öne alan bir çalışma şekliyle hedefe ulaşır. Bir diğeri vehmi benliği ortadan kaldıran **Teklik** görüşünü esas alarak hedefe daha kolay ulaşabilir.

Bunlardan hangisi uygulanırsa uygulansın, o şıkkın ele alınması sonucu, onun hafiflemesi ile birlikte, karşımıza olayın ikinci ve üçüncü şıkları problem olarak çıkacaktır.

Sizin ona, sadece şartlanmalardan kurtulma yolunda yapacağınız bir yardım, bir çalışma, onun bu defa tabiat batağında boğulmasına yol açacaktır. Tamam, **şartlanmaları** attım diyecek; ondan sonra yemeye, içmeye, sekse, beden alışkanlıklarına tâbi hâle gelecek ve bilinç, beden bataklığında boğulup, helâk olup gidecektir. Ondan sonra da, beden batağından kolay kolay çıkması imkânı yoktur.

Eğer inandığı ve itimad edip teslim olduğu güçlü bir yetiştiricisi varsa, o, olaya müdâhale eder, yönlendirir ve

kurtarabilirse kurtarır. Ama, böyle biri yoksa, o, yüzde yüz beden batağında boğulur gider.

Veya aksini düşünelim;

Tabiatla mücadele konusunda yola çıktı...

Tabiatı terk yolunda bir takım riyâzatlar yapıyor. Fakat bu riyâzatlar, bu çalışmalar bir takım açılımlar getiriyor ve idrâklar oluşturuyor. Onda oluşan bu mânâlar bu sefer kendini değerli bir varlık, bir birim olarak görmeye düşürüyor. Yani, "**Enâniyete**" sürüklüyor...

Tasavvuftaki tâbiri ile, bu **tabiatı terk** yolunda başarılı hâlleri, enaniyete-benliğe sürükleyince, kendini yüksek mertebede bir kişi olarak **hayâl ediyor**.

114

Veya ona "**Vahdet**" sırrını açıyorsunuz, gerçek değerleri veriyorsunuz. Bu sefer; "**Ben bu beden değilim**" diyerek **bedeni salveriyor; düşüyor bedensel arzu ve isteklerin içine** ! Yani, olay sürekli böyle dönüşümlü. Her an bataklığa kayışı söz konusu oluyor..

Oysa, şu gerçeği iyi anlamak icâbeder..

Okyanustaki balık için su bitmez tükenmez olarak algılanmasına rağmen, ona dünyayı kuşatan gerçeğin hava olduğunu kolay kolay anlatamazsınız ! Dünyayı kuşatan hava "hakikatı"nı ona anlattığınız zaman o sonunda bu gerçeği kabullense; ve sudan çıkarak havada yaşamak istese bu kesinlikle mümkün olmaz !.

Dünyayı kuşatan hava gerçeğine rağmen, o su içinde dünyaya gelmiştir ve yaşamına su şartlarına göre yön vermek zorundadır.. Zaman zaman suyun dışına sıçrayıp havayı gören, tanıyan bu istidat ve kâbiliyette balıklar

olmasına rağmen, onlar dahi diğer su mahlûklarına örnek olamazlar..

Balık, bedeninin doğası gereği suyun şartlarına göre kendini geliştirmek zorundadır, her ne kadar hava gerçeğini bilse dahi !

"VAHDET" hakikatı, mutlak gerçek olmasına rağmen, yalnızca bilinç boyutunda yaşanır; insan, bedeni itibariyle, yeraldığı boyutun şartları tâbidir !

Dolayısıyla, kişinin bütün yaşamı boyunca, bedeninin istek ve arzularından kendini kontrol edebilmesi, şartlanmaların ve şartlanmaların getirdiği değer yargılarının, bu değer yargılarının kendisinde oluşturacağı duyguların üstüne çıkabilmesi; daha sonra da bunlardan arınmış bir halde, varlığı oluşturan "**Nefsi Küll**"ün bilinciyle kendini tanıyıp hissetmesi gerekir.

Eğer bunu gerçekleştirebilirse, gerek **Rubûbiyet** itibariyle, gerek **Melîkiyet** itibariyle, gerekse **Rahmâniyet** itibariyle kendini tanımış olur...

"Rahman arş üzerine ıstiva etti" (20/5)

Âyeti artık onun için tecelli etmiş ve varlık âlemini her an seyreden; varlık âleminde tasarruf edebilen olmuştur.

Şimdi, bu hususu biraz daha genişletelim;

"Bilincin arınışı sonunda" dediğimiz, ya da **"Nefsin tezkiyesi"** diye bilinen **özbilinç** noktasında yani **"Sâfiye Nefs"** boyutunda kendini tanıyabilme durumuna işaret eden bir uyarı vardır:

"Allâh`ın ahlâkı ile ahlâklanınız" !.

Bu mertebedeki bakışa İsa Aleyhisselâm da şöyle işaret etmiştir:

"Sen insan gibi düşünüyorsun, Allâh gibi değil" !

Evreni var eden Mutlak Varlığın ilmi ile algılananları değerlendirmek; anlamında kullanılan bir ifade.

Şunu hatırlayalım ki, varlık âleminde ne görüyorsak, ne algılıyorsak, ne düşünüp tahayyül ediyorsak, bütün bunların hepsi de **"Allâh" ismi ile işaret ettiğimiz yüce Zât'ın ilmi ve kudreti ile, ilminde, esmâsındaki mânâların açığa çıkması sûretiyle** meydana gelmede...

Yani, **her şey, "şey" in varlığı, isteği, iradesi dışında;** evreni meydana getiren **Zât'ın, ilmi ve iradesi** istikametinde oluşuyor.

116

Bütün algılanan zıtlar aynı **Tek** kaynaktan meydana geldiğine göre, **O** Tek kaynak, bütün bu **zıtların fevkindedir** !

Esasen, kâinatta, mevcûdatta **"zıt"** yoktur ! Çünkü, Allâh`ta zıt yoktur ! **"zıt"** kavramı bize **göre**dir !

Burada farkedilmesi gerekli olan husus şudur:

Zulmet, **nûr`un** zıddı değil; onun açığa çıkmaması hâlinin adıdır !

Dalâlet, **hidâyetin** zıddı olarak varolmayıp; hidâyetin açığa çıkmaması hâlinin adıdır.

Varlıkta asıl, Allâh isimlerinin işaret ettiği mânâlardır.. Bu isimlerin işaret ettiği mânâların ise zıtları varolmayıp, esas olarak bilinen ismin mânâsının açığa çıkmaması dolayısıyla algılanan o durum **"zıt"** diye düşünülür.

Yani, asıl olan isimlerin özelliklerinin algılayıcıya yeterli oranda açığa çıkmaması hâli, o ismin mânâsının zıddı olarak kabul edilir.

Meselâ varlıkta asıl **Nur`dur.. Nur`un** algılayıcıya göre yeterli oranda açığa çıkmaması hâlinde, içinde bulunulan durum o birime göre **zulmet** olarak nitelendirilir.

Zıd olarak kabul edilip de, Allâh isimleri içinde yer almayan her mânâ, asâleten var olmayıp; asla göre, izâfeten var kabul edilen mânâlardır. Çünkü varlıkta var olan yapılar, varlıklarını Allâh isimlerinden, yani Allâh`tan alırlar ki, Allâh zıt kavramlar içinde olmaktan münezzehtir!

117

Esmâsı yönünden;

"Allâh âlemlerin Rabbi'dir" ..

Fakat;

"Allâh âlemlerden Ganî'dir" !

Allâh âlemlerin hem Rabbidir ve hem de **Allâh âlemlerden Ganî'dir !**

Hiç bir zaman bu iki ana düsturu, prensibi unutmayacağız ve bu iki prensibe gâfil olmayacağız...

Eğer, **"Allâh âlemlerden Ganî'dir"** kavramı ağır basarsa, **"Tenzih"** ağırlıklı olarak, âlemlerden **ötede** bir **"TANRI"** anlayışına kayma ihtimali doğar. Bundan dolayı da da şirk oluşur !

Dolayısıyla,

"Âlemlerin Rabbi'dir ALLÂH" !..

Ve,

"Âlemlerden Ganî`dir"

istikametinde hem tüm mânâları ve bu mânâların fiile dönüşüş hâllerini **Allâh**'a bağlayacağız... Hem de Allâh'ın bu mânâlarla kayıt altına girmekten münezzehe olduğunu vurgulayacağız..

Yani aynı anda aynı şekilde geçerli olan iki gerçekten birinde sapanıp kalmayacağız !

Bu Allâh`a ait bir realite !

Ve...

Varlıkta da **O**'nun varlığı dışında bir "şey" mevcut olmadığına göre, bu senin "**Nefs**"ine ait olan bir realite !

Senin gerçekte, "**Sâfiye**" asıllı olan ve o düzeyde olması gereken "**nefs**"inin bilinci ne zaman ki bu vasıflarla vasıflanmaktan örtülüyor; ve sen belli kayıtlar altına giriyorsun, işte o anda sen **vehmi, zanni benlikle** son derece sıradan "**koza içi**" bir yaşama girdin demektir !.

Bu girişin tabii sonucu olarak da ister istemez çevresel şartlanmalar senin üzerinde etkisini gösterecektir...

"**Saf**" olması gereken bilinç kendi öz değerlerinden örtülü olduğu zaman çevresel şartlanmaların kaydı ve hükmü altına girer.

Ana baba şartlanmasından, okul şartlanmasından, bulunduğu topluluğun şartlanmasından, çeşitli TV ve basın yayın organlarının şartlanmasından aşama aşama, sayısız şartlanmaların içine girer.

Ve, bu şartlanmaların içine girdiği andan itibaren de artık bütün davranışları, o şartlanmalar istikametinde kendisinden ortaya çıkar...

Toplum veya yakın çevresi kendisine neyi değerli olarak empoze etmişse, öyle şartlandırıldığı için değerli kabul ettiği şeyin peşinde koşar.

Yalnız, burada önemli bir hususu daha vurguluyalım;

Meselâ, o kişi ateş karakterli bir burcun karakteristiğine sahip ise, o özellikleri doğrultusunda o şartlanmaları değerlendirir. Veya toprak özellikleri ağırlıklı bir burcun karakteristiğine sahipse, şartlanmaları o toprak karakterli vasıflara göre değerlendirir. Veya su yapılı ise onun karakteristiğine ve davranışlara doğru yönelir...

119

Şartlanmalar kişinin isimler terkibi doğrultusunda onu etkiler. Şartlanmalar, kişide belli değer yargılarını meydana getirir.

Şöyle düşünün bu olayı...

Siz çevreniz tarafından bir şey hakkında, "**bu değerlidir**" diye şartlandırılmışsınız. Böyle şartlandırıldığınız sırada sizin gerçek kişiliğiniz, gerçek benliğiniz ortaya çıkmamış; henüz gelişmemiş durumdasınız. Bir zeki mahlûk halinde yaşıyorsunuz... Çevren de sana, "**bu değerlidir, bunu al; sana bu lâzım, sen şuna lâyıksın, sen şöylesin, sen böylesin**" diyor. Sen de bu şartlanmalara tâbi bir birim olarak, onu ele geçirmek istiyorsun !

Benlik, dilediğini yapıyor !

Nasıl yapıyor?.

Hangi istikamette şartlandırılırsa onu ele geçirmek için yapıyor.

Bu yüzdendir ki sen, onu ele geçirmek için mücadele veriyorsun. Bu mücadeleyi verirken, şartlanmanın getirdiği değer yargıları ile mücadeleyi verirken, bu defa, onu elde edip edememe hâl sende duyguları meydana getiriyor.

Eğer o şeyi ele geçirirsen bu, sende sevinç dediğimiz duyguyu meydana getiriyor.

Yok, o nesneyi elde edemezsen, şartlandırıldığın, o nesneyi ele geçiremezsen, bu defa sende “üzüntü” dediğimiz duygu meydana geliyor. Ya da, şuna sahip ol, telkini doğrultusunda sen o şeye sahip oldun... Sonra da o şeyi senin elinden alıyorlar.

120

Oysa, sende bir sahiplik düşüncesi oluşmuştu daha önceden ! Sahiplik düşüncene karşılık o şey de senin elinden alındı mı? alındı !. Senin için ıstırap ve azap başladı işte !

Yani, duygularının kökeninde senin değer yargıların yatıyor !

Duygularını oluşturan veya körükleyen değer yargılarını meydana getiren faktör de, şartlanmaların!

Bilincin, bu şartlanmalar denizinde bir o yandan gelen dalgalarla öbür yana gidiyor... Bir öbür yandan gelen dalgalarla bu yana gidiyor !

Ve sen, sürekli olarak şunu elde edeyim, şunu elde etmeyeyim, şuna yaklaşayım, şunu kaçırmayayım, şunu kapayım derken, bir ömür böylece geçip gidiyor. Her şey yitiriliveriyor !

Dolayısıyla de ölüm ötesi yaşama hiç bir hazırlık yapmadan geçiyorsun ömrünü; ve burada elde edemediğin şeyi de orada

elde etme imkânın olmadığı için, artık şu dünyadaki geçici zevkler uğruna bütün ebedi hayatını yitirmiş oluyorsun !

Gitti ebedi hayat !..

Bu yüzden diyor ki O Zât, bu dünyada insana verilecek en büyük nimet, kişiye ölüm ötesi yaşam yolunda yardımcı olabilecek bir hayat arkadaşıdır.

Eğer kişinin eşi ölüm ötesi yaşama inanmıyorsa, o yolda eşine yardım edecek biri değilse, o kişi zaten baştan çok büyük belâlara düçar olmuş demektir.

Yukarıda anlattıklarımız şartlanmalarla ilgili yönler...

121

İkinci olarak tabiat ile ilgili yönler.

Ne dedik?..

Tabiat, bedenin kimyasal yapısının veya biyolojik yapısının oluşturduğu dürtülerdir. Bu dürtüler bir delide de vardır, bir akıllıda da... Yani, akılla bağlantılı değildir. Vücudun kimyasının oluşturduğu bir takım özelliklerdir.

Yiyeceksin, içeceksin, vücudun belli bir enerji girdisine ihtiyaç duyduğu için, bunları isteyecektir. Ancak bu istekler dahi esasen vücudun biokimyası ile alakalıdır. Zaman zaman tuzlu şeyler yemek istersin, zaman zaman tatlı şeyler yemek istersin.

Vücuttaki tuz eksikliği, sodyum potasyum eksikliği seni bu tür şeylere iter. Vücuttaki karbonhidrat eksikliği seni tatlıya sevk eder. Sen ona tatlı adını veririsin. Bütün bu yediğin içtiğin şeyler, aldığın gıdalar bünyede bioelektriğe çevrilirken, hormonal sistemle kanı, beyini etkiler.

Bu arada da artık enerji, bu üretimden artan enerji, seks hormonlarını etkileyerek, vücutta cinsel istekleri ve arzuları oluşturur. Ve, bu istek ve arzular istikametinde kendisine gereken zevkleri verecek ortamı, şartları hazırlamaya çalışır.

Yani, gerek yeme içme, ve gerekse bunlara kolay bir ortam sağlayacak olan uyku dediğimiz dönem tümüyle vücudun biokimyasının oluşturduğu bir düzendir.

Sen eğer kendini bu beden olarak kabullenirsen, bu beden olarak kabullenişinin neticesinde en iyiyi yemeyi, en iyiyi içmeyi, en iyi şekilde seks yapmayı ve bunları en çok, en güzel şekilde sürdürmeyi istersin...

Bunları her yapışının arkasından, bunu hazmeden vücudun biokimyası daha güçlü olarak seni tekrar o şekle hazırlar.

Dolayısıyla yemenin, içmenin ve seksin sonu gelmez uzun bir dönem; velev ki bünyede bir hastalık olsun. Bünyede bir hastalık olacak ki bu hastalığın getirdiği araz, hızı kessin !

İşte, senin kendini, bu beden olarak kabullenmenin getirdiği engellemelerden en önde geleni, senin gerçek Benliğine dönük bilincini bulamaman belâsıdır.

Oysa, pasta, börek baklava gibi en güzel şeylerle karın doyurabildiğin gibi bunun çok daha azıyla da karnını doyurup, vücudun enerjisini sağlayabilirsin. İcâbında bir soğan ekmek yiyen çoban, senin gibi on çeşit yemek yiyenden çok daha sağlıklı olabiliyor. Bunu görebiliyoruz. İllâ sağlıklı olabilmek için on çeşit çok güzel zevklerle yaşamak gerekli değil.

İcâbında hiç seks yapmadan yaşayan insanlar da var ! İster kadın ister erkek olsun bunun yanısıra bedendeki başka arzu ve isteklere kendini tâbi kılmadan yaşayan nice insanlar var.

Bunların hepsini terk et, demiyorum !

Demek istediğim şu;

Bunların kaydında olarak yaşama !. Bunlar yaşamını yönetmesin ! Ki kendini bunlardan kurtarabilesin.

Bunların her hangi birini bıraktığın veya geçici bir süre bunlardan uzaklaştığın zaman kendine hâkim olabiliyorsan; bilincinle bedenine kumanda edip onun istek ve arzularını kontrol altına alabiliyorsan, gâye hasıl olmuş demektir.

Ondan sonraki aşama artık kendini Evrensel değerler düzeyine yükseltmektir. Evrensel değerler düzeyine yükseltmek dediğimiz şey, **Saflaşmış Bilince** doğru bir yolculuktur.

123

Bu anlattıklarımı **öğrenmek, bilmek**, işin ders yanı, **felsefe** yanıdır. Fakat hiç bir felsefeci bunları bilmekle **saflaşmış bilince** ulaşamaz !

Çünkü **saflaşmış Bilince** ulaşabilmenin yolu, bunları bilmekten değil; bu bildiklerini **bilfiil, tatbik edip yaşamaktan** geçer !

Ben bunları biliyorum diyorsun !.. Güzel... Peki bu bildiklerini tatbik edebiliyor musun?...

Belli istek ve arzuları sınırlayıp, kısıtlayıp, bu bedene hükmedip, bu bedenin tabiatına, arzularına karşı çıkabiliyor musun?... Bunları kontrol altına alabiliyor musun?...

Sen, daha bir sigaradan vaz geçemiyorsan; bedeninin bir alışkanlığı olan, bedeninin biokimyasına bağlı bir özellik olan sigara alışkanlığından vazgeçemiyorsan; senin, "ben bu yolda çalışma yapıyorum ve nefsi sâfiyeye doğru yaklaşıyorum,

ulaşmak çalışmaları içindeyim, tasavvuftayım" !. **deyip kendini aldatmaya hakkın var mı?**

"**Var**" dersin bil ki yalnızca kendini aldatıyorsun ! Bana hiçbir zararın olmaz; ama sen kendine yazık ediyorsun !

Bu yolda hiçbir çalışma yapmıyor, mücadele etmiyorsun !.. Günün, saatlerin, zamanın, bilincinin bedene tâbi olması hâliyle tükeniyor ! Oysa sen kendini arınma çalışmaları içinde sanıyorsun!

İster **şartlanmalar** yolunda bir takım kayıtların, bağların olsun; ister **tabiat** özellikleri içinde bir takım bağların, alışkanlıkların, kayıtların olsun; veya **bilincinin** arınmamış hâli olan, kendini bu birimsel varlık olarak hissetme ve yaşama hâlinde ol !.

124

Her hâlükarda **bilincinin arınışı** senin için gerçekleşmemiştir !.. Ve, böyle devam ettiği sürece de, bu arınma olmadan dünyadan geçer gidersin...

Bu yolda çeşitli bâdireler ve çeşitli vesveseler söz konusudur...

Meselâ, bir cümle söyleyeyim :

"Şirki görmek, şirktendir ve şirktir" !

Gerçeği itibariyle cümle doğrudur !

Şirk içinde olmayan, zaten "**şirk**" diye bir olay görmez !

"**Tevhid**" gerçekleştiği anda "**şirk**" diye bir şey kalmaz. Dolayısıyla, ne şirk vardır, ne müşrik, ne de şerik !

Ama sen, "**şirk yoktur, müşrik yoktur, varlık Tek`tir**" dediğin anda bunun neticesi olarak bu bedene dönük bir takım istek ve arzulara yönelik davranışlara girdiğin takdirde, kendini bu beden kabul etmenin getireceği birimsellik kavramı içinde boğulup gidersin.

Geçmişte, "**Bu yolda nice başlar kesilir hiç soran olmaz !**" sözünün söylenmesinin sebebi budur.

* * *

12

“MÜLHİME” GİRDABI!

"Mülhime nefis" bilincinde karşılaşılan bu vartalar son derece önemli olduğu için sık sık bu konu üzerinde duruyorum...

126

Sayırsız insan, Teklik temasının getirdiği anlayış içinde, tabiatla mücadele dediğimiz olayı terketmek yüzünden, beden kabulüne dayanan fiiller içinde boğulmuştur...

Teklik anlayışı, kesin kez, yaşam boyunca tabiatla mücadele ile birlikte sürdürülecek bir olaydır !

Bu yüzdendir ki **Rasûlullah eriştiği dereceye rağmen yoğun ibadete vermiş kendini !..** Tabiatla mücadele yolunda yoğun çalışmalar yapmış...

Şimdi, bilgi veya ilham yollu gelen düşünceler vehimle karışınca iltibasa -ikileme- düşersin; senin içinde **vesvese** uyanır, dersin ki :

"Benim varlığım Hakkın varlığıdır ! Hakkın varlığı dışında da bir varlık yoktur ! Öyleyse, tabiat diye bir şey de yoktur... Dolayısıyla, "tabiatla mücadele" de bu idrâktan sonra sözkonusu olmaz!

Ben zaten tabiatla mücadele etmeye kalktığım zaman; Teklik görüşünün içinde olmama rağmen tabiatla mücadeleye kalktığım takdirde kendimi bu beden kabul etmiş olurum ! Ben, kendimi bu beden kabul edip, onu kontrol altına almak için tabiatla mücadeleye girdiğim takdirde şirke düşmüş olurum..."!! !..

Bu anlattığım olay çok hassas bir olaydır ! Ve "mutmainne nefis" bilincine yaklaşmış, evliyalık derecesine yaklaşmış, "veli" olacak kâbiliyette bir çok insan, buradan geri dönmüş; "mülhime irfanı"yla dönmüş olduğu "emmare" batağında boğulmuştur !

127

Sırf, açıklamaya çalıştığım bu ikilem yüzünden !

Evet, burada birçok doğru var; doğrulardan geliniyor buraya...

"Mâdemki benim varlığım Hakkın varlığıdır, ve varlık da Tek'tir. Benim varlığım da Hakk'ın varlığıdır. Öyleyse ben bu beden değilim, eğer ben kendimi bu beden kabul edersem bu bedenle bir mücadeleye girmek, bu bedenin tabii arzularını sınırlamak için ben bu mücadeleye girersem, kendimi bu beden kabul etmiş olurum.

Ben bu beden olmadığımı göre, bu bedenin davranışları da beni hiç ilgilendirmez. İster yesin içsin, isterse seks yapsın, ne yaparsa yapsın beni hiç ilgilendirmez"

Ne var ki, bu defa da bu **bedenin istek ve arzularına yenik düşmek** sûretiyle neticede o **Teklik yaşamından** uzaklaşmış olursun !

Teklik konusunu en güzel şekilde açan, yayan **Muhyiddin-i Arabi** de dahil bu konunun bütün uzman kişileri, **tabiatla mücadeleyi** bütün yaşamları boyunca devam ettirmişlerdir...

Çünkü, bu mücadelenin olmadığı anda, bilinç, farkında olmadan kendini beden kabul etmek ve sadece onun isteklerine cevap vererek gerçek mertebesinden düşmek durumuyla karşılaşır.. Bilinç, beyinden geliyor, dikkat edin !. Burayı hiç unutmayın !.

Mevcut olan bilinciniz, beynin eseri, beyin faaliyetinin eseridir. Beyin ne ile meşgul olursa bilinç o şekilde oluşur ve gelişir.

Bu yüzdendir ki sen, **Tekliği** anlamâna rağmen ne zaman ki beden istek ve arzuları, içgüdüleri, dürtüleri istikametinde davranışlara girdin; o andan sonra da o beden istikametinde, beden çalışmalarıyla yaşam tarzı istikametinde bir kişilik bir düşünce, bir bilinç oluşacaktır sende; böylece de **Vahdet bilincinden** mahrum bir hâle geleceksin.

128

İşte bu nokta, bu yolda ilerlemiş sayısızca kişiyi yolundan alakoymuş, tam bulma, erme noktasına gelmişken her şeyini yitirme durumuna düşürmüştür.

Öyleyse bizim, özellikle bilincimizi, şartlanmaların getirdiği değer yargılarından korurken; **saf bilincimizin** sınırsız mânâlarını değerlendirme idrâkına yükselirken, en önemli olarak üzerinde duracağımız husus, **bedenin tabiatına, biokimyasal özelliklerine elden geldiğince tâbi olmamak** hususudur..

Bu, öyle bir mücadele, öyle bir savaştır ki bütün yaşamın boyunca devam edecektir.

İşte, **Rasûlullah** Aleyhisselâm'ın yanındakilere,

"Biz küçük cihaddan, büyük cihada dönüyoruz"

Cümlesi, bu mânâyâ işaret eder..

Burada da farkedilmesi gerekli olan nokta şudur.. **Rasûlullah** Aleyhisselâm'ın yukarıdaki açıklamasında kullanılan kelime "**cihad**"dır.. Bunu bildiğimiz "**harb-savaş**" diye anlamak yanlıştır. Buradaki anlamı "**mücahededir**".. Yani, kazanmaya azmederek o konuda mücadele vermek, **cihad**dır.. Bunu yapan kişiye de **mücâhid** denilir. **Harb-savaş** anlamı ise arapçada "**kıtal**" kelimesiyle ifade edilir.

Nefs mücahedesi denen şey, **Nefsi**, şartlanmalardan arındırma ve tabiata tâbi kılmama mücadelesidir !

Bildiğim bir çok kişi, **Teklik** esaslarını öğrendikten sonra, kendilerini o Teklik şuuru içinde salıvermişlerdir..

129

Yani, kendilerine **Mehdî**'leri geldikten sonra **Deccal**'larına tâbi olmuşlar; bedeninin istek ve arzuları doğrultusunda yaşayıp, **Teklik** dünyasında yaşadıklarını vehmetmişlerdir !

Aynen bir salyangozun, uyanırken ta direğin tepesine çıktıktan sonra gece uyuduğunda kayarak direğin en altına inip, kendini hâlâ çıktığı o en yüksek noktada zannederek yaşaması gibi bir olaydır.

Eğer bu gerçekleri farkedebiliyorsak, çevremizdeki kişilerin bizi dünyada bırakıp gideceğimiz şeylere dönük şartlandırmalarına kapılmayarak; onların, bedensel dürtülere, bedeninin tabiatına dönük bizi yönlendirmelerine aldanmayarak, ölüm ötesi yaşama dönük veya **Öz Bilincimize** ermeye yönelik zihinsel veya bedensel çalışmalar içinde olmaya mecburuz.

Aksi takdirde, yitirilecek bu ömürden sonra elimize geçecek ikinci bir yaşam şansı mevcut değildir...

"Dünyada a`mâ olarak ölen, Âhirette ebedî olarak a`mâdır"

Hükmü, asla ve asla hatırımızdan çıkmamalıdır...

Şu anda tek bir şansımız var... O da sağlıklı olarak dünyada bulunduğumuz bu günleri çok iyi değerlendirebilmektir !

Eğer biz bu günleri ilim istikametinde değerlendiremiyorsak; **bilincimizi** ilmin icaplarına göre **arındıramıyorsak**, geliştiremiyorsak; şartlanmalara tâbi olarak yaşıyorsak; ömrümüzü tabiatımız, yani bedensel dürtülerimiz istikametinde harcıyorsak, bunun getireceği manevî azap hiç bir maddi azapla kıyaslanamayacak kadar büyük olacaktır !

Çünkü siz, **saflaşmış bilincinizin** sahip olacağı ilâhî özelliklerden mahrum kalacaksınız, bu yaptığınız hatanın neticesinde !

130

Allâh, bütün esmâsı, yani isimlerinin mânâlarıyla sizin varlığınızda, beyninizde, bilincinizde mevcut olduğu halde; siz, şartlanmalara ve bedeninizin tabiatına bağımlı ve onların yönettiği bir biçimde yaşadığınız için, bu özellikleri ortaya çıkarmaktan mahrum olarak bu dünyadan çekip gideceksiniz.

Yarın yanınızda ne anneniz ne babanız ne karınız veya kocanız ne de çocuğunuz olacak. Tek başınıza gideceğiniz önünüzdeki bu âlemde kendi gerçek değerlerinizi ortaya çıkaramadıysanız çok büyük bir azap sizi bekliyor demektir.

Ben şu yaşa kadar yaşayayım, ondan sonra yapayım, demek en büyük alandır ! Zira bir trafik kazasında, rahmetli Ayhan 44 yaşında gitti berzah âlemine. Yanında eşi vardı, 38 yaşında ona eşlik etti... Yanında oğlu vardı, 16 yaşında ölümü tattı !

Erdinç genç yaşında matkapla duvarı delirken, duvardaki elektrik kablosuna isâbet ederek bir anda elektrik çarpmasıyla geçti gitti aramızdan ! İşte bunlar gibi hergün gazetelerde, televizyon kanallarında sayısız kazaları görüyorsunuz..

Bunlardan biri bizim başımıza geldiği anda, bütün bunları bilerek üstelik, acaba ne yapacağız. Kim bizi kurtarabilecek?. Hiç kimse !

Bilin ki her birimiz kafamızın içinde bir saatli bomba taşıyoruz; ve saat kaçta kurulu olduğunu da bilmiyoruz !. Ancak kesin gerçek şu ki, muhtemelen hiç ummadığımız bir anda bu saatli bomba patlayacak; dünyadaki yaşamımız son bulacak !

Kimin hangi yaşta, hangi zamanda ve şartlar içindeyken bu dünyadan ayrılacağı bilinmiyor, meçhul.

Peki hazır mıyız bu yeni yaşam boyutuna ve şartlarına?.

131

Elinizi vicdanınıza koyunuz ve kimsenin duymayacağı bir şekilde kendinize gerçeği itiraf ediniz...

Hazır mısınız ölümötesi yaşama?...

Kesinlikle bilin ki, oraya geçtikten sonra artık hiç bir şey yapamayacaksınız !

Çünkü Kur`ân 'da bir çok defa tekrar edilen şu âyetler çok açık:

Ölümü tattığın anda, veya Mahşer yerinde, veya Sırat köprüsünde, veya Cehennemde; yani her bir safhada yaşanan gerçekleri gören kişilerin şu sözleri söyledikleri bize naklediliyor:

"Keşke dünyaya geri dönsek de, yapamadıklarımızı yapsak; derler... Fakat, bu kesinlikle mümkün değildir" ! (23-100)

Ölümü tattığımız andan itibaren, yani şu bedenin kullanım dışı kalması anından başlayarak büyük bir pişmanlık söz konusu olacak, eğer gereken hazırlığı yapmamış isek !.. Çünkü **geriye dönüş imkansız !**

Öyle ise kendimizi böyle bir riske atmak ne dereceye kadar akıllı iş olur?.

Zekî insan, gününü en güzel şekilde değerlendirmek için yaşar ! Ne var ki günlük zevkler bir sonraki günde hayâl olur !

Öte yandan yaşadığımız günler ebedi olan geleceğe dönük bir biçimde değerlendirildiği takdirde, bu çalışmalar başımıza gelecek olan azaptan bizi sonsuz dek korur.

* * *

◆ BİLİNCİN ARINIŞI

13

KİYÂMET ALÂMETLERİNİN BÂTINDA ZUHÛRU

134

Evet, "**Nefs**"in hakikatının ne olduğunu bildikten sonra kişi, belli şartlanmalardan da kendini arındırabildiği takdirde, en büyük tehlikeyle yani **tabiat** tehlikesi ile baş başa kalır... **Tabiat** tehlikesinin içine düşmesinin sebebi, **Nefsin**, hakikatını tam hakkıyla bilememesi ve ilmin neleri getirmesi konusunda yeterli bilgiye sahip olmamasıdır !

İşte bu, "**kıyâmet alâmetlerinin bâtınî tecellileri**" diye anlatılan bir olayla alâkalıdır...

Rasûlullah Aleyhisselâm'ın açıklamalarına göre, önce **Mehdî** çıkar ve insanlara Hak ve Hakikatı açıklar !..

Onun akabinde **Deccal** çıktığı zaman, solunda Cennet vardır; sağında ise Cehennem ! Ve iki kaşı arasında da "**Allâh'a karşı kâfir**" yazılıdır... **Deccal** çıktığı zaman halk susuz kalır, aç kalır, yiyecek-içecek bir şey bulamaz. Oysa bütün yiyecek ve içecekler, zevkler **Deccal**'in yanındadır. Kendisine iman edip tâbi olan herkese her türlü zevki tattırır...

Ancak ne var ki, O'nun tattırdığı nimetlerden tadan kişi artık bir daha iflâh olmaz !.. Ve **Deccal**, kendisine inananlara dünyada Cennet hayatı yaşattırır... Oysa, o Cennet hayatını yaşayanların ölümötesindeki geleceği Cehennemdir!

Buna mukabil, kendine inanmayanlara da Cehennemi yaşattırır ki, onların Cehennemi ölümötesinde Cennet hayatına dönüşür. Bu konuya ileride daha geniş bir şekilde gireceğiz..

Bu ne demektir?.

Kıyâmet alâmetleri, kişinin seyri sülûkta "**MÜLHİME NEFS**" **bilinci** devresinde bâtinen oluşur...

135

Önce **Mehdî**'si çıkar ve gerçeği farketirir; sonra da aldığı ilmin imtihanı olarak "**Deccalî**" yani "**benim dışında ayrıca bir tanrı yoktur dolayısıyla ben dilediğimi yapar, her türlü bedensel zevklerle dilediğim gibi yaşarım bilinci**" ortaya çıkar ! "**Ben, Hak`kım**" der !

Yani, kişi **Nefsi** yönünden Rabbını bilir ve tanır. Daha doğrusu, **Rubûbiyet** mertebesinin "**Nefs**" adı altındaki zuhûrunu idrak eder. Bunu müşahede ettiği zamanda **Nefs**, "**Mâdemki ben Rabbim, dilediğimi yaparım.**" düşüncesine kapılır !

"**Mâdemki Hak benim !. Benim dışımda bir Tanrı yok, öyleyse Hak dilediğini yapar**" der; bedensel istek ve arzular doğrultusunda yaşamaya başlayıp, sigaraya başlar, içkiye başlar; zinayı mübah görür; kumar oynar ve tüm mânevî değerlere boşverir !..işte bu, **Deccal`a tâbi olup O`nun yalancı cennetine girmek**, diye tanımlanır ehli kemâl tarafından tasavvufta!

Bu haliyle **Nefs**, eğer tabiat ve şartlanmalarından tam hakkıyla arınamamışsa; kendini gerçek boyutlarıyla tanıyamamışsa; kendini bu beden olarak tanıma halinden arınamamışsa; diğer bir anlatım ile, **Bilinç** tam bir arınışa tabi olmamışsa; kişinin **kendini bu beden olarak kabul etmesinin ve "Hak"lığı bedenine vermesinin neticesinde tamamen tabii-bedeni zevklere düşer !** "

MÛLHİME" bilincinin zirvesinden **"EMMARE"** batağına saplanarak boğulur gider !

Bu hususu **İnsan-ı Kâmil** mertebesindeki **Abdülkerim Ceyli**, **"İnsan-ı Kâmil"** isimli eserinde şöyle anlatır :

"Tabiatın icabı olan uygunsuz işleri bırakmak, onunla olan bağları yok edip kesmek sûretiyle Nefse muhalefet etmek, Deccal'in sağına aldığı Cehennem'dir..."

Yani bir kişi, **Nefsi itibariyle** tabiatının iktizâsı olan yeme içme seks gibi hâllerden öte bir varlık olduğunu farkedirse; bilinç boyutunun gereğini yaşarsa,onun bu hâli, kendini Deccal'in Cehennemine atması olur. Gerçekte ise, ebedî olarak cennet yaşamına ermesi demektir kendini Deccal'ın cehennemine atması... Böylece, bilinç boyutunda kendini bulmaya başlar !

Aksine, bilincin kendini beden olarak kabul etmesi sonucu, tabiatına uygun fiillere yönelmesi, onda **Nefsânî** işlerin sonucu olarak zulmânî perdelerin yoğunluğunun artmasına yol açar; ki neticede o **Nefs**, Deccal durumuna girer. Yani, Allâh'a karşı **kâfir** durumuna düşer.

"Ulûhiyet" kavramının **gerçeğini örterek**, kendini **"Rab"** olarak görme gafletine düşer !

Ârif'in, yani mâ`rifete ermiş, **Nefsinin** hakikatını bilmiş kişinin, bedenin tabiatına esir düşmesi sonucu, doğruyu göremez hâle

gelmesi; tabiatın ağır basması ve bunun sonucunda kendisine yapılan yüce hitapları anlayamayacak hâle düşmesi; **Deccal** zamanındaki bazı kişilerin Onun cennetindeki nimetlerle yaşaması gibidir..

Ârif'in, **Deccal**'ın yanına katılmayıp **Nefsi** ile arkadaşlık etmek zorunda kalışı, insanların **Deccal** zamanında yiyecek ve içeceği ancak onun yanında bulmaları yüzünden aç kalmayı tercih edişleri hükmüne girer...

"Bir zaman gelecek, o zamanda dinini tutan, ateşten bir koru avuçlamış gibi olur."

Buyurmuş **Rasûlullah** insanlara. Bu, zâhirde kıyâmet zamanında olacak.

137

Buna karşılık, aynı olayın **bâtın yorumu ise, Mârifet Ehlinde**, işin hakikatını anlayıp **idrâk** ettikten sonra, hakikatın sonuçlarını bilincinde yaşayabilmesi için tabiatı ile mücadele etmesi zorunluluğunu anlatır.

O süre içinde, şayet bir kişi bilincinin gereğini yaşayabilmek için tabiatıyla mücadeleden geri kalırsa, mücahededen yaya kalırsa, Nefsânî istek ve arzulara yönelirse, beden tabiatının gereği olan fiillere bağlı kalırsa işte bu, "Deccal'in verdiği almak, tutmak" olur.

Yani kişi, varlığının Hak olduğunu müşahede ederek ipin ucunu salarsa...

Zevkini, bu beden zevklerinde bulursa ve bu şekilde de yeme içme seks vs. gibi hâllerle kendini perdelerse, bunun neticesi, Deccal'in verdiği almak olur...

Abdülkerim Ceyli, şu cümleyi kullanıyor :

"Mübah olan yolları tutup onlara dayanmak... (Dikkat edin ! haramı tutmak, demiyor)... Mübah olan şeyleri tutup onlara dayanmak, irfan sahibi katında haram olan şarap gibidir. Ve Deccal taâmı sayılır..." Mübah, bilindiği üzere yapılmasında günah ya da sevap olmayan olağan davranışlar, anlamında kullanılır.

Ârif, yani **mârifet sahibi kişinin**, mübah yollara dayanması, yani bedeninin tabii gereklerine bağlı kalması, haram olan şeyleri kullanması gibidir !

"Nefse gaflet doğuran, boş ümitlere dönmek de, irfan ehli yanında Deccalin şarabını içmektir" diyor ve gene ilâve ediyor şu cümleyi...

138

"Makamın gereği olan hâle ulaşmadan önce anlatılan duruma dalan bir irfan sahibi, Deccal eline düşüp artık felâh, kurtuluş ümidi kesilen kimseye benzer. Devamlılığı muhal olan doğmatik alışkanlıkları, hayâl olan tablaları kendisine zevk edinmekse Deccalin Cennetine girmektir."

Ancak bir kişi, bu hakikatı **idrâk** ettikten sonra, bilinç boyutunda zâti hakikatının gereğini yaşayabilmek için zahirde **"şeriât nurları"** ile yürürse; muhalefetin, mücahedenin ve tabiatla mücadele olan riyâzatın içine inançlı ve güçlü bir şekilde girerse, işte bu takdirde Rahmanî nimetleri tatmış olur; her ne kadar **Deccal**'in Cehennemine girmiş ise de, neticede **Allâh**'ın Cennetine erer !..

Demek ki, burada önemli olan gerçek şu :

İnsan, hakikatın ne olduğunu **idrâk** ettikten sonra, o hakikatı yaşayabilmek için tabiat ile mücadele etmek ve de **şartlanmaların getirdiği değer yargılarından bilincini arıtmak** zorundadır !..

Sadece bilincini şartlanmalardan arındırırsa, o kadarıyla da yetinirse; bu defa tabî zevklere düşme, bedeni kendisi kabullenme ve bedenî zevkler içersinde yaşama tehlikesiyle karşı karşıya kalır ki, bu da onun şuur boyutunda kendini bulup tanınmasına kesinlikle engeldir...

Öyleyse kişi, şuur boyutunda kendini tanıyabilmek, yani Tek'lik Bilincine erebilmek için...

Önce, şartlanmalardan arınmak, şartlanmaların getirdiği değer yargılarından arınmak, bu değer yargılarının oluşturduğu duygulardan arınmak; ve bunlarla birlikte bedeniyle mücadele çalışmalarına yoğun ağırlık vermek zorundadır !

139

Aksi takdirde, maalesef "Enel Hak" bilinci bedene aitmiş gibi sanılacak; kişinin bedeni ile mücadele yolunda geri kalması nedeniyle de, **Tekliği** sadece bilgi olarak yaşayacak, bunun ötesindeki gerçek **Vahdet yaşamına** hiç bir zaman giremeyecektir.

İşte bu gerçeği anlayabilirsek, görürüz ki, **Allâh'ın Vahdet'i beden boyutunda değil, şuur boyutunda yaşanır.**

Ve bunu için de **Bilincin** her türlü yanlış bilgidен **arındırılması** zorunludur !

Dileyelim ki, bize **vahdeti yaşama hâli takdir edilmiş olsun.** Ve bu takdirin sonucu olarak karşımıza bu işin ehli bir zât çıksın; ve de yapılması gereken çalışmalar, mücahedeler, riyâzatlar kolaylaştırılmış olsun.

Aksi takdirde bir ömür boyu, vahdet hikâye ve **lâklâkasıyla** günümüzü geçirir, neticede de hakikate ulaşmadan bu dünyadan çekip gidenlerden oluruz..

İşin **bilinç** boyutu böyle de... Diğer yanı ne?..

Acaba gerçekten yaşadığımız boyutu tanıyor ve biliyor muyuz?..

Gelin **Allâh ilmi`yle** varlık âlemine bakmanın ve **O`nun "Ahlâkıyla ahlâklanma"**nın ne demek olduğunu anlatmadan önce, içinde yaşamakta olduğumuz **"madde(?)"** boyutunun ne olduğunu anlamaya çalışalım..

* * *